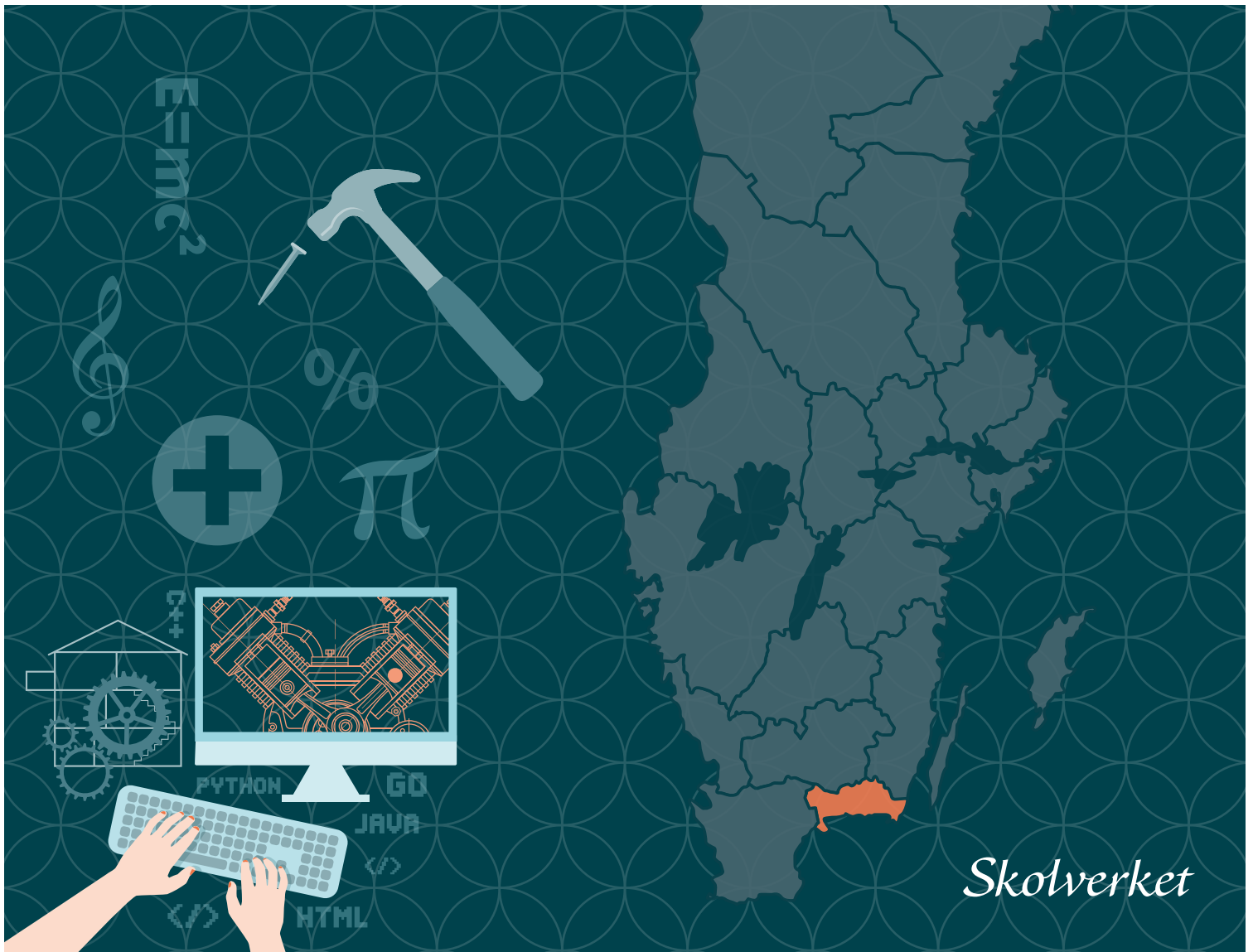

REGIONALA
PLANERINGSUNDERLAG

Planeringsunderlag för gymnasial utbildning

Blekinge län

Skolverket

Planeringsunderlag för gymnasial utbildning

Blekinge län

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri PDF
från Skolverkets webbplats: skolverket.se/publikationer

Diarienummer: 2022:1840

Grafisk form och illustrationer: Typoform
Grafik och kartor: Skolverket

Skolverket, Stockholm 2023

Innehåll

Inledning	5
Sammanfattning av Skolverkets bedömning	6
Gymnasieskolan	6
Komvux	9
Kort om Blekinge län	11
Befolkningsstruktur	11
Arbetsmarknad	11
Del 1 Arbetsmarknadens behov, unga och vuxnas efterfrågan och utbildningsutbud i länet	12
Arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft	13
Behov av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning	13
Behov av arbetskraft med högskoleförberedande utbildning och högskoleutbildning	17
Regionens bedömning om behovet av arbetskraft	19
Ungdomars och vuxnas efterfrågan på och behov av gymnasial utbildning	21
Förväntad utveckling av elevantalet i gymnasieskolan	21
Ungdomars efterfrågan på utbildning i gymnasieskolan	22
Vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux	25
Gymnasial utbildning i länet	27
Gymnasieskolan: nationella program i länet	27
Gymnasieskolan: introduktionsprogram i länet	29
Komvux: yrkesinriktad vuxenutbildning i länet	31
Anpassad gymnasieskola i länet	33
Del 2 Fördjupning per utbildningsområde	34
Bilaga 1. Yrkesstatistik Blekinge län	118
Bilaga 2. Definitioner och förklaringar	119

Inledning

Riksdagen har fattat beslut om ändringar i skollagen som innebär att arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux). Ändringarna ska öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden samt förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.¹ Lagändringarna ska tillämpas första gången för utbildning som påbörjas 2025.

För att stärka förutsättningarna för en ändamålsenlig planering och dimensionering av gymnasial utbildning ska Skolverket ta fram regionala planeringsunderlag.² Planeringsunderlagen ska stödja huvudmännen i att planera utbildningsutbudet så att det möter både ungdomars efterfrågan, vuxnas efterfrågan och behov samt arbetsmarknadens behov.

Detta planeringsunderlag avser Blekinge län och innehåller beskrivningar av:

- Skolverkets bedömning om behov av förändringar i länets utbildningsutbud
- arbetsmarknadens behov av gymnasialt utbildade i länet och nationellt
- ungdomars efterfrågan på gymnasial utbildning och vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux³
- de utbildningar som erbjuds i länet och elevernas pendlingsmönster.

För gymnasieskolan ska planeringsunderlagen användas för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För yrkesutbildning inom komvux ska underlagen användas för utbildning som påbörjas efter den 31 december 2024.

I underlaget använder Skolverket statistik från flera olika källor. När inget annat anges kommer statistiken från Skolverket.

1. Prop. 2021/22:159 s. 1.
2. 6 a § förordning (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.
3. Med yrkesutbildning avses i lagstiftningen yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar inom komvux på gymnasial nivå.

Sammanfattning av Skolverkets bedömning

Skolverkets bedömning baseras på planeringsunderlaget. Här följer en övergripande sammanfattning. Det finns en mer detaljerad bedömning för varje utbildningsområde i respektive fördjupningsdel.

Gymnasieskolan

För att möta arbetsmarknadens behov och ungdomars efterfrågan bör platser i Blekinge län omorganiseras från högskoleförberedande program till yrkesprogram.

Yrkesprogram

Skolverket anser att andelen erbjudna platser bör öka för sex yrkesprogram. Det gäller

- el- och energiprogrammet
- fordons- och transportprogrammet
- industritekniska programmet
- naturbruksprogrammet
- VVS- och fastighetsprogrammet
- vård- och omsorgsprogrammet.

Enligt Statistiska centralbyråns (SCB:s) prognos väntas det bli brist på industri-tekniskt utbildade, naturbruksutbildade samt vård- och omsorgsutbildade i länet framöver. De som har läst ovanstående program, förutom vård- och omsorgsprogrammet och naturbruksprogrammet, har en etableringsgrad på arbetsmarknaden som är högre än snittet efter ett yrkesprogram i länet. De som läst vård- och omsorgsprogrammet och naturbruksprogrammet fortsätter dock i hög utsträckning till högskolestudier efter avslutad utbildning. Ungdomars efterfrågan har ökat för fordons- och transportprogrammet samt naturbruksprogrammet. För övriga program har andelen förstahandssökande varit relativt stabil de senaste åren.

Skolverket anser att andelen erbjudna platser bör minska för fyra yrkesprogram. Det gäller

- barn- och fritidsprogrammet
- försäljnings- och serviceprogrammet
- frisör- och stylistprogrammet⁴
- restaurang- och livsmedelsprogrammet.

4. Från och med hösten 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av ett nytt nationellt program som heter frisör- och stylistprogrammet. Skolverkets bedömningar gäller det kommande frisör- och stylistprogrammet.

Enligt SCB:s prognos väntas det på sikt bli ett överskott på barn- och fritidsutbildade i länet. För handels- och administrationsutbildade och restaurang- och livsmedelsutbildade väntas arbetsmarknadsläget bli balanserat på sikt. SCB genomför ingen prognos för hantverksutbildade.

De som har läst barn- och fritidsprogrammet, hantverksprogrammet och restaurang- och livsmedelsprogrammet har en låg etableringsgrad jämfört med snittet efter samtliga yrkesprogram. Dessutom är det en relativt låg andel som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning, vilket även stämmer för handels- och administrationsutbildade.

Skolverket anser att andelen erbjudna platser bör behållas på nuvarande nivå för två yrkesprogram. Det gäller

- bygg- och anläggningsprogrammet
- hotell- och turismprogrammet.

Högskoleförberedande program

I Blekinge län finns risk för överskott av arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå framöver, enligt SCB:s prognos.

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser bör minska på estetiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet eftersom utbildade på dessa program fortsätter till högskolestudier i lägre utsträckning, jämfört med personer som har läst andra högskoleförberedande program.

För ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser kan behållas på nuvarande nivå, eftersom eleverna från dessa program i högre grad fortsätter till högskolan. Dessutom har andelen förstahandssökande till ekonomiprogrammet ökat de senaste åren, vilket tyder på att ungdomars efterfrågan har ökat.

För teknikprogrammet bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser bör öka, eftersom även det programmet har en hög andel som fortsätter till högskolestudier. För detta program har andelen erbjudna platser i länet minskat de senaste åren.

Tabell. Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet för nationella program i gymnasieskolan i länet.

Nationellt program	Andel erbjudna platser läsåret 2023/24 ⁵	Skolverkets bedömning andel platser	Förändringsriktning
Yrkesprogram totalt	41 %	48 %	↑
Barn- och fritidsprogrammet	6 %	5 %	↓
Bygg- och anläggningsprogrammet	7 %	7 %	→
El- och energiprogrammet	5 %	6 %	↑
Fordons- och transportprogrammet	3 %	4 %	↑
Försäljnings- och serviceprogrammet	5 %	3 %	↓
Frisör- och stylistprogrammet ⁶	2 %	1 %	↓
Hotell- och turismprogrammet	1 %	1 %	→
Industritekniska programmet	1 %	5 %	↑
Naturbruksprogrammet	3 %	5 %	↑
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	3 %	2 %	↓
VVS- och fastighetsprogrammet	2 %	3 %	↑
Vård- och omsorgsprogrammet	3 %	6 %	↑
Högskoleförberedande program totalt	59 %	52 %	↓
Ekonomiprogrammet	13 %	13 %	→
Estetiska programmet	6 %	5 %	↓
Humanistiska programmet	0 %	0 %	→
Naturvetenskapsprogrammet	10 %	10 %	→
Samhällsvetenskapsprogrammet	22 %	16 %	↓
Teknikprogrammet	7 %	8 %	↑

5. Avrundat till heltal. Summerar i vissa fall inte till 100 procent på grund av avrundningar. Till högskoleförberedande program räknas även International Baccalaureate, för detta program gör Skolverket ingen bedömning.

6. Från och med hösten 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av ett nytt nationellt program som heter frisör- och stylistprogrammet. Skolverkets bedömning gäller det kommande frisör- och stylistprogrammet, medan andelen erbjudna platser läsåret 2023/24 gäller hantverksprogrammet.

Programinriktat val och yrkesintroduktion

Skolverket bedömer att det finns skäl att se över vilka utbildningsområden som finns som yrkesintroduktion och programinriktat val utformade för en grupp elever.

En utmaning vid planering av gymnasieskolans introduktionsprogram utformade för en grupp elever är att i förväg veta hur många elever som kommer att söka till respektive nationellt program och hur många som kommer att bli behöriga. Ofta erbjuds programinriktat val och yrkesintroduktion inom utbildningsområden där det finns plats efter den ordinarie antagningen till gymnasieskolan. Detta riskerar att begränsa elevers möjlighet att välja utbildning.

För att bättre svara mot ungdomarnas efterfrågan på utbildning och arbetsmarknadens behov bör huvudmännen följa Skolverkets bedömning av de nationella programmen även vid planering och dimensionering av programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever.

Komvux

För att möta arbetsmarknadens behov samt vuxnas efterfrågan och behov anser Skolverket att antalet elever bör öka på flera yrkesinriktningar inom komvux.

Blekinge län har en relativt hög arbetslöshet och hög andel arbetslösa som saknar en gymnasial utbildning. Skolverket anser därför att det kan finnas skäl att utöka det totala antalet platser inom komvux i länet. Om det inte finns möjlighet att öka det totala antalet platser inom komvux, kan det behövas en omfördelning av platser mellan yrkesinriktningarna.

Fler utbildningsplatser bör tillkomma främst inom industriteknik samt vård och omsorg. Antalet platser bör också öka inom naturbruk. Enligt SCB väntas det framöver bli brist på vård- och omsorgsutbildade, industritekniskt utbildade och naturbruksutbildade.

För yrkesområdet barn och fritid bedömer Skolverket att antalet platser bör minska, eftersom etableringsgraden efter utbildningarna är relativt låg. Det väntas framöver bli ett överskott på barn- och fritidsutbildade i länet enligt SCB.

Skolverket bedömer att antalet elever inom det kommande yrkesområdet frisör och stylist bör vara lägre än nuvarande antal elever inom hantverk. Etableringsgraden för hantverksutbildade är låg jämfört med många andra yrkesområden inom komvux i länet. Samtidigt utgör hantverksutbildningar en jämförelsevis stor andel av yrkesinriktad komvux.

För övriga yrkesområden bedömer Skolverket att antalet utbildningsplatser bör behållas på nuvarande nivå.

Tabell. Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet för yrkesområden inom komvux i länet.

Yrkesområden	Antal elever 2022	Förändringsriktning
Barn och fritid	90	↓
Bygg och anläggning	43	→
El och energi	41	→
Fordon och transport	33	→
Försäljning och service	15	→
Frisör och stylist ⁷	87	↓
Hotell och turism	-	→
Industri teknik	24	↑
Naturbruk	17	↑
Restaurang och livsmedel	21	→
VVS och fastighet	15	→
Vård och omsorg	344	↑

7. Skolverkets bedömning gäller det kommande yrkesområdet frisör och stylist, medan antalet utbildningsplatser 2022 gäller för yrkesområdet hantverk. För mer information se fördjupningskapitlet om hantverk.

Kort om Blekinge län

Invånarantal (2022)

ca 159 000

Andel arbetslösa som saknar gymnasial utbildning (2023)

I länet: 37 %

I riket: 35 %

Utbildningsnivå i länet (2022)

Förgymnasial: 10 %

Gymnasial: 47 %

Eftergymnasial: 42 %

Utbildningsnivå i riket (2022)

Förgymnasial: 10 %

Gymnasial: 41 %

Eftergymnasial: 46 %

Kommuner

Karlshamn

Karlskrona

Olofström

Ronneby

Sölvesborg

Befolkningsstruktur

I dag bor cirka 159 000 personer i Blekinge län. Antalet väntas minska till cirka 156 000 personer till år 2040. Andelen yngre och andelen i de mest förvärvsaktiva åldrarna väntas bli lägre, samtidigt som andelen äldre väntas bli högre jämfört med i dag.⁸

Andelen utrikes födda i länet är 15 procent. Länet har en större utflyttning än inflyttning sett enbart till flyttströmmar inom landet, men detta vägs upp av en större invandring till länet från utlandet.

Arbetsmarknad

Den relativa arbetslöshetsnivån i Blekinge län var under det andra kvartalet 2023 högre än den nationella nivån.⁹ I Blekinge län var arbetslösheten högre för kvinnor än för män.

Personer med som högst förgymnasial utbildning utgjorde 37 procent av det totala antalet inskrivna arbetslösa i Blekinge län. Det är en något högre andel än i landet i stort, där motsvarande andel var 35 procent. Den relativa arbetslöshetsnivån bland personer med högst en förgymnasial utbildning i Blekinge län var 25 procent. Nationellt var motsvarande andel 20 procent.

I Blekinge län arbetar en högre andel inom industrin än generellt i landet. Den privata tjänstesektorn står för en lägre andel av sysselsättningen i länet jämfört med nationell nivå. Cirka en femtedel av den sysselsatta befolkningen i Blekinge län arbetar inom industrin, vilket kan jämföras med cirka en tiondel i hela Sverige.¹⁰

8. SCB Demografiska rapporter 2021:3 Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2021–2040.

9. Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingens arbetslöshetssiffror skiljer sig från SCB:s. Det beror på att Arbetsförmedlingen och SCB utgår från olika dataunderlag och definitioner. SCB utgår från Arbetskraftsundersökningen och deras arbetslöshetssiffror omfattar sysselsatta respektive arbetslösa i hela gruppen 15–74 år. Det betyder att exempelvis heltidsstudierande ungdomar kan definieras som arbetslösa. Arbetsförmedlingens statistik bygger på de personer som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

10. Arbetsförmedlingen Analys 2023:10, *Arbetsmarknadsläget i Sveriges län kvartal 2 2023*.

DEL 1

Arbetsmarknadens behov, unga och vuxnas efterfrågan och utbildningsutbud i länet

Arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft

Enligt skollagen ska huvudmän ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av viss gymnasial utbildning. För denna utbildning handlar det om tre typer av behov:

- behovet av gymnasialt yrkesutbildade som har läst ett yrkesprogram inom gymnasieskolan eller har en yrkesutbildning inom komvux
- det generella behovet av gymnasialt utbildad arbetskraft på den del av arbetsmarknaden där arbetsgivare rekryterar brett (personer som har läst yrkesprogram eller högskoleförberedande program)
- behovet av högskoleutbildad arbetskraft.

Syftet med detta kapitel är att beskriva behovet på arbetsmarknaden i Blekinge län utifrån ovanstående tre perspektiv.

Behov av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning

Nationellt väntas efterfrågan på arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning öka fram till år 2035. Det beror dels på att befolkningen växer, vilket i sig leder till ett ökat behov av arbetskraft, dels på att samhället genomgår en stor utbildningsväxling. Utbildningsväxlingen innebär att kunskapskraven ökar inom många yrken. Det kan till exempel leda till att fler arbetsgivare efterfrågar arbetskraft med specifik utbildningsbakgrund till yrken där det tidigare har varit tillräckligt med en kortare eller mer generell utbildning. I vilken utsträckning behovet av gymnasialt yrkesutbildade kommer att öka varierar över landet.

Statistiska centralbyrån (SCB) bedömer i sin prognos hur tillgång och efterfrågan på gymnasialt utbildade i Blekinge län kan utvecklas på lång sikt. I tre utbildningsgrupper på gymnasial nivå bedöms det vara brist på utbildad arbetskraft år 2035. Det handlar om personer med utbildning inom industriteknik, naturbruk samt vård och omsorg.

När det gäller utbildningar inom bygg, el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik, fordon, handel och administration, restaurang och livsmedel samt VVS, drift, underhåll och energiteknik bedöms arbetsmarknadsläget vara i balans 2035. Däremot bedöms det på sikt bli överskott på utbildade personer inom barn och fritid samt inom transport.

För fyra av utbildningsgrupperna skiljer sig prognosen för Blekinge län åt från prognosen för hela Sverige.

För tre av utbildningsgrupperna (el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning, fordonsutbildning och transportutbildning) gör SCB en bedömning av arbetsmarknadsläget i dag. För alla tre råder det viss brist/balans i dagsläget.

Utbildningsväxling Kompetenskraven ökar inom många yrken där det tidigare har varit tillräckligt med en kortare utbildning.

SCB tar hänsyn till en mängd faktorer i sina bedömningar. Demografi, pendlingsmönster, pensionsavgångar, och antaganden om hur yrken och utbildningskrav kommer att förändras är några av aspekterna som ingår.

Tabell. Arbetsmarknadsläget år 2035.

Utbildningsgrupp ¹¹	Prognos Blekinge län	Prognos riket
Barn- och fritidsutbildning	●	●
Byggutbildning	●	●
El-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning	●	●
Fordonsutbildning	●	●
Handels- och administrationsutbildning ¹²	●	●
Industri teknisk utbildning	●	●
Naturbruksutbildning	●	●
Restaurang- och livsmedelsutbildning	●	●
Transportutbildning	●	●
VVS-utbildning samt utbildning inom drift, underhåll och energiteknik	●	●
Vård- och omsorgsutbildning	●	●

● Överskott
 ● Balans
 ● Brist
 ● Varierat arbetsmarknadsläge

KÄLLA: SCB.

Som framgår av tabellen saknas prognoser för utbildningsgrupper som omfattar personer som har läst hantverksprogrammet¹³ och hotell- och turismprogrammet. Skälet är att dessa utbildningsgrupper är mycket svårfångade, inte minst för att de finns i så många olika branscher. Dessutom skapar tidigare förändringar i gymnasieprogrammets inriktningar gränsdragningsproblem mellan industri tekniska programmet och hantverksprogrammet, samt restaurang- och livsmedelsprogrammet och hotell- och turismprogrammet.

11. Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassifikation för att redovisa utbildningsbakgrund. I den Statistiska centralbyråns rapporter Trender och prognoser med sikte på år 2035 aggregerar SCB SUN 2000 i ett antal olika utbildningsgrupper. Denna klassificering skiljer sig något från uppdelningen av de nationella gymnasieprogrammen.

12. I denna utbildningsgrupp ingår personer som har en utbildning inom handel och administration på gymnasial nivå. Den 1 juli 2022 ändrades handels- och administrationsprogrammet till försäljnings- och serviceprogrammet. Förändringen innebar bland annat att programstruktur och examensmål förändrades. Förändringarna gäller även motsvarande utbildning inom komvux.

13. Från och med 1 juli 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av frisör- och stylistprogrammet. De övriga inriktningarna från hantverksprogrammet finsnickeri, florist, textil design och övriga hantverk, har möjlighet att efter godkänd ansökan bedrivas som riksrekryterande utbildningar med egna examensmål

Etableringsgrad För att räknas som etablerad krävs att man är sysselsatt, har en årsinkomst om minst 202 400 kronor och inte har varit arbetslös eller studerat under året.

Etablering efter yrkesprogram: arbete eller högskolestudier

Ett sätt att beskriva hur väl de gymnasiala yrkesutbildningarna motsvarar arbetslivets behov är i vilken utsträckning de utbildade etablerar sig på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.¹⁴ En låg etableringsgrad kan bero på flera faktorer, exempelvis bristande utbildningskvalitet eller ett för stort antal utbildade i relation till den lokala arbetsmarknadens behov. Etableringsgraden ger dock en indikation på hur attraktiv en utbildningsbakgrund är på arbetsmarknaden.

Personer som har gått ett yrkesprogram i gymnasieskolan kan även vidareutbilda sig till ett yrke som kräver eftergymnasial utbildning. Inom vissa yrken, exempelvis inom hälso- och sjukvård, är det vanligt att studenterna har läst en gymnasial yrkesutbildning innan de påbörjar högskolestudier inom samma område. För att beskriva yrkesprogrammets bidrag till kompetensförsörjningen är det därför viktigt att även titta på hur stor andel som studerar vidare inom högskolan efter gymnasieskolan.

Mellan år 2011 och 2023 kunde elever på yrkesprogrammen välja till de kurser som krävs för grundläggande behörighet till högskolestudier. För utbildning som påbörjas från och med höstterminen 2023 ska dock alla yrkesprogram i gymnasieskolan innehålla dessa kurser.¹⁵

Som figuren nedan visar varierar det mellan programmen hur stor andel av ungdomarna som är etablerade på arbetsmarknaden respektive studerar vid högskola eller universitet tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁶ Elever från yrkesprogrammen för industriteknik samt VVS och fastighet har högst etableringsgrad (exklusive högskolestudier), medan hotell och turism samt naturbruk har de lägsta andelarna. Kopplar man detta till SCB:s prognos kan man konstatera att industriteknik har en relativt hög etableringsgrad, samtidigt som prognosen på sikt till 2035 spår en fortsatt brist. VVS och fastighet har en relativt sett hög etableringsgrad samtidigt som prognosen på sikt till 2035 spår ett balanserat läge. Utbildade inom vård och omsorg har en relativt låg etableringsgrad, trots att det råder en brist på personer med denna utbildning i dag, som även förväntas öka på sikt. Naturbruk har en relativt låg etableringsgrad och för utbildade inom naturbruk spår SCB en brist på sikt till 2035.

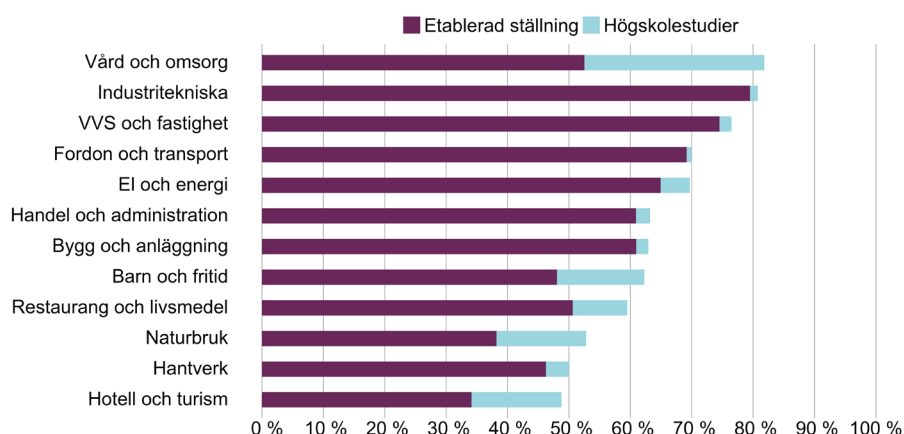
Det varierar mellan de olika programmen hur stor andel av eleverna som studerar vid högskola eller universitet efter avslutade gymnasieutbildningar. För elever som gått en vård- och omsorgsutbildning ligger andelen som går vidare till högskolestudier på cirka 29 procent. Av personerna som läst en utbildning inom industriteknik går 1 procent vidare till högskolestudier.

14. Skolverket använder SCB:s mått "etableringsstatus" för att följa upp ungdomars och vuxnas sysselsättning efter avslutad utbildning. Se mer i Bilaga 2 *Definitioner och förklaringar*.

15. 16 kap. 3 § Skollagen (2010:800). En elev ska dock ha rätt att välja bort delar av det som krävs för grundläggande behörighet enligt vad som framgår av bilaga 2 till skollagen.

16. Observera att statistiken omfattar elever som gått yrkesprogram under perioden då kurser som ger behörighet till högskolan inte ingick i programstrukturen.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁷

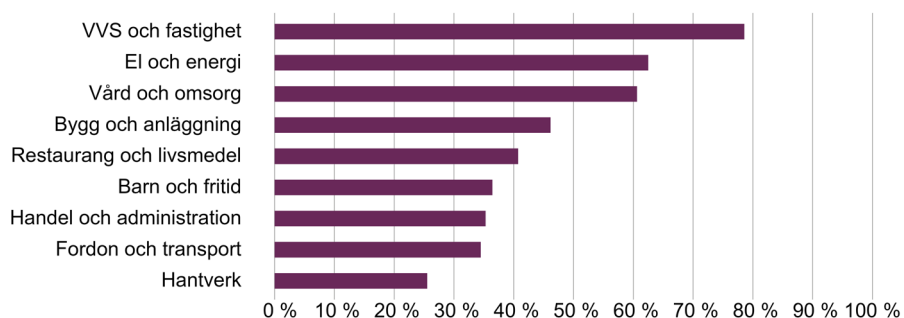

Etablering efter yrkesinriktad utbildning inom komvux

Etableringsgrad efter avslutad yrkesutbildning inom komvux kan, precis som för yrkesprogram i gymnasieskolan, ge en indikation om hur efterfrågad en viss utbildningsbakgrund är på arbetsmarknaden. Figuren nedan visar hur stor andel av personer som har avslutat en yrkesutbildning inom komvux som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter utbildningen.

Även om uppföljningstiden för komvux är kortare än för gymnasieskolan kan det konstateras att etableringsgraden efter studier inom komvux generellt sett är något lägre än för gymnasieskolan. En annan skillnad är att efter studier inom komvux är etableringsgraden högst för personer utbildade inom VVS och fastighet, vilket inte är fallet för personer som har en utbildning från gymnasieskolan.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁸

17. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2500 poäng läsåren 2014/15–2016/17. Värt att notera är att covid 19-pandemin pågick under uppföljningstiden för personerna som avslutade gymnasieskolan 2016/2017. Eftersom pandemin drabbade sektorer där många unga får sitt första jobb är det troligt att detta påverkade deras förutsättningar att etablera sig. År 2020 var det en relativt kraftig nedgång av andelen ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden jämfört med året innan. Läs mer i Skolverkets rapport 2022:38 *Etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2020 efter gymnasieskolan*.

18. Statistiken omfattar personer som avslutade sina studier under åren 2017–2019. Eftersom covid 19-pandemin pågick under uppföljningstiden för de som avslutade sina komvux-studier år 2019 kan det inte uteslutas att det har påverkat förutsättningarna för arbetsmarknadsetablering. Skolverkets statistik visar att avgångseleverna 2019 har haft svårare att etablera sig på arbetsmarknaden jämfört med tidigare elevgrupper. Läs mer i Skolverkets rapport 2022:1486 *Etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2019 och 2020 efter avslutad kommunal vuxenutbildning*.

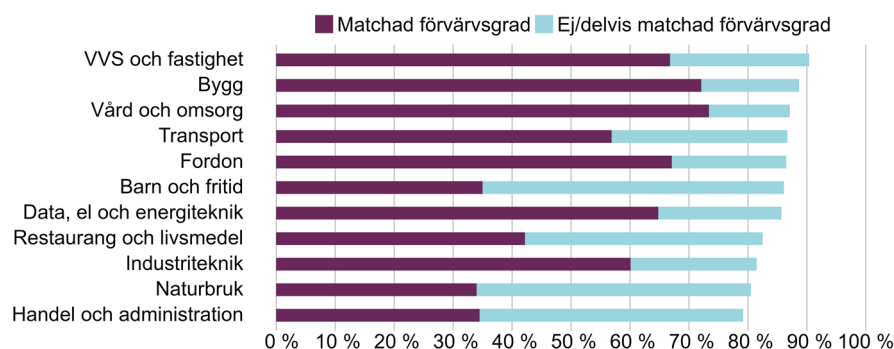
Matchad förvärvsgrad Ett mått på matchningen mellan utbildning och yrke.

Matchning mellan utbildning och arbete

Ytterligare en relevant aspekt är hur stor andel som har ett yrke som matchar deras utbildningsbakgrund, så kallad matchad förvärvsgrad. Är den matchade förvärvsgraden hög tyder det på ett stort arbetsmarknadsbehov av personer med denna utbildning. Är den matchade förvärvsgraden låg, samtidigt som en hög andel arbetar, innebär det att personerna är i arbete men inte inom yrken som är mest relevanta utifrån deras utbildningsbakgrund. Det kan i sin tur tyda på ett mindre arbetsmarknadsbehov eller på att dessa personer arbetar på en del av arbetsmarknaden där arbetsgivarna inte efterfrågar specifik kompetens.

Figuren nedan visar förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad för personer som har en gymnasial yrkesutbildning (i gymnasieskolan eller komvux). I princip alla utbildningsgrupper har en förvärvsgrad på 80–90 procent. Skillnaden är större om man jämför matchad förvärvsgrad. Exempelvis är den matchade förvärvsgraden relativt låg för personer som gått en naturbruksutbildning, medan den är relativt hög för dem som gått en vård- och omsorgsutbildning.

Figur. Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad bland personer med gymnasial yrkesutbildning i åldrarna 20–39 år i länet.

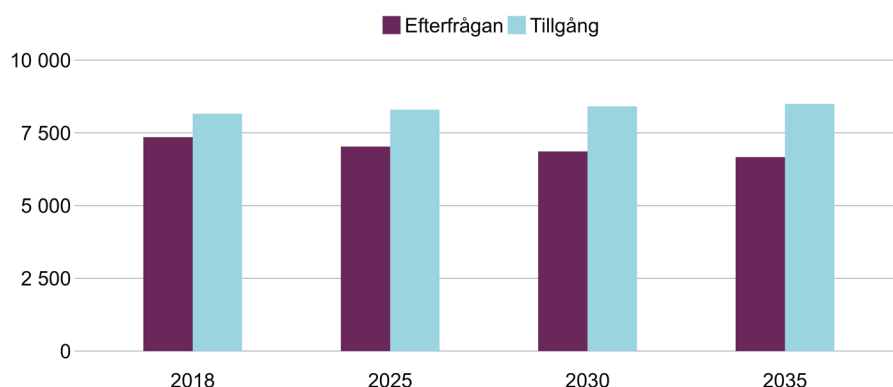
Källa: SCB

Behov av arbetskraft med högskoleförberedande utbildning och högskoleutbildning

Personer som har gått ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan bidrar till kompetensförsörjningen på två sätt. För det första är de relevanta på den del av arbetsmarknaden där arbetsgivare rekryterar brett och har ett generellt behov av gymnasialt utbildad arbetskraft. För det andra utgör de den huvudsakliga grunden för den högskoleutbildade arbetskraften.

Tillgången på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå överstiger i dag efterfrågan både i länet och riket i stort. Som figuren nedan visar bedömer SCB att skillnaden mellan tillgång och efterfrågan i länet kommer att öka fram till år 2035. Det betyder att det finns en risk för överskott av personer med högskoleförberedande utbildning på arbetsmarknaden.

Figur. Tillgång och efterfrågan på personer med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå i länet.

Källa: SCB

De högskoleförberedande programmen bidrar även till att möta arbetsmarknadens behov av högskoleutbildad arbetskraft. Enligt SCB beräknas arbetsmarknadsläget för eftergymnasialt utbildade variera framöver. Inom vissa utbildningsgrupper väntas ett överskott på utbildade samtidigt som det väntas bli brist inom andra. Arbetsmarknadsläget väntas också se olika ut i olika delar av landet. Nationellt väntas ett överskott på eftergymnasialt utbildade inom bland annat humaniora och samhällsvetenskap. Samtidigt väntas det nationellt bli en brist på eftergymnasialt utbildade inom bland annat hälso- och sjukvård samt pedagogik och lärarutbildning.¹⁹

I prognosen för högskoleutbildade i Blekinge län bedöms det att det bland annat finns risk för brist inom flera pedagogiska utbildningsgrupper, risk för brist på utbildade inom vården samt risk för brist på ekonomer.

För utbildade inom humaniora, konstnärliga utbildningar och data bedömer SCB att det väntas råda ett visst överskott till 2035 i länet.

Ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge väntas för utbildningsgrupper inom samhällsvetenskap, personal- och beteendevetenskap samt för utbildade ingenjörer.

Etablering efter högskoleförberedande program: arbete eller studier

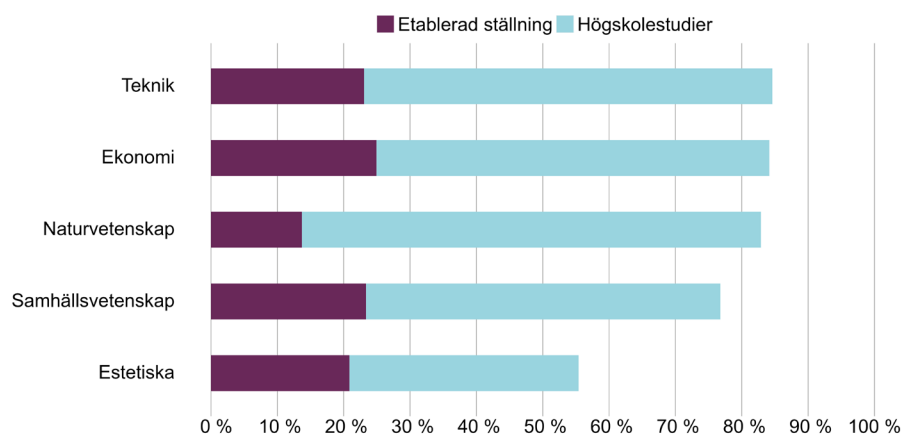
Personer som har läst ett högskoleförberedande program är etablerade på arbetsmarknaden i lägre utsträckning än de som har läst ett yrkesprogram tre år efter avslutad utbildning. Detta är förväntat, givet att programtyperna har olika syften. De högskoleförberedande programmen ska i första hand förbereda eleverna för högskolestudier.

Figuren nedan visar att andelen som etablerat sig på arbetsmarknaden tre år efter avslutad gymnasieutbildning är större inom ekonomiprogrammet jämfört med framför allt naturvetenskapsprogrammet. Detta ligger i linje med andelen elever som går vidare till högskolestudier, där andelen som går vidare från naturvetenskapsprogrammet är högre jämfört med ekonomiprogrammet.

¹⁹ SCB, Bedömning av arbetsmarknadsläget år 2020 och år 2035 per utbildningsgrupp, eftergymnasial nivå.

I jämförelse med nationellt genomsnitt är andelen etablerade efter naturvetenskapsprogrammet i Blekinge län något högre. Gör man samma jämförelse för ekonomiprogrammet kan man se att andelen etablerade i Blekinge län är 25 procent medan det på nationell nivå ligger på 32 procent.

Figur. Andel ungdomar i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter att de lämnat gymnasieskolan.²⁰

Regionens bedömning om behovet av arbetskraft

Sveriges 21 regioner ska tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt. För att få en bredare bild av behoven i länet har Skolverket efterfrågat inspel från regionerna, som komplement till SCB:s prognos. Skolverket har även efterfrågat synpunkter från nationella branschföreträdare om kompetensbehoven på nationell nivå. Både regionerna och branschföreträdarna har fått möjlighet att kommentera SCB:s arbetsmarknadsprognos. Branschföreträdarnas inspel tas upp i fördjupningsdelen, i de avsnitt där det är relevant.

Region Blekinge lyfter några utbildningar i sitt inspel till Skolverket, där man menar att SCB:s prognoser inte stämmer helt överens med regionens bild.

Vad gäller barn- och fritidsutbildningar råder det enligt regionen en viss osäkerhet, eftersom barnomsorg inte är den enda ingången till arbetslivet för den med utbildning till barnskötare. Även personalbristen inom förskolan leder till att regionen gör bedömningen att behovet av utbildade fortsättningsvis gäller.

För el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning skriver regionen att sysselsättningsgraden är hög för utbildningsgruppen, vilket indikerar stor efterfrågan på utbildade. Även omvärldsläget och den gröna omställningen kommer att påverka efterfrågan i stor omfattning, menar regionen.

Personer med fordonsutbildningar har enligt regionen hög sysselsättningsgrad, vilket indikerar stor efterfrågan på utbildade. Regionen menar att bedömning från utbildningsaktörer och företagare inom branschen visar att det högst sannolikt kommer att finnas en brist inom fordonsbranschen, då ny kompetens och en omställning till ny teknik kommer krävas.

²⁰. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen eller studiebevis om 2500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Även utbildade inom hotell och turism ser regionen att det kommer vara en brist på. En bidragande orsak till det menar regionen beror på nedstängningarna under pandemin, vilket lett till att många yrkesverksamma lämnat yrket och inte längre är tillgängliga för anställning.

Utbildade inom restaurang och livsmedel bedömer regionen att det kommer vara brist på. En bidragande orsak till det menar regionen beror på nedstängningarna under pandemin, vilket lett till att många yrkesverksamma lämnat yrket och inte längre är tillgängliga för anställning.

För transportutbildade finns en stor brist på personer för alla potentiella yrkesgrupper enligt regionen. Regionen skriver vidare att Transportföretagen anser att prognosen från SCB har stora brister i SUN-koderna. Många företag inom näringen har ingen HR-personal och SUN-koden som baseras på lönehantering blir då ofta fel.

Utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik har hög sysselsättningsgrad, vilket indikerar stor efterfrågan på utbildade. Även omvärldsläget och den gröna omställningen kommer att påverka efterfrågan i stor omfattning, menar regionen.

Ytterligare kommentarer som regionen har lämnat för varje utbildningsgrupp presenteras i fördjupningsdelen om respektive utbildningsområde. Där finns också inspel från branschföreträdare om nationella kompetensbehov.

Ungdomars och vuxnas efterfrågan på och behov av gymnasial utbildning

Utöver arbetsmarknadens behov ska huvudmän för gymnasieskolan även ta hänsyn till ungdomars efterfrågan när de planerar sitt utbildningsutbud.²¹ På liknande sätt ska huvudmän för komvux också ta hänsyn till vuxnas efterfrågan och behov av utbildning när de beslutar vilka yrkesutbildningar och hur många platser som ska erbjudas.²²

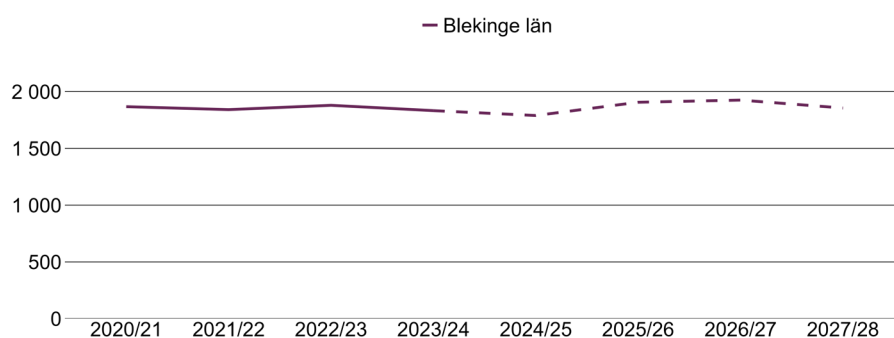
När ungdomar ska söka gymnasieprogram är det många olika faktorer som påverkar. Tidigare studier har visat att valet bland annat påverkas av den sökandes eget intresse och socioekonomiska bakgrund samt sociala normer och tillgängligt utbud.²³

I detta underlag använder Skolverket förväntad utveckling av elevantal och ungdomars sökmönster för att beskriva ungdomars efterfrågan på utbildning inom gymnasieskolan. För att beskriva vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux använder vi ett flertal olika faktorer, till exempel andel arbetslösa i länet som saknar en gymnasieutbildning och andel elever i länet som lämnar gymnasieskolan utan en examen.

Förväntad utveckling av elevantalet i gymnasieskolan

En central faktor för planering och dimensionering av utbildning i gymnasieskolan är elevkullarnas storlek. I figuren nedan visar vi hur antalet nybörjar-elever förväntas utvecklas fram till och med läsåret 2027/28. I Blekinge län är den förväntade elevutvecklingen stabil läsåren 2023/24–2027/28.

Figur. Faktisk och förväntad utveckling av antal nybörjarelever i gymnasieskolan läsåren 2020/21–2027/28 i länet.

21. 15 kap. 30 b, 31 a och 32 a §§ skollagen.

22. 20 kap. 16 a § skollagen.

23. Skolverkets rapport *Kunskapsöversikt om faktorer som har betydelse för elevers val av utbildning på gymnasial nivå* (Dnr. 2021:501).

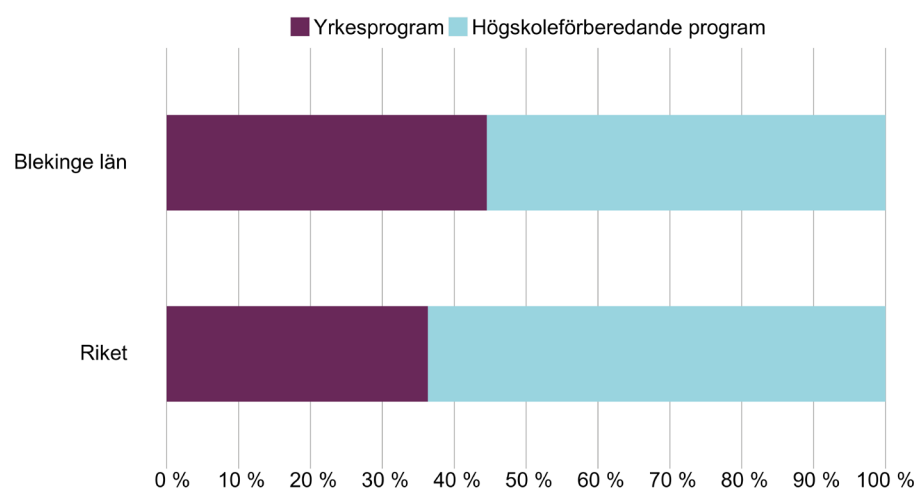
Förstahandssökande beskriver andelen ungdomar som har sökt till ett visst program i första hand, oavsett om de är behöriga att antas till programmet eller inte.

Ungdomars efterfrågan på utbildning i gymnasieskolan

För att beskriva ungdomars efterfrågan på utbildning i gymnasieskolan använder Skolverket också gymnasieelevers sökmönster. Fördelningen av förstahandssökande till högskoleförberedande program respektive yrkesprogram har skiftat relativt lite de senaste tre åren. Läsåret 2020/21 låg andelen förstahandssökande för yrkesprogrammen på 44 procent, medan andelen läsåret 2022/23 var 45 procent i Blekinge län.

Som figuren nedan visar är det en högre andel ungdomar som söker till ett högskoleförberedande program än ett yrkesprogram nationellt, och denna andel är högre nationellt än i Blekinge län.

Figur. Förstahandssökande till yrkesprogram respektive högskoleförberedande program i länet och riket, läsår 2022/23

Ungdomars efterfrågan på gymnasieprogrammen varierar över tid. Jämförs programmen sinsemellan har några av programmen en något större förändring mellan läsåren i andelen förstahandssökande. För yrkesprogrammen gäller detta främst för bygg och anläggning samt el och energi.

Som figurerna nedan visar var de mest sökta yrkesprogrammen läsåret 2022/23 bygg och anläggning, barn och fritid samt el och energi.

Könsfördelning bland förstahandssökande i länet läsåret 2022/23

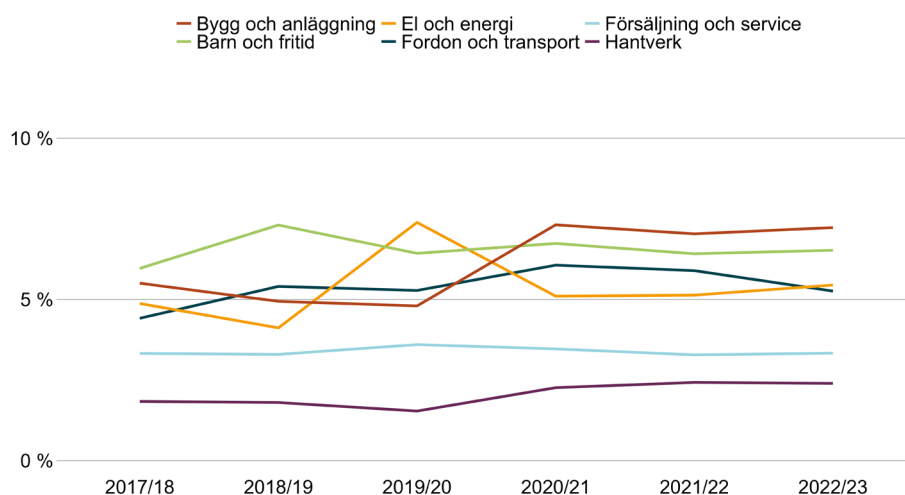
Högskoleförberedande program

53 % kvinnor
47 % män

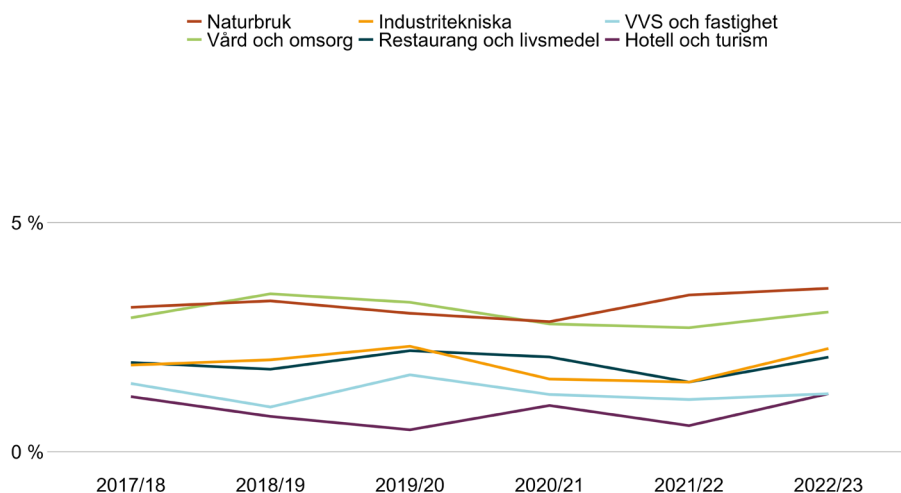
Yrkesprogram

41 % kvinnor
59 % män

Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per yrkesprogram i länet.²⁴

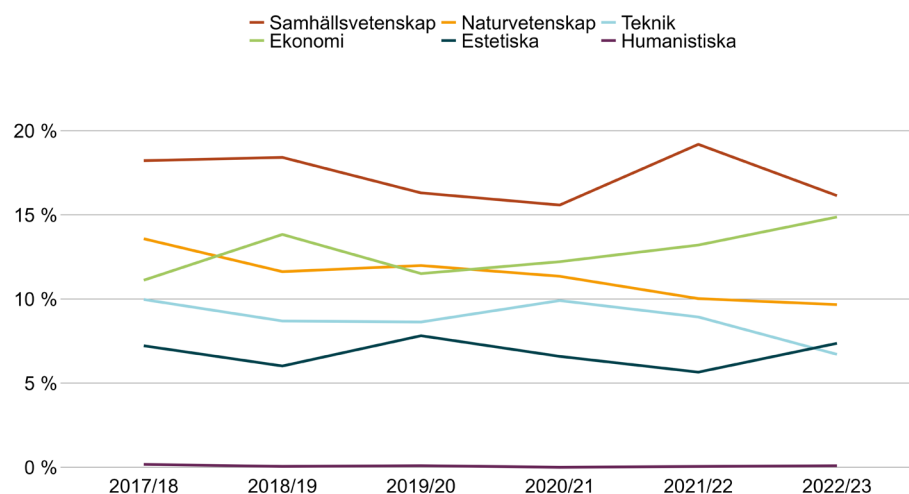
Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per yrkesprogram i länet:

Bland de högskoleförberedande programmen var det högst andel förstahandssökande till samhällsvetenskapsprogrammet läsåret 2022/23. Ekonomi-programmet har ökat i andelen förstahandssökande läsåren 2017/18–2022/23. Samhällsvetenskapsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet har däremot minskat i andelen förstahandssökande sedan läsåret 2017/18.

²⁴ Försäljnings- och serviceprogrammet ersatte handels- och administrationsprogrammet till läsåret 2022/23. Uppgifterna om förstahandssökande fram till förändringen gäller handels- och administrationsprogrammet.

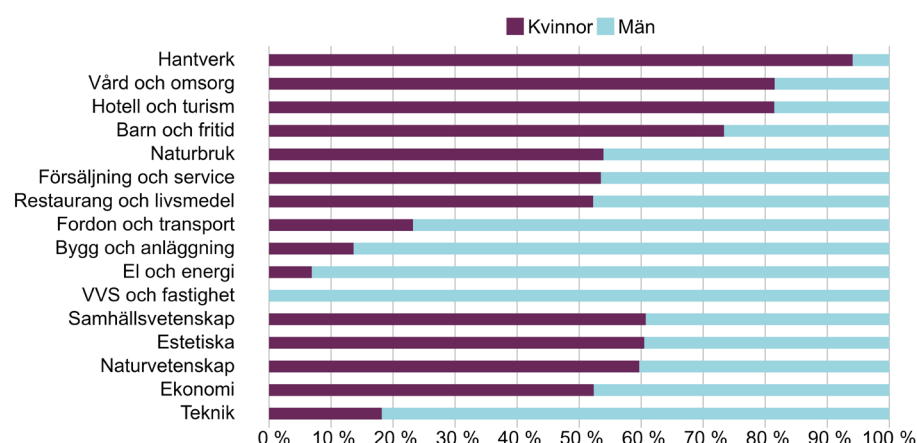
Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per högskoleförberedande program i länet.

En ytterligare dimension av efterfrågan på gymnasial utbildning är om det finns skillnader mellan vilka program som kvinnor kontra män söker till. Vilka utbildningar unga väljer påverkar de enskilda personernas förutsättningar för att etablera sig på arbetsmarknaden och arbetsgivares möjligheter att hitta den arbetskraft som de behöver. En ojämn könsfördelning bland de sökande tyder på att det finns möjlighet att öka intresset för programmet hos en av grupperna. Som figuren nedan visar är det en mycket ojämn könsfördelning bland de förstahandssökande till flera av de nationella programmen.

Som figuren nedan visar råder ojämn könsfördelning bland de förstahandssökande till flera av de nationella programmen. Av de utbildningar som har en relativt ojämn könsfördelning är det enligt SCB i dag brist på utbildade inom bygg, el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik, fordon, VVS samt utbildade inom drift, underhåll och energiteknik samt vård och omsorg i Blekinge län.

Figur. Könsfördelning bland förstahandssökande i länet, läsåret 2022/23²⁵

25. Industritekniska programmet samt humanistiska programmet visas ej på grund av få förstahandssökande.

Andel arbetslösa som saknar gymnasieutbildning

Länet: 37 %

Riket: 35 %

Vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux

Att beskriva vuxnas behov av yrkesutbildning inom komvux är komplext eftersom det till stor del påverkas av den allmänna samhällsutvecklingen. Konjunktur- och arbetsmarknadsläget, befolkningens sammansättning och utbildningsnivå samt elevernas resultat i grund- och gymnasieskolan är några faktorer som har betydelse. En annan faktor som påverkar behovet av yrkesutbildning inom komvux är strukturella förändringar på arbetsmarknaden. Pågående utbildningsväxling och digitalisering gör att både yrkesroller och kompetenskrav förändras inom många yrken och verksamheter. Det gör att många, yrkesverksamma såväl som arbetssökande, kan behöva yrkesväxla eller komplettera sin utbildning för att behålla eller hitta ett arbete. Storleken på den här gruppen varierar över tid och den kan växa kraftigt med kort varsel, till exempel om en verksamhet läggs ned. Det kan i sin tur leda till ett ökat behov av yrkesutbildning inom komvux.

Enligt Arbetsförmedlingen efterfrågas en fullföljd gymnasieutbildning av de flesta arbetsgivare i dag. En fullföljd gymnasieutbildning är därför avgörande för en persons möjlighet att etablera sig. Arbetsförmedlingen konstaterar dessutom att personer som saknar gymnasieutbildning löper större risk för långvarig arbetslöshet än andra grupper av arbetssökande. Många av de som saknar gymnasieutbildning i dag kommer därför att behöva utbilda sig inom komvux för att öka sina möjligheter till varaktig sysselsättning.²⁶

I länet var det 17 procent av eleverna 2022 som lämnade gymnasieskolan utan att ha tagit gymnasieexamen inom 3 år. Bland personerna som är arbetslösa i länet är det 2 000 personer (37 procent) som saknar fullföljd gymnasieexamen. Detta kan jämföras med den nationella nivån, där 35 procent av dem som är arbetslösa saknar gymnasieexamen. Alla som ingår i dessa två grupper kommer inte att söka sig till yrkesutbildning inom komvux. En del vill till exempel hellre komplettera sin utbildning för att kunna studera vidare vid högskolan. Antalet elever som inte fullföljer gymnasieskolan och antalet arbetslösa som saknar gymnasieexamen är därför ingen exakt måttstock på behovet av yrkesutbildning inom komvux. Men det ger en indikation om hur behovet kan komma att se ut framöver.

Även arbetslösa med en fullföljd gymnasieutbildning är en potentiell målgrupp för yrkesutbildning inom komvux. Det kan till exempel handla om personer som har läst en högskoleförberedande utbildning i gymnasieskolan, men behöver utbilda sig inom ett specifikt yrkesområde för att förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden. Denna grupp är dock mindre och mer svårångad jämfört med de som saknar en gymnasieutbildning.²⁷

En annan stor målgrupp för gymnasial yrkesutbildning inom komvux är utrikes födda som saknar gymnasieutbildning. Idag är ungefär hälften av dem som studerar på komvux på gymnasial nivå utrikes födda, sett till hela landet. I Blekinge län är motsvarande andel 44 procent.

26. Arbetsförmedlingens analys 2022:13, Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022 – Utveckling på arbetsmarknaden 2022–2023.

27. För utbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras enligt 20 kap. 2 § Skollagen.

För att kunna tillgodogöra sig en yrkesutbildning på gymnasial nivå kan en person med annat modersmål än svenska först behöva läsa kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och/eller svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå. Ett annat alternativ är att läsa en utbildning som kombinerar sfi eller svenska som andraspråk med yrkesutbildning, eller att få någon form av språk- eller modersmålsstöd parallellt med sina komvuxstudier. Även om alla elever inom sfi inte fortsätter att studera på en yrkesutbildning kan antalet elever inom sfi ge en indikation på behovet av yrkesutbildning inom komvux.

Elever som läser sfi delas in i olika grupper beroende på utbildningsbakgrund. Studieväg 1 riktar sig till elever som har kort eller ingen skolbakgrund. Studieväg 2 riktar sig till elever vars skolbakgrund är mindre omfattande än motsvarande svensk gymnasieskola. Studieväg 3 är för personer vars skolbakgrund motsvarar en svensk gymnasieexamen eller som har deltagit i högre studier. I Blekinge län var det 1 800 personer som läste sfi 2021. Av dessa studerade 28 procent inom studieväg 1, 49 procent inom studieväg 2 och 24 procent inom studieväg 3.

Gymnasial utbildning i länet

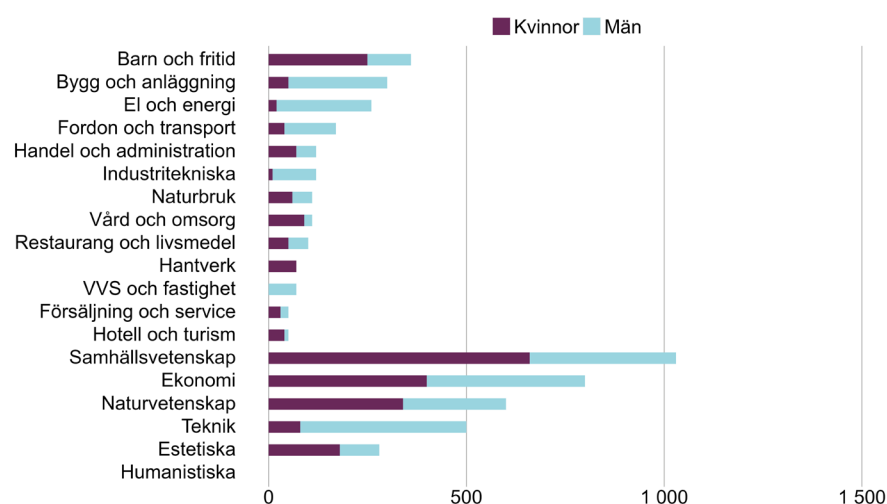
Hur väl överensstämmer den gymnasiala utbildning som finns i länet med ungdomars och vuxnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov? Det här kapitlet innehåller beskrivningar av vilka utbildningar som bedrivs och var de finns.²⁸

Gymnasieskolan: nationella program i länet

Under läsåret 2022/23 studerade cirka 5 200 elever inom gymnasieskolans nationella program i länet. Av dessa läste cirka en tredjedel (38 procent) på ett yrkesprogram. Detta är högre än motsvarande andel på nationell nivå (29 procent).

Det vanligaste yrkesprogrammet var barn- och fritidsprogrammet, följt av bygg- och anläggningsprogrammet samt el- och energiprogrammet. Av de högskoleförberedande programmen var samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet störst.

Figur. Antal kvinnor och män på de nationella programmen i länet, läsåret 2022/23.²⁹

Vilket utbud av gymnasieprogram som eleverna har tillgång till beror på hur hemkommunens samverkan med andra kommuner ser ut. Utbudet påverkas också av vilka pendlingsmöjligheter som finns i länet. Elevers benägenhet att pendla påverkas i sin tur av hur attraktiva olika utbildningsorter, program och skolor upplevs.

28. I de regionala planeringsunderlagen redovisar Skolverket förekomst av utbildning rörande nationella program, introduktionsprogram, riksrekryterande utbildningar med egna examensmål, anpassad gymnasieutbildning och yrkesinriktad vuxenutbildning. Det finns även möjlighet för huvudmän att ansöka om tillstånd för att bedriva idrottsutbildningar inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, riksrekryterande gymnasieutbildning och särskild variant av gymnasieutbildning.

29. Avrundat till närmaste 10-tal. Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter den 1 juli 2022.

Elevpendlingen mellan kommuner inom och utanför Blekinge län visas i kartan ovan, där de olika pendlingsområdena är markerade i olika nyanser. Detta är områden där pendling sker i huvudsak till kommuner med ett större utbud av utbildningar och skolor. Sölvesborg ingår i ett pendlingsområde tillsammans med Bromölla och Kristianstad som ligger i Skåne län.

Inom Blekinge län finns tre pendlingsområden:

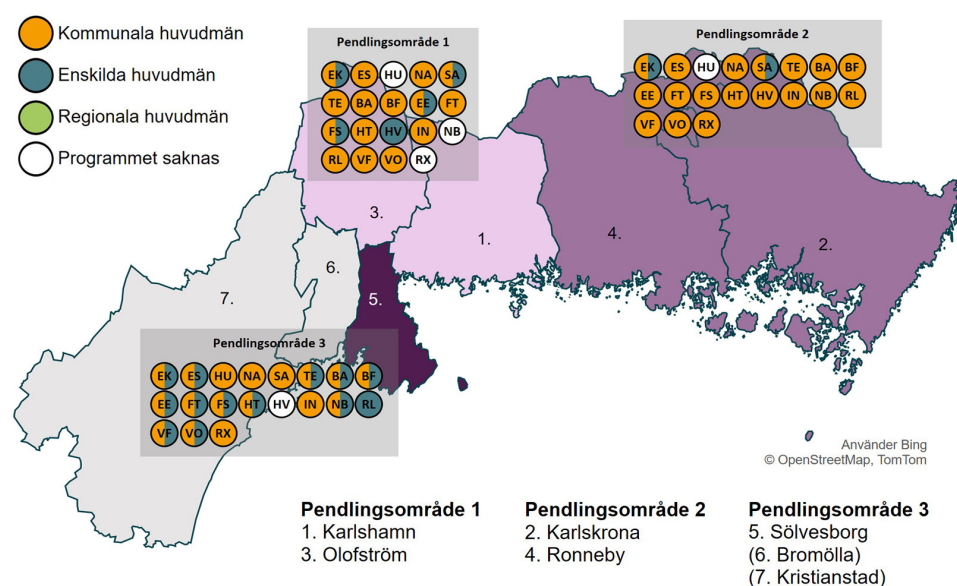
- Pendlingsområde 1: Karlshamn, Olofström
- Pendlingsområde 2: Karlskrona, Ronneby
- Pendlingsområde 3: Sölvesborg, (Bromölla, Kristianstad)

Figur. Utbud av nationella program i gymnasieskolan i länet, läsåret 2022/23.³⁰

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industritekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg
RX	riksrekryterande utbildning med egna examensmål

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

Inom gymnasieskolans 18 nationella program fanns det totalt 61 programinriktningar läsåret 2022/23. I länet som helhet bedrevs samtliga nationella program, men utbudet skiljde sig mellan olika pendlingsområden.

I pendlingsområdet som utgörs av Karlshamn och Olofström fanns 16 av de 18 nationella programmen läsåret 2022/23. De program som saknades var humanistiska programmet och naturbruksprogrammet. Majoriteten av programmen fanns hos kommunala huvudmän, fem av programmen bedrevs hos enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 2 (Karlskrona och Ronneby) fanns 17 av programmen. Endast humanistiska programmet saknades. Majoriteten av programmen fanns hos kommunala huvudmän, två av programmen bedrevs hos enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 3 (Sölvesborg, Bromölla och Kristianstad) fanns 17 av programmen. Flest program bedrevs i Kristianstad, som ligger i Skåne län. Endast hantverksprogrammet saknades i pendlingsområdet. Cirka en tredjedel av eleverna läste i skolor hos enskilda huvudmän läsåret 2022/23.

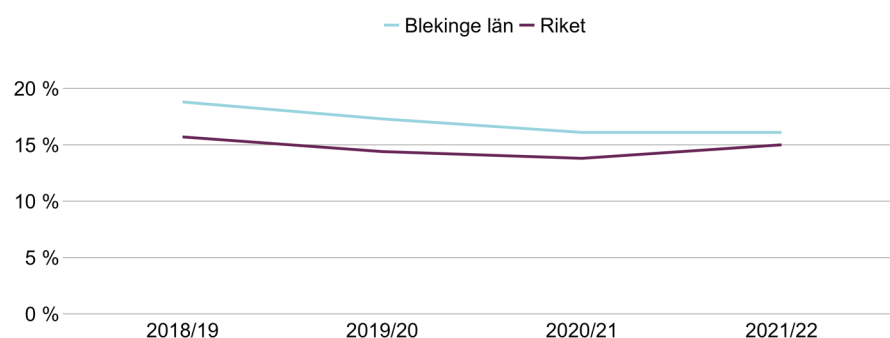
30. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Gymnasieskolan: introduktionsprogram i länet

Ungdomar som inte är behöriga till ett nationellt program har rätt att gå ett introduktionsprogram.³¹ Behovet av utbildningsplatser på introduktionsprogram styrs alltså av hur många elever som efter grundskolan inte har blivit behöriga för nationella program i gymnasieskolan.

Utvecklingen av andelen elever som inte har uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan visas i figuren nedan. Andelen elever som inte uppnått behörighet till nationellt program från grundskolan var cirka 16 procent läsåret 2021/22, vilket utgör cirka 300 elever av totalt cirka 1 900 elever. Andelen obehöriga i Blekinge är något högre än den nationella andelen, som samma läsår låg på cirka 15 procent.

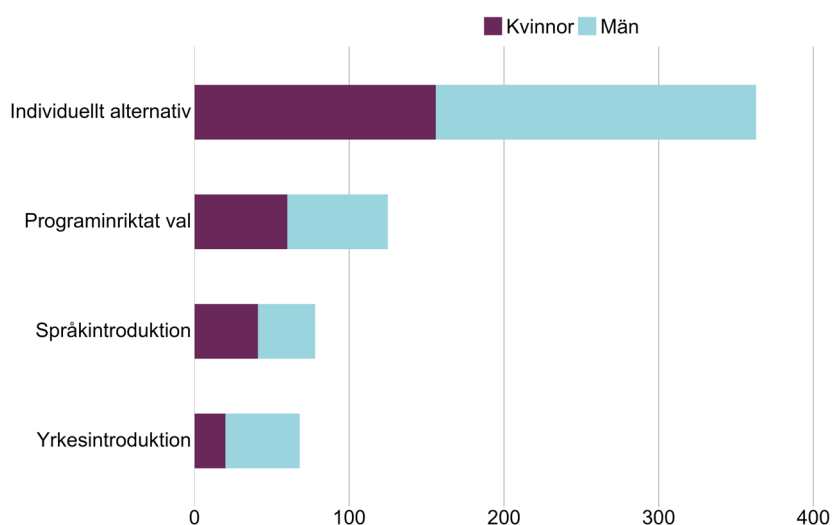
Figur. Andel ungdomar som inte uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan läsåren 2018/19 – 2021/22 i länet och riket.

I figuren nedan visas en översikt över hur eleverna är fördelade på introduktionsprogrammen i länet. Flest antal elever återfanns på programmet individuellt alternativ. Inom programinriktat val var barn och fritid samt handel och administration de vanligaste inriktningarna. Inom yrkesintroduktion var handel och administration samt industriteknik de vanligaste inriktningarna.

31. 17 kap. 8–12 §§ Skollagen.

Figur. Antal kvinnor och män på introduktionsprogrammen i länet, läsåret 2022/23.

De nya bestämmelserna om att huvudmän ska ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av utbildning omfattar introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintröduktion utformade för en grupp elever.³² I figuren nedan visas en karta över var i länet dessa introduktionsprogram finns och vilka inriktningar som bedrevs läsåret 2022/23.³³

De två introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintröduktion fanns läsåret 2022/23 i alla tre pendlingsområden. Vilka inriktningar som elever läste skiljde sig något. Inriktningen mot ekonomiprogrammet och inriktningen mot humanistiska programmet genomfördes inte i något av länets pendlingsområden.

32. 15 kap. 30 b § Skollagen.

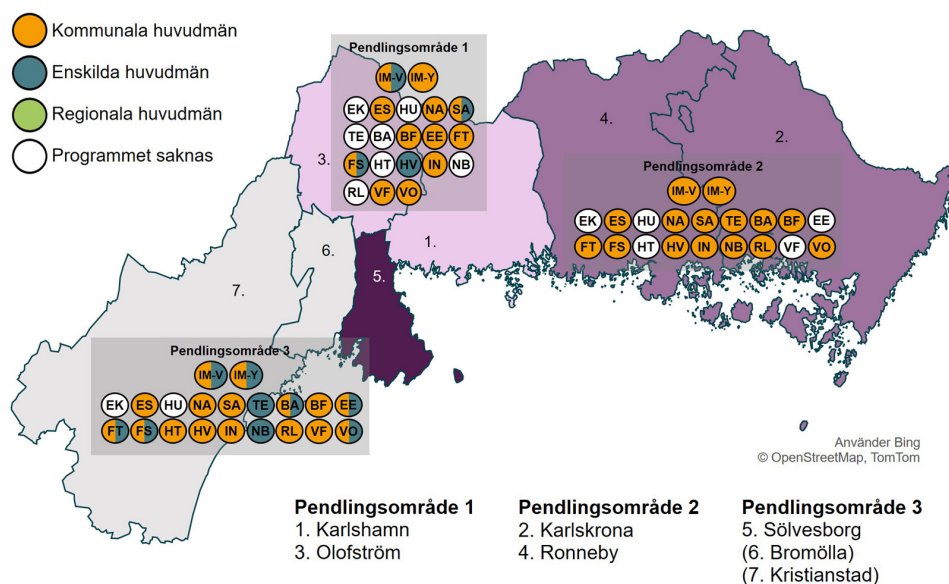
33. I kartan görs ingen skillnad på om introduktionsprogrammet är utformat för en grupp elever eller inte.

Figur. Utbud av introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion i länet läsåret 2022/23.³⁴

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion
EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industritekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

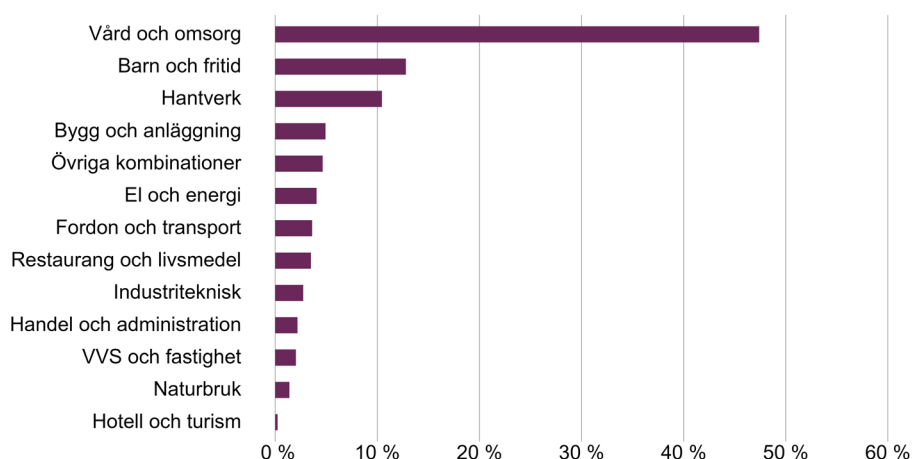
Komvux: yrkesinriktad vuxenutbildning i länet

Komvux är i grunden kursutformat, men det är vanligt att huvudmän kombinerar kurser relevanta för ett yrkesområde i ett yrkespaket för att erbjuda utbildningar som motsvarar behoven på arbetsmarknaden. Dessa yrkespaket kan vara nationella eller regionala.³⁵ Vuxna kan också själva söka olika kombinationer av fristående yrkeskurser för att utbilda sig eller komplettera sin kompetens inom ett yrkesområde. En elev på en yrkesinriktning definieras av Skolverket som en elev som läst minst 400 poäng i kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram.³⁶ År 2022 var det 468 elever som läste en yrkesinriktning inom komvux i Blekinge län.

Figuren nedan visar fördelningen mellan olika yrkesinriktningar i Blekinge län åren 2020–2022. Flest elever läste kurser inom vård och omsorg, följt av barn och fritid. Få elever läste yrkesinriktningarna naturbruk samt hotell och turism.

34. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.
35. Skolverket tar fram exempel på yrkespaket på nationell nivå i samråd med de nationella programråden och de regionala yrkespaketen är utformade av huvudmännen utifrån ett lokalt/regionalt behov på arbetsmarknaden.
36. Att läsa 400 poäng motsvarar 20 veckors heltidsstudier på komvux.

Figur. Andel elever på olika yrkesinriktningar i komvux i länet, 2020–2022.

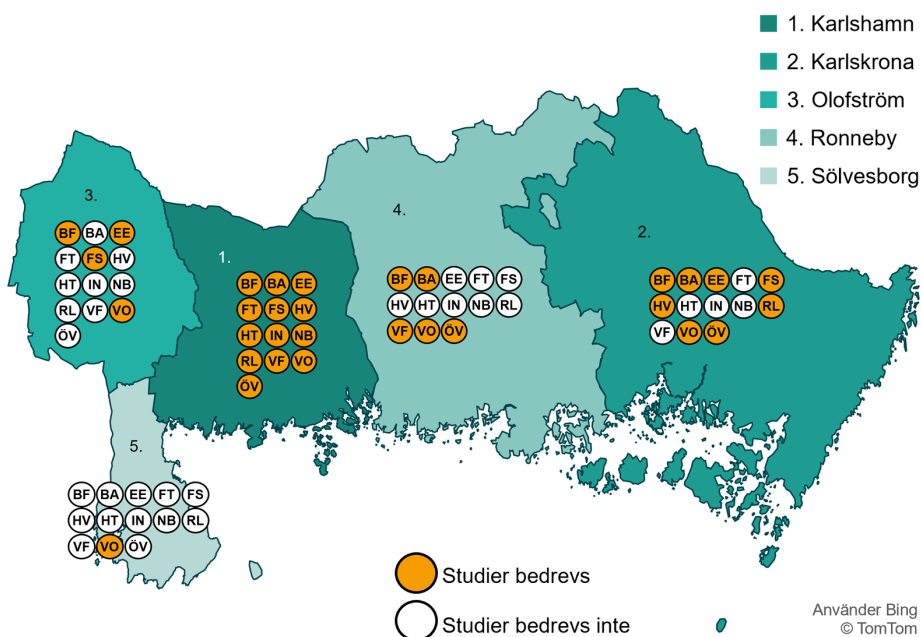
Kartan nedan visar vilka huvudmän i länet som bedrev yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux åren 2020-2022. Flest yrkesutbildningar fanns i Karlshamn, där bedrevs yrkesutbildning inom samtliga yrkesområden. Utbildning inom vård och omsorg bedrevs i alla länets kommuner.

Figur. Huvudmän i länet som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux, åren 2020–2022.³⁷

Förklaring av förkortningar av yrkesinriktningar

BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industriteknik
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljning och service gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för yrkesinriktningen finns även de som läst utbildningar inom handel och administration, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

37. Det krävs att minst fem elever har läst yrkesinriktningen under åren 2020–2022 för att den ska visas som "studier bedrevs" i kartan.

Anpassad gymnasieskola i länet

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla anpassad gymnasieskola för elever som tillhör målgruppen. Skolformen omfattar nio nationella program samt individuella program. Det finns också utbildningar som avviker från den nationella programstrukturen.³⁸

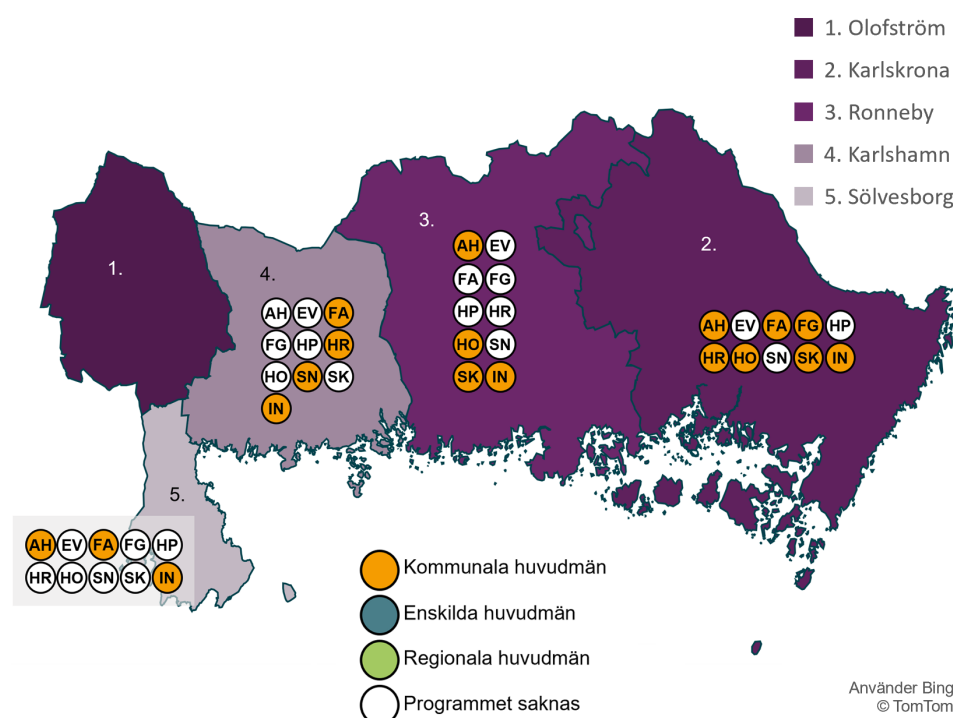
Vilka nationella program inom den anpassade gymnasieskolan som bedrivits i länet skiljer sig mellan kommunerna. I fyra av länets fem kommuner bedrevs anpassad gymnasieskola. Flest program bedrevs i Karlskrona.

Ingen kommun bedrev programmet för estetisk verksamhet, programmet för hantverk och produktion eller programmet för samhälle, natur och språk.

Figur. Utbud av anpassad gymnasieskola i länet läsåret 2022/23.³⁹

Förklaring av förkortningar anpassad gymnasieutbildning

AH	administration, handel och varuhantering
EV	estetisk verksamhet
FA	fastighet, anläggning och byggnation
FG	fordonsvård och godshantering
HP	hantverk och produktion
HR	hotell, restaurang och bageri
HO	hälsa, vård och omsorg
SN	samhälle, natur och språk
SK	skog, mark och djur
IN	individuella program

38. Nationellt godkända idrottsutbildningar, riksrekryterande utbildningar med egna examensmål och särskilda varianter.

39. Statistiken bygger på skolenhetsregistret, vilket baseras på huvudmännens egna uppgifter.

DEL 2

Fördjupning per utbildningsområde

Innehåll del 2

Barn och fritid	36
Bygg och anläggning	42
El och energi	48
Fordon och transport	55
Försäljning och service	63
Hantverk	70
Hotell och turism	76
Industri teknik	80
Naturbruk	86
Restaurang och livsmedel	92
VVS och fastighet	99
Vård och omsorg	105
Högskoleförberedande program	111

Barn och fritid

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan bör minska. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning finns det risk för överskott på barn- och fritidsutbildade i Blekinge län framöver. Region Blekinge delar inte SCB:s bild fullt ut, utan menar att det fortsatt kommer finnas ett behov av utbildade. Etableringsgraden bland de som har läst barn- och fritidsprogrammet är låg jämfört med de som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis hög andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är låg för barn- och fritidsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på barn- och fritidsprogrammet har ökat något under de senaste åren.

Skolverket bedömer att det bör göras en omDispositionering av resurser från barn- och fritidsutbildning inom komvux till andra yrkesinriktningar där det finns ett större behov på arbetsmarknaden.

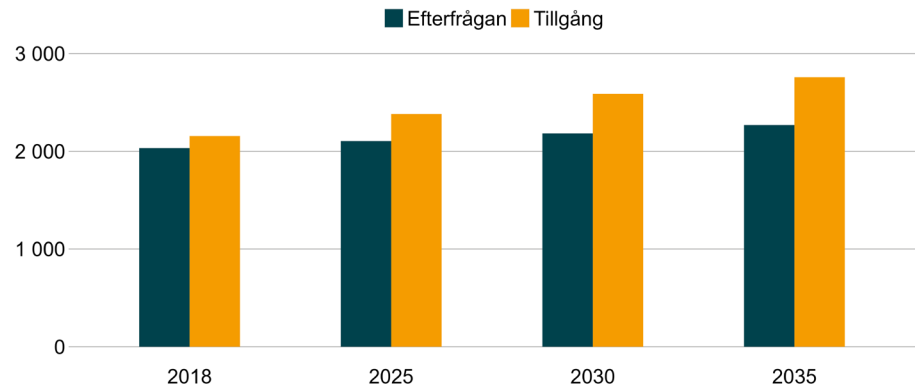
Det finns risk för överskott på barn- och fritidsutbildade på sikt enligt SCB. Etableringsgraden bland dem som har läst en barn- och fritidsutbildning inom komvux är låg jämfört med dem som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är låg för barn- och fritidsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på barn- och fritidsutbildningar legat stabilt sedan år 2018.

Risk för överskott på sikt för barn- och fritidsutbildade enligt SCB

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli ett visst överskott på barn- och fritidsutbildade 2035.

Som figuren visar kommer både tillgång och efterfrågan på barn- och fritidsutbildade att öka under prognosperioden. Eftersom tillgången beräknas öka i högre grad än efterfrågan kommer det enligt SCB:s prognos att vara ett överskott på barn- och fritidsutbildade i länet 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom barn och fritid i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Fortsatt behov av barn- och fritidsutbildade enligt regionen

Region Blekinge lyfter några utbildningar i sitt inspel till Skolverket där man menar att SCB:s prognoser inte stämmer helt överens med regionens bild. Vad gäller barn- och fritidsutbildningar råder enligt regionen en viss osäkerhet eftersom barnomsorg inte är den enda utgången till arbetslivet för den med utbildning till barnskötare. Även personalbristen inom förskolan leder till att regionen gör bedömningen att behovet av utbildade fortsättningsvis gäller.

Nationella branschföreträdare bedömer att behovet av utbildade kommer öka

Skolverket har fått två inspel om kompetensbehovet av utbildade inom barn och fritid.⁴⁰

Kommunal delar inte SCB:s bedömning om att det i många delar av landet kommer att vara balans eller överskott på utbildade inom barn och fritid år 2035. Kommunal menar att det redan är svårt att rekrytera utbildad personal på många platser i landet och att det finns flera faktorer som talar för att behovet kommer att öka framöver. En faktor som Kommunal lyfter är att politikens ambitioner för förskolan har höjts de senaste åren och att detta ökar behovet av utbildad personal.

Även Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) lyfter att politiken har stor påverkan på behovet av utbildade inom barn och fritid. SKR lyfter utökad rätt till fritidshem och ett ökat deltagande i förskolan som exempel på statliga ambitionshöjningar som har lett till ett ökat behov av utbildad personal.

40. Kommunal, Sveriges Kommuner och Regioner.

Varierande möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken. Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå är små till medelstora möjligheter till arbete för flera yrken inom barn- och fritidsområdet.⁴¹

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom barn- och fritidsområdet.

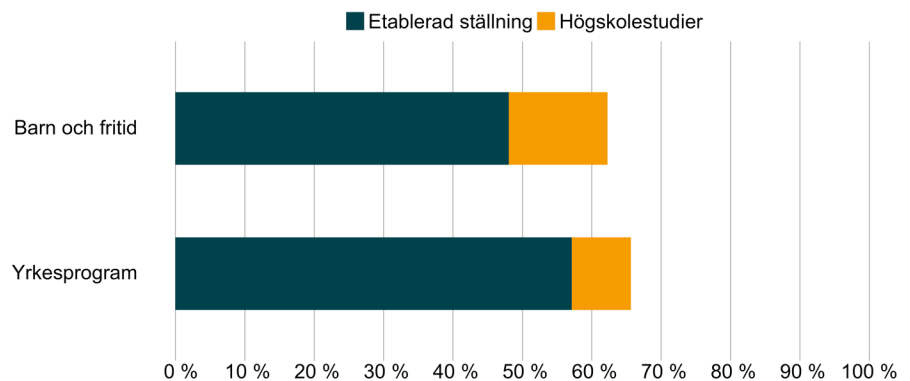
Yrke	Nationell prognos 2026
Barnskötare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Elevassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete
Personlig assistent	Stora möjligheter till arbete
Vårdare och boendestödjare	Stora möjligheter till arbete
Väktare och ordningsvakt	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom barn och fritid

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning på barn- och fritidsprogrammet i Blekinge är 48 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än snittet på nationell nivå, och lägre än för yrkesprogrammen i länet generellt. Andelen som gått vidare till högskolestudier efter avslutad utbildning inom barn och fritid är lägre i Blekinge jämfört med det nationella genomsnittet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁴²

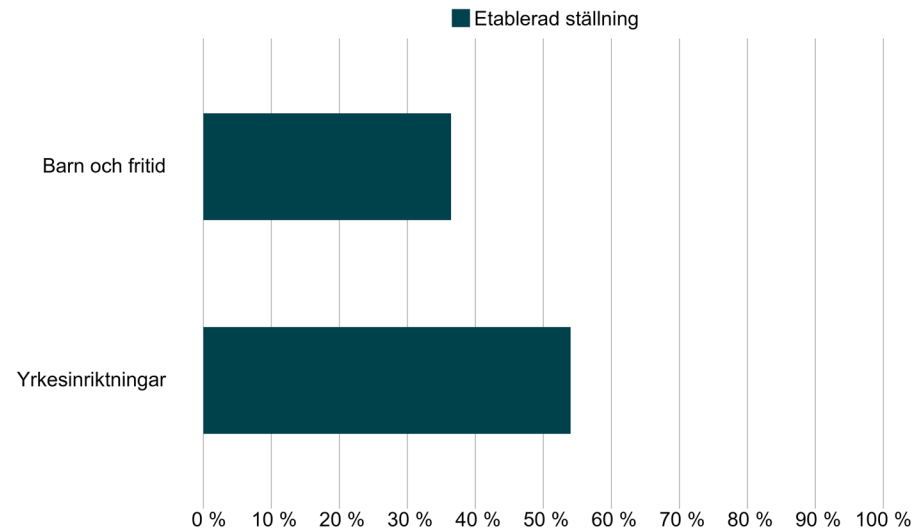

41. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

42. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Personer som har läst en barn- och fritidsutbildning inom komvux i länet är etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad än barn- och fritidsutbildade i landet som helhet. Etableringsgraden är också lägre än för samtliga yrkesinriktningar inom komvux i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁴³

Barnskötare är det vanligaste yrket bland barn- och fritidsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en barn- och fritidsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁴⁴

Skolform	Yrke	Andel
Barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan	Barnskötare	19 %
	Vårdare, boendestödjare	9 %
	Övriga montörer	9 %
Barn- och fritidsutbildning inom komvux	Barnskötare	48 %
	Förskollärare	33 %
	Elevassistent m.fl.	4 %

Källa: SCB

43. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

44. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

359 elever läste barn- och fritidsprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

Ökad efterfrågan på barn- och fritidsprogrammet

Barn- och fritidsprogrammet utgör 6 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.⁴⁵

Läsåret 2022/23 var det 7 procent som sökte till barn- och fritidsprogrammet i första hand. Det är högre än det nationella genomsnittet där 4 procent sökte i första hand.

Andelen förstahandssökande till barn- och fritidsprogrammet i Blekinge län har ökat från 6 procent till 7 procent mellan läsåren 2017/18–2022/23. Cirka 73 procent av de förstahandssökande var kvinnor 2022/23.

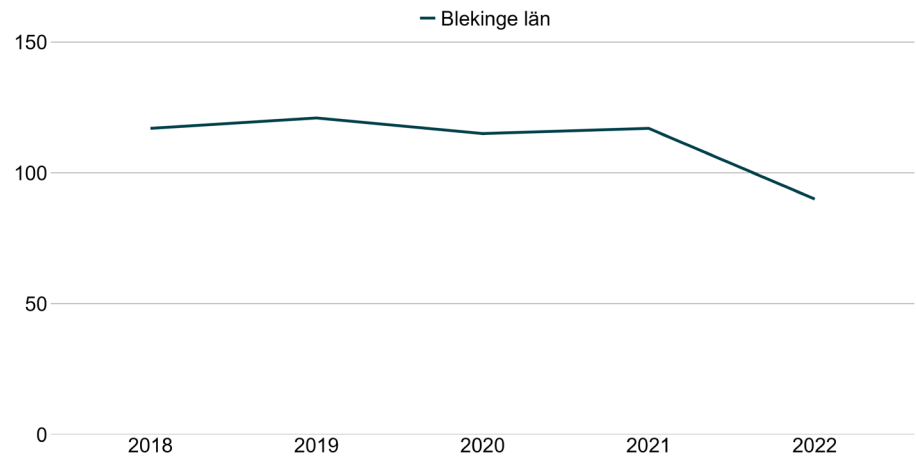
Den vanligaste inriktningen bland eleverna på programmet är pedagogiskt och socialt arbete, följt av fritid och hälsa.

Minskande antal elever på barn- och fritidsutbildningar inom komvux

Figuren visar hur elevantalet inom barn- och fritidsutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid.

Antalet elever som läser kurser inom programområdet barn och fritid på komvux har minskat lite det senaste året. Dock är det fortfarande det näst största programområdet för komvuxelever i Blekinge län, med 12 procent av eleverna 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom barn och fritid inom komvux i länet 2018–2022.

45. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Barn- och fritidsutbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan skiljde sig inte åt mellan länets pendlingsområden. Inriktningen mot pedagogiskt och socialt arbete fanns i länets alla pendlingsområden, liksom inriktningen fritid och hälsa.

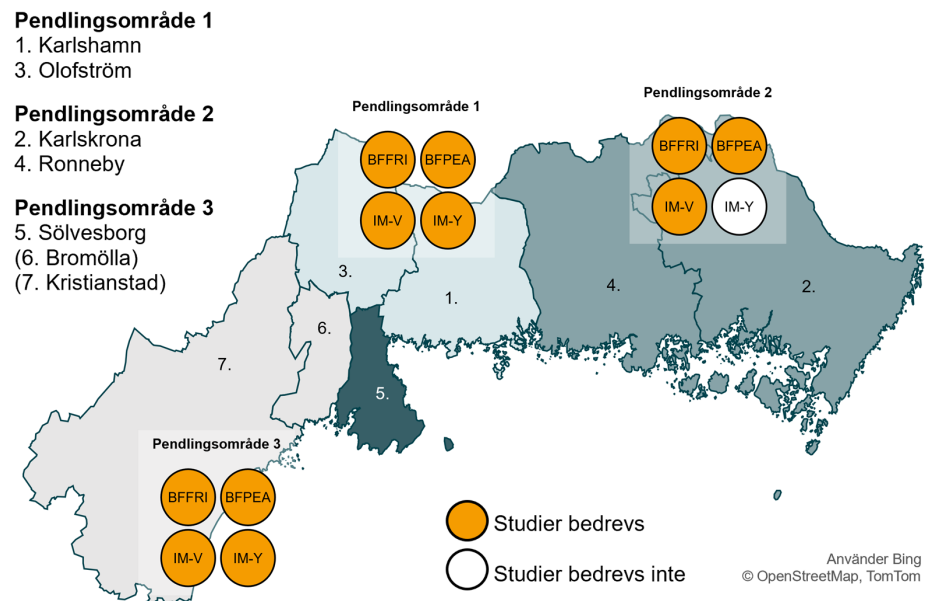
Programinriktat val mot barn- och fritidsprogrammet bedrevs i länets tre pendlingsområden, och yrkesintroduktion med inriktning mot barn och fritid bedrevs i två pendlingsområden.

Figur. Utbud av barn- och fritidsprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.⁴⁶

Förklaring av förkortningar

BFRI	fritid och hälsa
BFPEA	pedagogiskt och socialt arbete*
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

* Pedagogiskt och socialt arbete gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för inriktningen finns även de som läst inriktningarna pedagogiskt arbete eller socialt arbete, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

Fyra huvudmän inom komvux bedrev barn- och fritidsutbildning åren 2020–2022.⁴⁷ För huvudmän inom komvux har inget yrkespaket inom barn och fritid rapporterats in för år 2021.

⁴⁶. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

⁴⁷. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram åren 2020–2022.

Bygg och anläggning

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för byggutbildade i Blekinge län framöver. Etableringsgraden bland de som har läst bygg- och anläggningsprogrammet är hög jämfört med snittet för yrkesprogram i gymnasieskolan. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för byggutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på bygg- och anläggningsprogrammet har ökat under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en bygg- och anläggningsutbildning inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

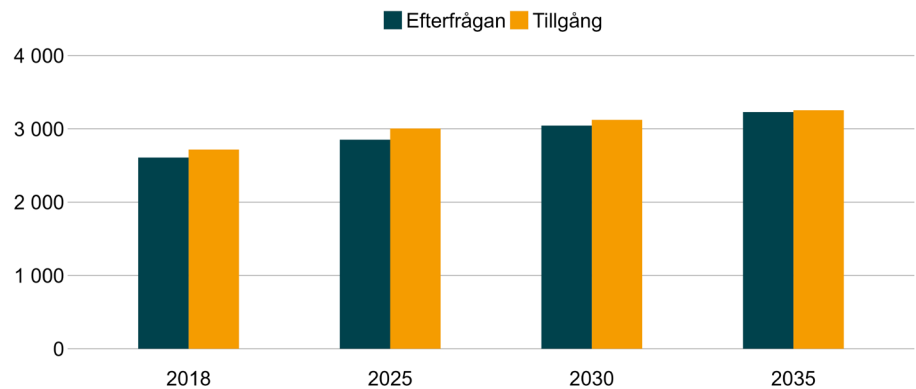
Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för byggutbildade i Blekinge län framöver. Etableringsgraden bland de som har läst en bygg- och anläggningsutbildning inom komvux är låg jämfört med de som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för byggutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på bygg- och anläggningsutbildningar ökat sedan år 2018.

Balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft med byggutbildning på sikt enligt SCB

I SCB:s prognos för byggutbildade ingår alla inriktningar från bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan och fastighetsinriktningen från VVS- och fastighetsprogrammet, samt motsvarande äldre utbildningar och komvuxutbildningar.

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för brist på byggutbildade år 2035.

Eftersom både tillgång och efterfrågan beräknas växa i ungefär samma utsträckning bedömer SCB att det 2035 kommer vara ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge för byggutbildade i Blekinge län.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på byggtbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

Region Blekinge har inget att tillägga till SCB:s prognos vad gäller byggtbildade.

Nationella branschföreträdare bedömer att det kommer bli brist på utbildade framöver

Skolverket har fått tre inspel från nationella branschföreträdare om behovet av utbildade inom bygg och anläggning.⁴⁸

Byggföretagen instämmer i SCB:s bedömning att det kommer att vara brist på byggtbildade i många delar av landet fram till 2035. Byggföretagen bedömer att behoven kommer att öka framgent. En faktor som driver en större efterfrågan är att specialiseringen ökar inom byggbranschen. En annan faktor är att flera regioner står inför stora pensionsavgångar framgent.

Även Glasbranschföreningen bedömer att efterfrågan på utbildade med specialkompetens inom glas kommer att öka. Det beror dels på ökad efterfrågan på glasprodukter, dels på att även glasbranschen står inför stora pensionsavgångar inom en tioårsperiod.

Måleribranschens yrkesnämnd ger samma bild av behoven i branschen som övriga branschorganisationer. Måleribranschens yrkesnämnd framhåller att behovet kommer att vara särskilt stort i storstadsregioner. Skälet är att det är i storstadsregionerna som behovet av bostadsbyggande och underhåll är störst.

Både Måleribranschens yrkesnämnd och Byggföretagen anser att utbudet av vilka inriktningar som erbjuds inom bygg och anläggning behöver förbättras. Fler utbildningsplatser för ställningsbyggare, bergarbetare och håltagare efterfrågas, så att hela arbetsmarknadens behov av kompetens säkerställs.

48. Byggföretagen, Glasbranschföreningen och Måleribranschens yrkesnämnd.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁴⁹

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå förväntas vara stora eller mycket stora möjligheter till arbete inom många yrken inom byggområdet år 2026. Undantagen är grovarbetare inom bygg och anläggning samt gruv- och stenbrottsarbetare, där det väntas bli större konkurrens om jobben.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom bygg- och anläggningsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Anläggningsarbetare	Stora möjligheter till arbete
Anläggningsmaskinförare	Stora möjligheter till arbete
Betongarbetare	Mycket stora möjligheter till arbete
Byggnads- och ventilationsplåtslagare	Mycket stora möjligheter till arbete
Golvläggare	Mycket stora möjligheter till arbete
Grovarbetare inom bygg och anläggning	Små till medelstora möjligheter till arbete
Gruv- och stenbrottsarbetare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Murare och plattsättare	Mycket stora möjligheter till arbete
Målare	Mycket stora möjligheter till arbete
Ställningsbyggare	Mycket stora möjligheter till arbete
Takmontör	Mycket stora möjligheter till arbete
Träarbetare och snickare	Mycket stora möjligheter till arbete
Tunnplåtslagare	Stora möjligheter till arbete

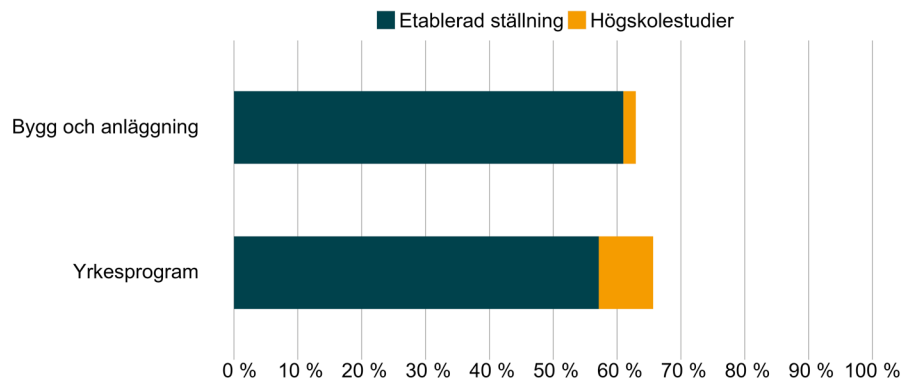
Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt hög etableringsgrad efter utbildning inom bygg och anläggning

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 61 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, men lägre än på nationell nivå (71 procent etablerade). Andelen som fortsätter i högskolestudier är dock lägre bland utbildade inom bygg och anläggning än yrkesprogrammen generellt i länet.

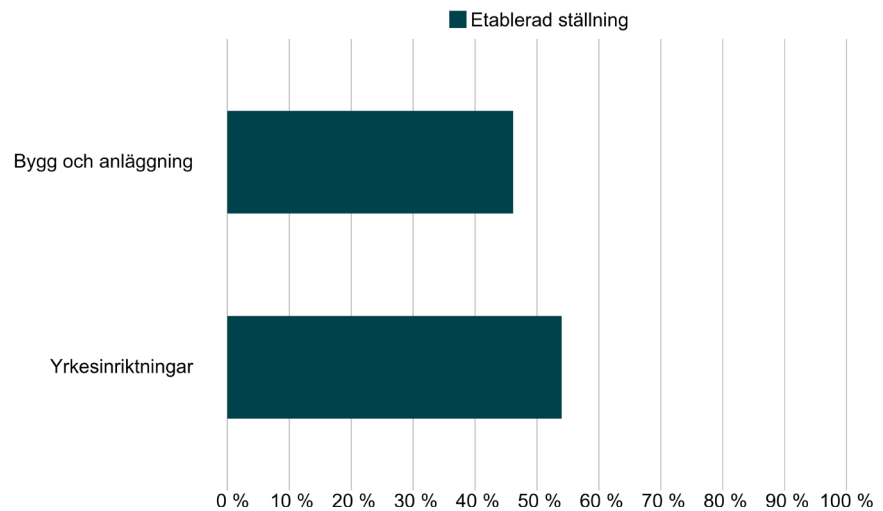
⁴⁹. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁵⁰

Personer som har läst en bygg- och anläggningsutbildning inom kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁵¹

50. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

51. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Snickare och byggnadsarbetare är vanliga yrken bland bygg- och anläggningsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en bygg- och anläggningsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁵²

Skolform	Yrke	Andel
Bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan	Träarbetare, snickare m.fl.	17 %
	Målare	4 %
	Övriga byggnads- och anläggningsarbetare	4 %
Bygg- och anläggningsutbildning inom komvux	Övriga byggnads- och anläggningsarbetare	59 %

Källa: SCB

Ökad efterfrågan på bygg- och anläggningsprogrammet

Bygg- och anläggningsprogrammet utgör 7 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.⁵³

Lsåret 2022/23 var det 7 procent som sökte till bygg- och anläggningsprogrammet i första hand. Det är högre än det nationella snittet, där 5 procent sökte i första hand. Andelen förstahandssökande har ökat från 6 procent till 7 procent läsåren 2017/18–2022/23. Cirka 86 procent av de förstahandssökande var män 2022/23.

Den vanligaste inriktningen bland eleverna på programmet är husbyggnad, följt av måleri.

Ökat antal elever på bygg- och anläggningsutbildningar inom komvux

Antalet elever inom bygg och anläggning har vuxit inom komvux under perioden 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom bygg och anläggning 6 procent av det totala antalet elever 2022.

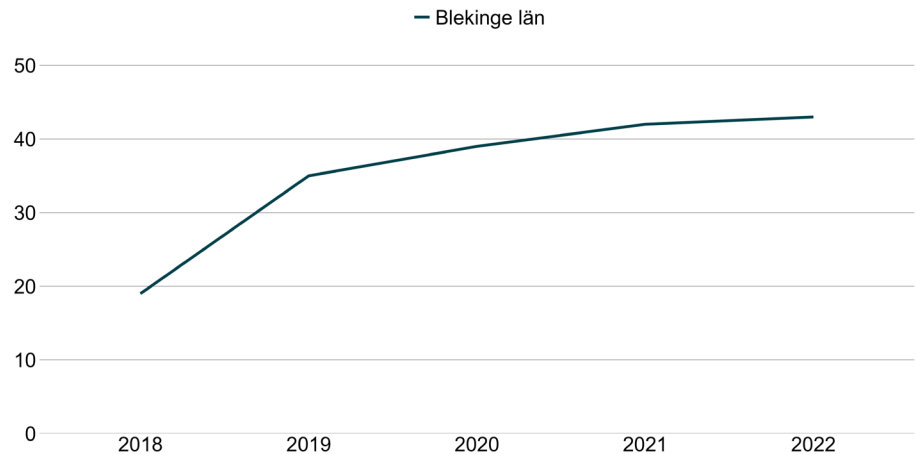

300 elever läste bygg- och anläggningsprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

52. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

53. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom bygg och anläggning inom komvux i länet 2018–2022.

Bygg- och anläggningsutbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom bygg- och anläggningsprogrammet skiljde sig något mellan länets pendlingsområden. I pendlingsområde 3 fanns alla inriktningar tillgängliga, medan pendlingsområde 1 saknade inriktningarna mot anläggningsfordon, plåtslageri, programinriktat val och yrkesintroduktion. I pendlingsområde 2 saknades yrkesintroduktion.

Figur. Utbud av bygg- och anläggningsprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.⁵⁴

Förklaring av förkortningar

- BAANL anläggningsfordon
- BAHUS husbyggnad
- BAMAL måleri
- BAMAR mark och anläggning
- BAPLA plåtslageri
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

Pendlingsområde 1

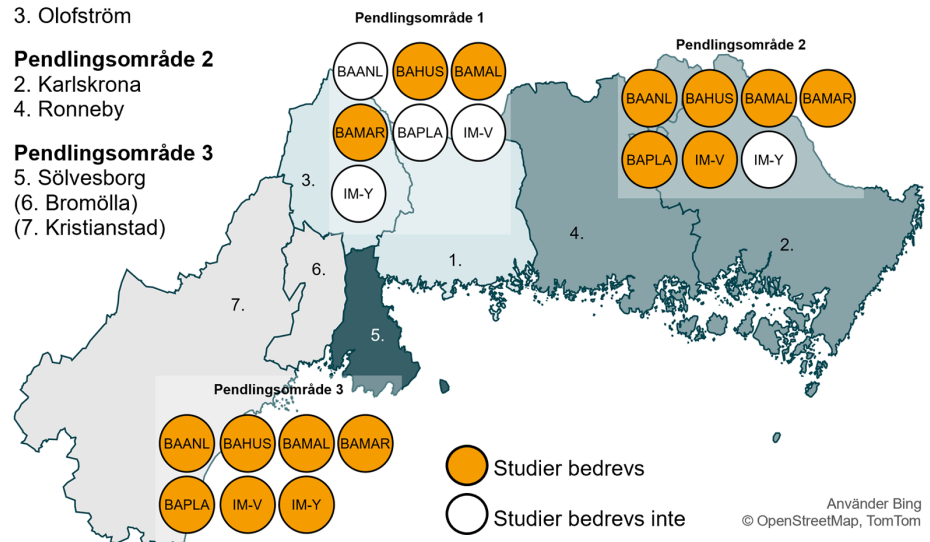
- 1. Karlshamn
- 3. Olofström

Pendlingsområde 2

- 2. Karlskrona
- 4. Ronneby

Pendlingsområde 3

- 5. Sölvesborg
- (6. Bromölla)
- (7. Kristianstad)

Tre huvudmän inom komvux bedrev bygg- och anläggningsutbildning åren 2020–2022.⁵⁵ För huvudmän inom komvux har ingen sammanhållen yrkesutbildning inom bygg och anläggning under år 2021 rapporterats in.

^{54.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{55.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram åren 2020–2022.

El och energi

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på el- och energiprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik i Blekinge län framöver. Etableringsgraden bland dem som läst el- och energiprogrammet är hög jämfört med dem som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis låg andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för el- och energiutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på el- och energiprogrammet har varit relativt stabil under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en el- och energiutbildning inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik i Blekinge län framöver. Etableringsgraden bland dem som har läst en el- och energiutbildning inom komvux är hög jämfört med dem som läst flera andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för el- och energiutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på el- och energiutbildningar ökat sedan år 2018.

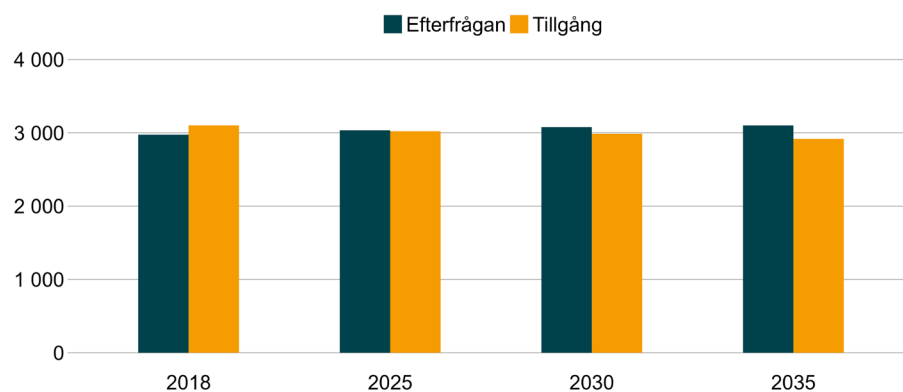
Relativt balanserat läge för utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik enligt SCB

SCB bedömer arbetsmarknadsläget för personer med el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning på gymnasial nivå. Detta motsvarar el- och energiprogrammets inriktningar mot automation, elteknik samt dator- och kommunikationsteknik i gymnasieskolan. Inriktningen mot energiteknik ingår SCB:s prognos för utbildningsgruppen VVS, drift, underhåll och energiteknik. Mer information om den prognosen finns i avsnittet om VVS- och fastighetsutbildning.

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för viss brist på utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik år 2035.

Enligt SCB:s bedömningar är det viss brist på utbildade inom el och energi på gymnasial nivå i Blekinge län i dag. Till 2035 väntas efterfrågan öka och tillgången beräknas minska i länet, men eftersom det handlar om förhållandevis små förändringar gör SCB bedömningen att arbetsmarknadsläget 2035 kommer vara relativt balanserat.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

För personer med el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning skriver Region Blekinge att sysselsättningsgraden är hög, vilket indikerar stor efterfrågan på utbildade. Även omvärldsläget och den gröna omställningen kommer att påverka efterfrågan i stor omfattning, menar regionen.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns en risk för omfattande brist på utbildade

Skolverket har fått inspel från sju nationella branschföreträdare kring kompetensbehovet av utbildade inom el och energi.⁵⁶ Alla organisationer som har lämnat inspel delar SCB:s bedömning att det finns risk för brist på utbildade inom el och energi framgent.

Teknikföretagen, Industriarbetsgivarna och Livsmedelsföretagen anser att bristen riskerar att bli särskilt stor och kritisk i fråga om utbildade inom automationsteknik, installation och elteknik. Teknikföretagen och Industriarbetsgivarna anser att SCB:s prognos underskattar behovet av kompetens genom att inte fullt ut ta höjd för kompetensbristen på arbetsmarknaden i dag och ökade behov framgent. Anledningen är teknikskiften tillsammans med omfattande pensionsavgångar inom industrin. Elektrifieringen av industrin leder till att elkunskaper behövs i både större omfattning och inom fler områden. Även Installatörsföretagen anser att SCB:s prognos blir missvisande eftersom de inte beskriver behoven för varje inriktning för sig. Inom installationsbranschen rekryteras personer huvudsakligen från inriktningarna elteknik och automation.

56. Sveriges Järnvägsentreprenörer, Service- och kommunikationsfacket (Seko), Teknikföretagen, Industriarbetsgivarna, Livsmedelsföretagen, Svensk Elektronik, Installatörsföretagen.

Livsmedelsföretagen konstaterar att livsmedelsföretag anger kompetensbrist som sitt största investeringshinder. Många företag vill växa men kan inte på grund av att det saknas personal att rekrytera. Livsmedelsföretagen anser att det försvårar mycket för livsmedelsbranschen att inriktningen mot automation erbjuds i så få kommuner.

Även Svensk Elektronik anser att det finns en stor obalans mellan utbudet av utbildning inom el och energi och industrins behov av kompetens. Svensk Elektronik framhåller att elektronik och elektroniksystem utgör allt större och viktigare delar i många olika produkter och system. Det gör att behovet av kompetens uppstått i fler branscher och ökat i omfattning. Svensk Elektronik menar också att det behövs fler elektronikrelaterade kurser inom komvux.

Sveriges Järnvägsentreprenörer framhåller att det finns ett stort behov av personer som har läst programfördjupningen mot järnväg inom el och energi-programmet. Sveriges Järnvägsentreprenörer menar också att programinriktningen erbjuds av mycket få huvudmän, vilket är ett skäl till att det är så få som utbildas.

Service- och kommunikationsfacket (Seko) lyfter att det saknas distributions-elektriker och kraftvärmetekniker i tillräcklig omfattning.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁵⁷

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas finnas stora eller mycket stora möjligheter till arbete år 2026 för flera yrken inom el- och energiområdet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom el- och energiområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Distributionselektriker	Stora möjligheter till arbete
Drifttekniker vid värme- och vattenverk	Stora möjligheter till arbete
Elektronikreparatör och kommunikationselektriker	Stora möjligheter till arbete
Industrielektriker	Stora möjligheter till arbete
Installations- och serviceelektriker	Mycket stora möjligheter till arbete
Supportttekniker inom it	Mycket stora möjligheter till arbete

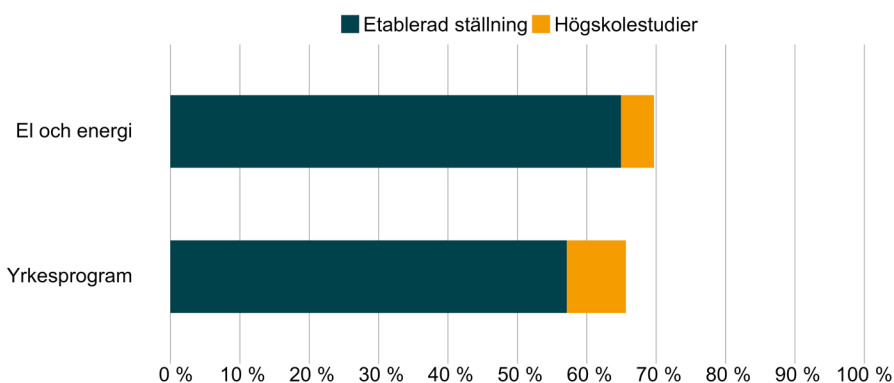
Källa: Arbetsförmedlingen

⁵⁷ Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Relativt hög etableringsgrad för utbildade inom el och energi

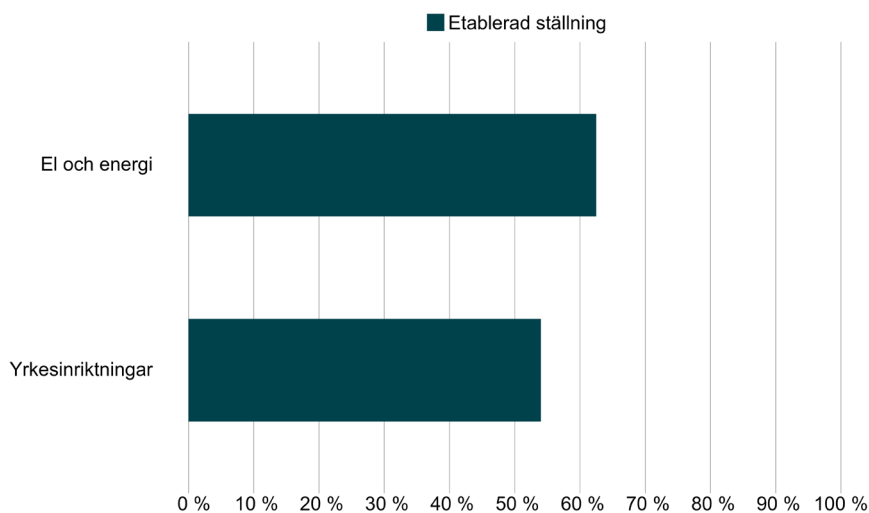
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 65 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, men något lägre än det nationella genomsnittet (66 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är dock lägre bland utbildade inom el och energi än yrkesprogrammen generellt i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁵⁸

Personer som har läst en el- och energiutbildning inom kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i högre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁵⁹

58. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

59. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Installations- och serviceelektriker är de vanligaste yrkena bland utbildade inom el och energi

Tabell. De vanligaste yrkena efter en el- och energiutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁶⁰

Skolform	Yrke	Andel
El- och energiprogrammet i gymnasieskolan	Installations- och serviceelektriker	38 %
	Övriga montörer	9 %
	Industrielektriker	6 %
El- och energiutbildning inom komvux	Installations- och serviceelektriker	29 %

Källa: SCB

255 elever läste el- och energiprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

Stabil efterfrågan på el- och energiprogrammet

El- och energiprogrammet utgör 5 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.⁶¹

Lsåret 2022/23 var det 5 procent som sökte till el- och energiprogrammet i första hand. Det är i linje med hur det ser ut nationellt i stort, där 5 procent sökte i första hand. Andelen förstahandssökande är i princip oförändrad sedan läsåret 2017/18. Cirka 93 procent av de förstahandssökande var män 2022/23.

Den vanligaste inriktningen bland eleverna på programmet är elteknik.

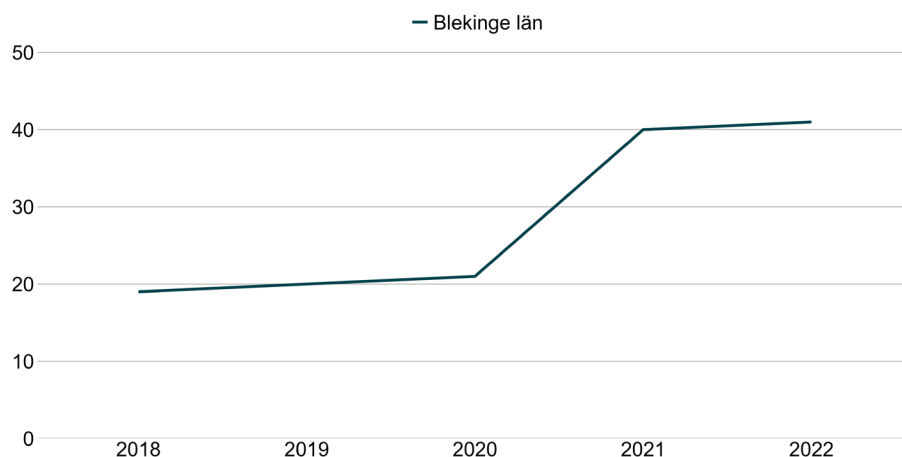
Ökande antal elever på el- och energiutbildningar inom komvux

Antalet elever inom el och energi har vuxit inom komvux under perioden 2018–2022, framför allt 2020–2021. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom el och energi 5 procent av det totala antalet elever 2022.

60. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

61. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom el och energi inom komvux i länet 2018–2022.

El- och energiutbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom el- och energiprogrammet skiljde sig något mellan länets pendlingsområden. I pendlingsområde 1 bedrevs samtliga inriktningar läsåret 2022/23, medan pendlingsområde 2 endast bedrev inriktningen elteknik. I pendlingsområde 3 saknades inriktningen energiteknik.

Programinriktat val mot el- och energiprogrammet bedrevs i två pendlingsområden, och yrkesintroduktion med inriktning mot el och energi bedrevs i ett pendlingsområde.

Figur. Utbud av el- och energiprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.⁶²

Förklaring av förkortningar

EEAUT	automation
EEDAT	dator- och kommunikationsteknik
EEELT	elteknik
EEENE	energiteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Pendlingsområde 1

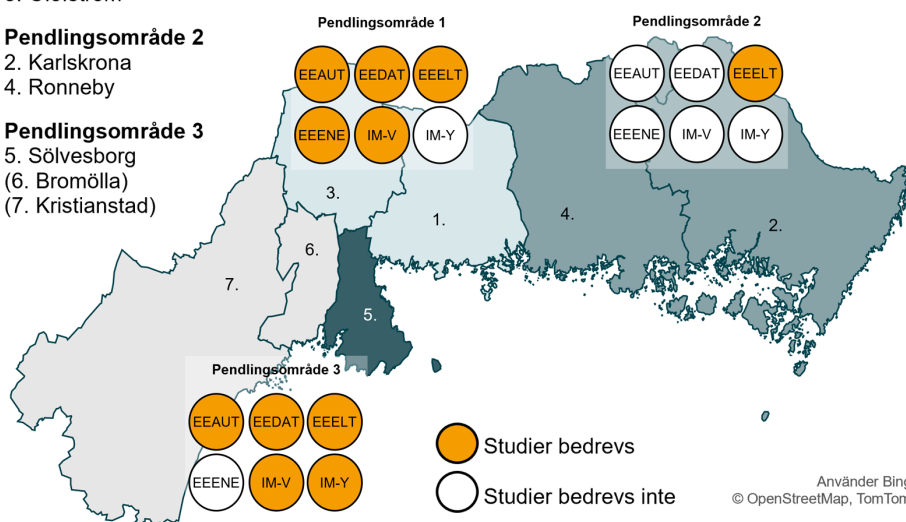
1. Karlshamn
3. Olofström

Pendlingsområde 2

2. Karlskrona
4. Ronneby

Pendlingsområde 3

5. Sölvesborg
6. Bromölla
7. Kristianstad

⁶². Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

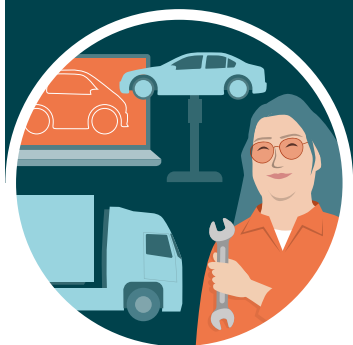
Tre huvudmän inom komvux bedrev el- och energiutbildning åren 2020–2022.⁶³ En huvudman inom komvux har rapporterat in att de bedrivit el- och energiutbildning i form av nationellt eller regionalt yrkespaket under år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom el och energi i länet 2021.⁶⁴

Yrkespaket	Huvudman
Nätverkstekniker	Olofström

63. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram åren 2020-2022.

64. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Fordon och transport

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på fordons- och transportprogrammet i gymnasieskolan bör öka, främst inom fordonsinriktningarna. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för fordonsutbildade i Blekinge län framöver, medan det finns risk för överskott på transportutbildade. Region Blekinge menar att det riskerar att bli en brist på utbildade från både utbildningsgrupperna. Etableringsgraden bland dem som läst fordons- och transportprogrammet är hög jämfört med dem som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis låg andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för både fordons- och transportutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på fordons- och transportprogrammet har ökat under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en fordons- och transportutbildning inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

Det väntas råda balans på fordonsutbildade på sikt, och finnas en risk för överskott på transportutbildade enligt SCB. Region Blekinge menar att det riskerar att bli en brist på utbildade från både utbildningsgrupperna. Etableringsgraden bland dem som har läst en fordons- och transportutbildning inom komvux är låg jämfört med dem som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för fordons- och transportutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på fordons- och transportutbildningar ökat sedan år 2018.

Balanserat arbetsmarknadsläge för fordonsutbildade på sikt enligt SCB

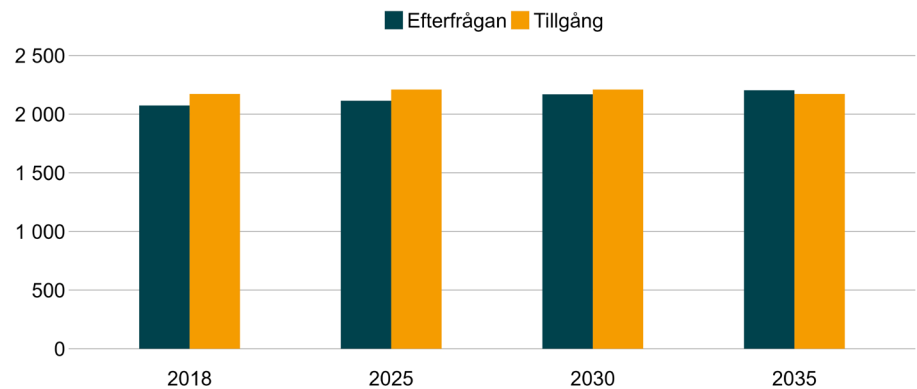
SCB gör separata arbetsmarknadsprognoser för utbildningsgrupperna fordon respektive transport.

Utbildningsgruppen fordonsutbildade omfattar personer som har läst fordons- och transportprogrammets inriktningar karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner samt personbil. De nationella yrkespaketen på komvux är lastbilmekaniker, maskinmekaniker, personbilmekaniker, reservdelsspecialist lätta fordon och reservdelsspecialist tunga fordon.

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för stor brist på fordonsutbildade 2035. För Blekinge län beräknas det bli ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge till 2035.

Under prognosperioden väntas tillgången på fordonsutbildade i länet vara relativt oförändrad, medan efterfrågan ökar med cirka 5 procent. Eftersom skillnaden mellan tillgång och efterfrågan väntas vara relativt liten bedömer SCB att arbetsmarknadsläget för fordonsutbildade blir balanserat på sikt.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på fordonsutbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Risk för brist på fordonsutbildade på sikt enligt regionen

Personer med fordonsutbildningar har enligt Region Blekinge hög sysselsättningsgrad, vilket indikerar stor efterfrågan på utbildade. Regionen menar att bedömning från utbildningsaktörer och företagare inom branschen visar att det högst sannolikt kommer finnas en brist inom fordonsbranschen, då ny kompetens och en omställning till ny teknik kommer krävas.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av fordonsutbildade

En nationell branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om kompetensbehov av fordonsutbildade, Sveriges Fordonsverkstäders Förening (SFVVF).

SFVVF delar bilden av att det finns ett stort behov av fordonsutbildade fram till år 2035. SFVVF lyfter också att ytterligare en aspekt är att det pågår en stor omställning i fordonsbranschen. Omställningen gör att många yrkesverksamma kommer att behöva kompetensutveckla sig för att möta förändrade kompetensbehov i branschen.

Risk för stort överskott på transportutbildade på sikt enligt SCB

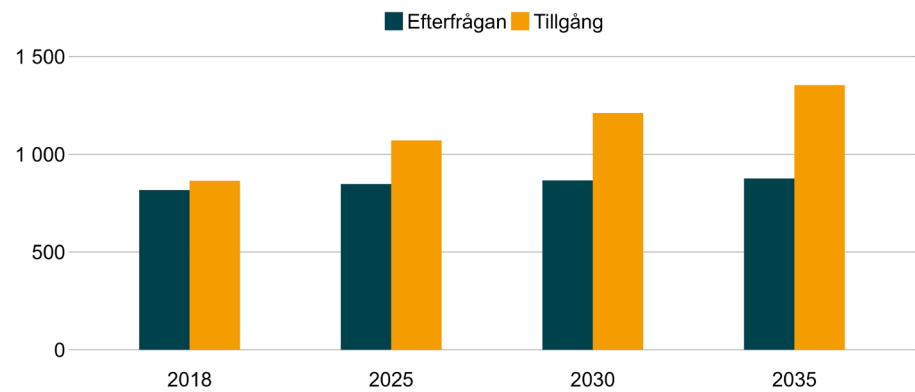
SCB gör separata arbetsmarknadsprognoser för utbildningsgrupperna fordon respektive transport.

Utbildningsgruppen transportutbildade omfattar personer som har läst fordons- och transportprogrammets inriktning transport. De nationella yrkespaketen på komvux är yrkesförare godstransport (C och CE) och yrkesförare persontransport.

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för överskott på transportutbildade 2035.

Enligt SCB är arbetsmarknadsläget relativt balanserat vid prognosens början. Tillgången på transportutbildade väntas öka med cirka 55 procent, medan efterfrågan ökar med cirka 5 procent. Eftersom tillgången ökar i betydligt högre grad än efterfrågan finns det risk för stort överskott på transportutbildade till år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på transportutbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Risk för brist på transportutbildade enligt regionen

För transportutbildade finns en stor brist för alla potentiella yrkesgrupper enligt Region Blekinge. Regionen skriver vidare att Transportföretagen anser att prognosen från SCB har stora brister i SUN-koderna. Många företag inom näringen har ingen HR-personal och SUN-koden som baseras på lönehantering blir då ofta fel.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av transportutbildade

Tre nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om kompetensbehov av transportutbildade.⁶⁵ Transportföretagen framhåller att statistiken som ligger till grund för SCB:s prognos inte speglar det korrekta antalet yrkesverksamma i transportsektorn. Transportföretagen anser därför att SCB:s prognos underskattar hur behovet av transportutbildade kommer att utvecklas framåt. Transportföretagens bedömning är att behovet av utbildade kommer att vara långt mycket större än vad SCB:s prognos visar.

Kommunal ser ett stort behov av buss- och spårvagnsförare nu och framåt. Pågående generationsskifte bland bussförare tillsammans med att kollektivtrafiken växer gör att efterfrågan på buss- och spårvagnsförare kommer att fortsätta vara hög. Kommunal bedömer att rekryteringsbehovet är störst i storstadsregionerna Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Kommunal anser att det behövs fler elever som läser en utbildning inom fordon och transport och fler som väljer att läsa programfördjupningskurser i ämnet persontransporter (som ger behörighet till D-körkort).

Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA) anser att det finns brister i både SCB:s och Arbetsförmedlingens prognoser. TYA menar, precis som övriga branschföreträdare, att kompetensbehoven är större än vad prognoserna visar.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁶⁶

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas vara varierad konkurrens om arbete inom flera yrken inom fordons- och transportområdet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom fordons- och transportområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Buss- och spårvagnsförare	Mycket stora möjligheter till arbete
Lager- och terminalpersonal	Små till medelstora möjligheter till arbete
Lastbilsförare	Stora möjligheter till arbete
Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatör	Mycket stora möjligheter till arbete
Taxiförare	Mycket stora möjligheter till arbete
Truckförare	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

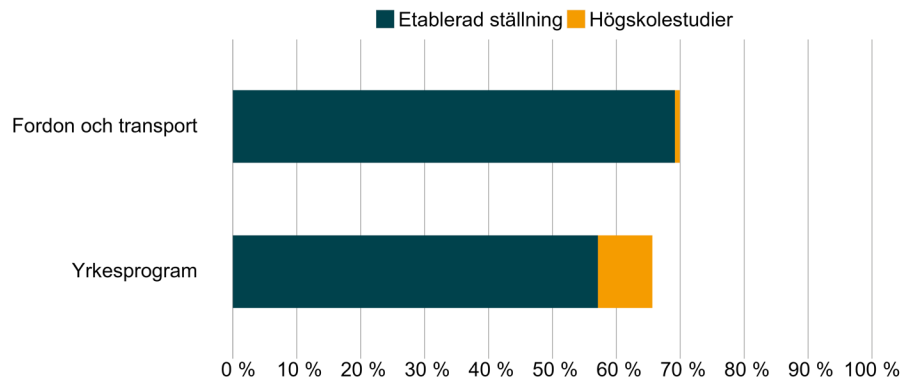
65. Kommunal, Transportföretagen och Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA).

66. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Varierad etableringsgrad efter utbildning inom fordon och transport

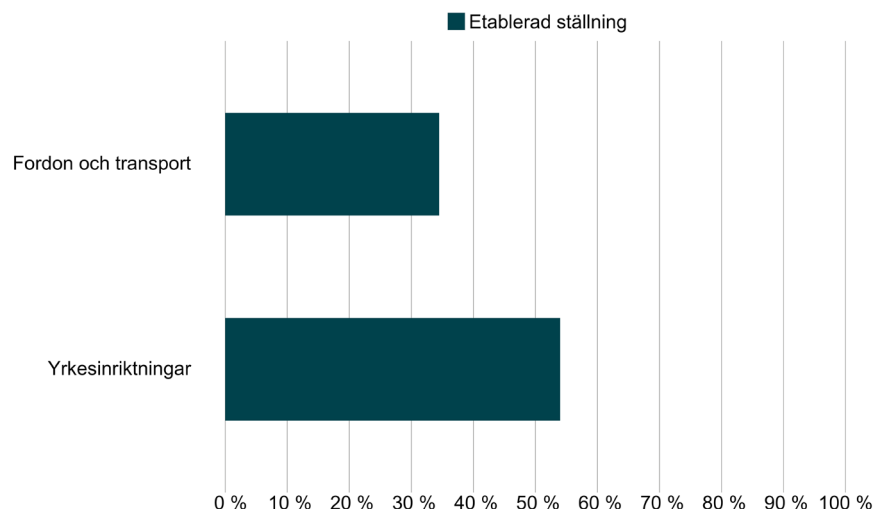
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 69 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, men lägre än det nationella genomsnittet (76 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är dock lägre bland utbildade inom fordon och transport än yrkesprogrammen generellt i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁶⁷

Personer som har läst en fordons- och transportutbildning inom kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁶⁸

67. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

68. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Yrkesförare vanligt yrke bland utbildade inom fordon och transport inom komvux

Tabell. De vanligaste yrkena efter en fordons- och transportutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet⁶⁹

Skolform	Yrke	Andel
Fordons- och transportprogrammet i gymnasieskolan	Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatör	23 %
	Lastbilsförare m.fl.	13 %
	Övriga montörer	6 %
Fordons- och transportutbildning inom komvux	Buss- och spårvagnsförare	51 %
	Lastbilsförare m.fl.	20 %

Källa: SCB

Högre efterfrågan på fordons- och transportprogrammet

Fordons- och transportprogrammet utgör 3 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.⁷⁰

Lsåret 2022/23 var det 5 procent som sökte till fordons- och transportprogrammet i första hand. Det är i linje med det nationella genomsnittet. Andelen förstahandssökande har ökat från 4 procent till 5 procent läsåren 2017/18–2022/23. Cirka 77 procent av de förstahandssökande var män 2022/23.

Den vanligaste inriktningen bland eleverna på programmet är personbil, följt av transport.

174 elever läste fordons- och transportprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

⁶⁹. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

⁷⁰. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

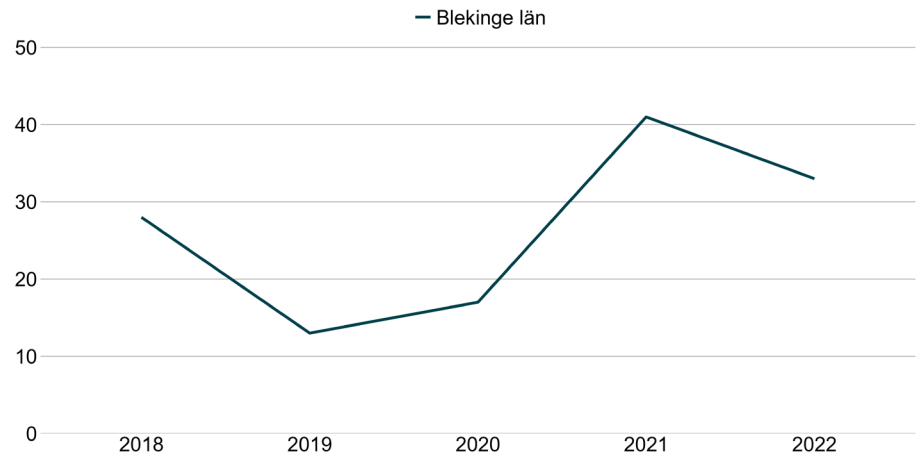
Ökande antal elever på fordons- och transportutbildningar inom komvux

Eftersom komvux är kursbaserat kan fordons- och transportutbildningar läsas både som en sammanhållen utbildning i ett nationellt eller regionalt yrkespaket, eller genom att en elev själv söker till enstaka kurser. Detta gäller dock inte för yrkesförarutbildningar för buss och lastbil som leder till yrkeskompetensbevis (YKB), dessa måste läsas som sammanhållna yrkesutbildningar.

Figuren visar hur elevantalet inom fordons- och transportutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid.

Antalet elever inom fordon och transport har vuxit inom komvux under perioden 2018–2022, framför allt 2020–2021. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom fordon och transport 4 procent av det totala antalet elever 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom fordon och transport inom komvux i länet 2018–2022.

Fordons- och transportutbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom fordons- och transportprogrammet skiljde sig något mellan länets pendlingsområden läsåret 2022/23. I pendlingsområde 3 bedrevs alla inriktningar, medan pendlingsområde 2 bedrev inriktningarna lastbil och mobila maskiner samt personbil. I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna personbil och transport.

Programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i samtliga pendlingsområden, medan yrkesintroduktion med inriktning mot fordon och transport bedrevs i ett pendlingsområde.

Figur. Utbud av fordons- och transportprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.⁷¹

Förklaring av förkortningar

- FTKAR karosseri och lackering
- FTLAS lastbil och mobila maskiner
- FTPER personbil
- FTTRA transport
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

Pendlingsområde 1

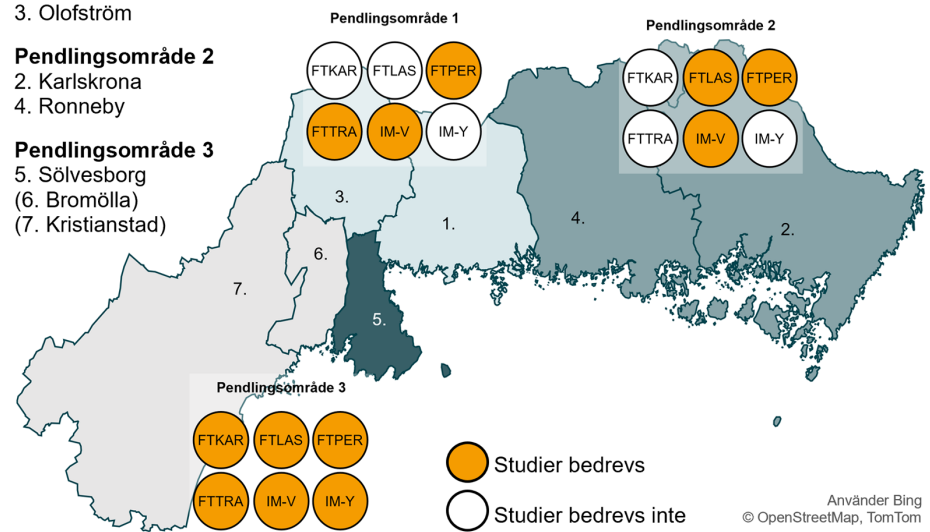
- 1. Karlshamn
- 3. Olofström

Pendlingsområde 2

- 2. Karlskrona
- 4. Ronneby

Pendlingsområde 3

- 5. Sölvesborg
- (6. Bromölla)
- (7. Kristianstad)

En huvudman inom komvux bedrev fordons- och transportutbildning åren 2020–2022.⁷² För huvudmän inom komvux har ingen sammanhållen yrkesutbildning inom fordon och transport under år 2021 rapporterats in.

⁷¹. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

⁷². Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

Försäljning och service

Försäljnings- och serviceprogrammet ersatte handels- och administrationsprogrammet i juli 2022. Det innebär att examensmål och programstruktur för gymnasieskolans program har förändrats. Dessutom har de nationella yrkespaketen inom handel och administration inom komvux ersatts av nya yrkespaket inom försäljning och service.

Delar av den statistik Skolverket använder i underlaget baseras på personer som har läst handels- och administrationsprogrammet eller handels- och administrationsutbildningar inom komvux. Därför förekommer både den gamla och den nya utbildningen i planeringsunderlaget.

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

En del av statistiken som Skolverket baserar sina bedömningar på omfattar elever från handels- och administrationsprogrammet i gymnasieskolan och handels- och administrationsutbildningar inom komvux. Eftersom försäljning och service är ett nytt program finns det ingen statistik över till exempel etableringsgrad eller vanligaste yrken efter utbildningen. Mot bakgrund av detta finns en viss osäkerhet i Skolverkets bedömningar av försäljnings- och serviceutbildningar. Skolverket avser att följa hur det framöver går för eleverna som läser de nya utbildningarna.

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på försäljnings- och serviceprogrammet i gymnasieskolan bör minska, mot bakgrund av att det finns ett större behov av att öka andelen erbjudna platser på andra program i gymnasieskolan. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för försäljnings- och serviceutbildade i Blekinge län framöver. Etableringsgraden bland dem som läst försäljnings- och serviceprogrammet är hög jämfört med dem som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis låg andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är låg för försäljnings- och serviceutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på försäljnings- och serviceprogrammet har legat stabilt under de senaste åren. Andelen erbjudna platser har varit något högre än andelen förstahandssökande, vilket tyder på att andelen erbjudna platser kan minska.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en försäljnings- och serviceutbildning inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

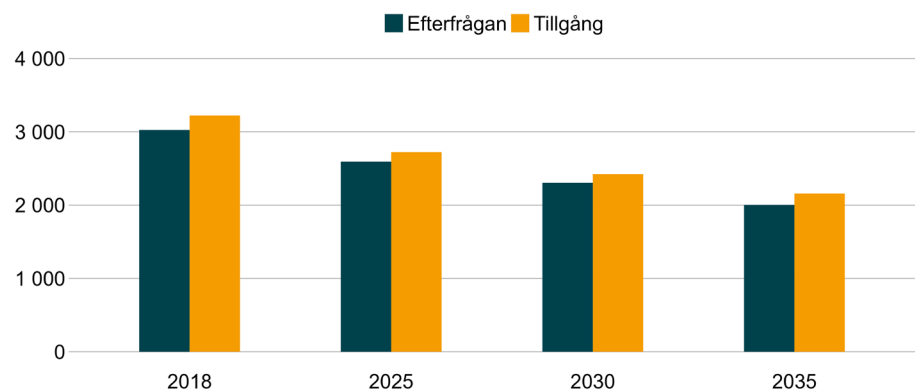
Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för försäljnings- och servicesutbildade i Blekinge län framöver. Etableringsgraden bland dem som läst försäljning och service inom komvux är låg jämfört med dem som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är låg för försäljnings- och serviceutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på försäljnings- och serviceutbildningar minskat sedan år 2018.

Balanserat arbetsmarknadsläge för handels- och administrationsutbildade på sikt enligt SCB

På nationell nivå bedömer SCB att det kommer bli en minskad tillgång och efterfrågan på handels- och administrationsutbildade år 2035.

Enligt SCB saknas heltäckande information om arbetsgivares efterfrågan på utbildade inom försäljning och service på gymnasial nivå i Blekinge län vid prognosens början. Till 2035 väntas efterfrågan minska och tillgången beräknas minska i länet. SCB gör bedömningen att arbetsmarknadsläget 2035 kommer vara relativt balanserat, vilket även gäller nationellt.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på handels- och administrationsutbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

Region Blekinge har inget att tillägga till SCB:s bedömning av arbetsmarknadsläget för handels- och administrationsutbildade.

Nationella branschföreträdare anser att antalet utbildningsplatser inte motsvarar branschens behov

Två nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om kompetensbehov av utbildade inom försäljning och service.⁷³

Handelsrådet konstaterar att eftersom SCB:s prognos utgår från det tidigare gymnasieprogrammet (handel och administration) utgörs utbildningsgruppen av både personer inom handelsyrken och inom generella administrativa yrken. Samtidigt omfattas inte stora yrkesgrupper som lager- och terminalarbetare av analysen, vilka också är relevanta yrkesspår för personer med försäljnings- och serviceutbildning. Handeln rekryterar brett från flera olika yrkesprogram och personer med studieförberedande utbildning och Handelsrådet anser därför att prognosen för en utbildningsgrupp inte ger hela bilden av handelns samlade kompetensbehov. Handelsrådets bedömning är att antalet utbildningsplatser som finns inom försäljning och service i dag inte motsvarar branschens behov av utbildad personal fram till år 2035.

Handelsanställdas förbund instämmer i Handelsrådets synpunkter.

Små till medelstora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁷⁴

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå är små till medelstora möjligheter till arbete inom flera yrken inom handels- och administrationsområdet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom handels- och administrationsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Administratör och sekreterare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Butikssäljare inom fack- eller daglighandel	Små till medelstora möjligheter till arbete
Ekonomiassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete
Företagssäljare	Stora möjligheter till arbete
Inköps- och orderassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete
Kundtjänstpersonal	Små till medelstora möjligheter till arbete
Lager- och terminalpersonal	Små till medelstora möjligheter till arbete
Löne- och personaladministratör	Små till medelstora möjligheter till arbete
Marknads- och försäljningsassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

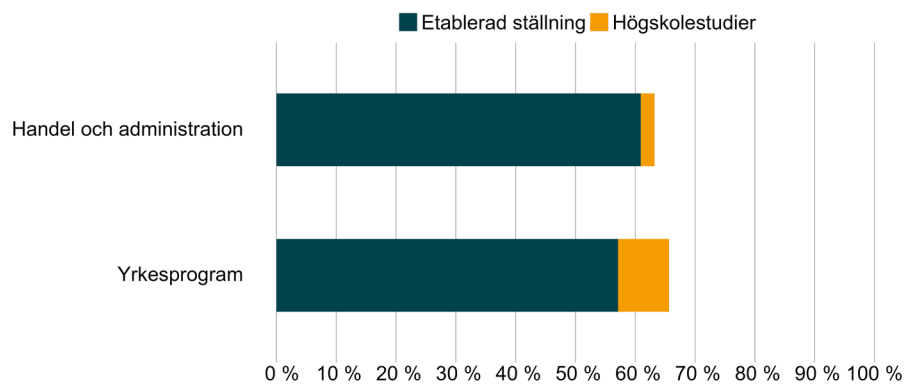
73. Handelsrådet och Handelsanställdas förbund.

74. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Varierad etableringsgrad efter utbildning inom handel och administration

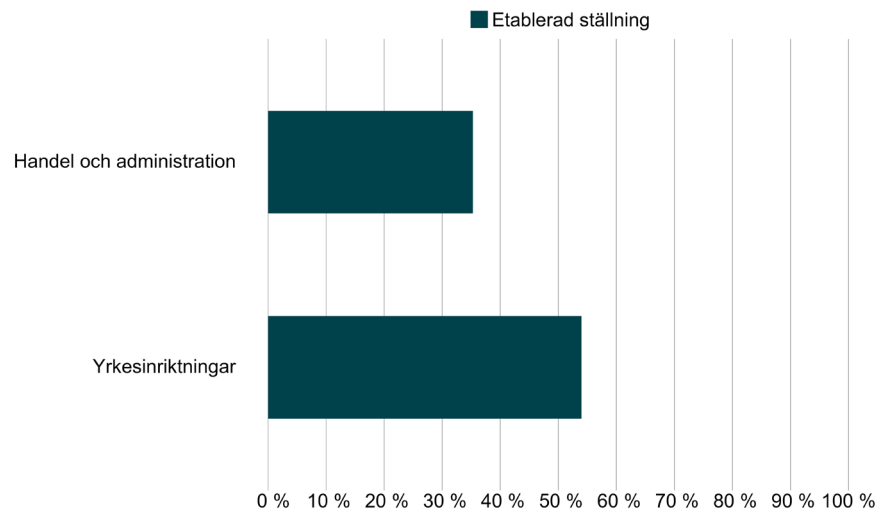
Tre år efter avslutad handels- och administrationsutbildning i gymnasieskolan är 61 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, och högre än det nationella genomsnittet (54 procent etablerade). Andelen som fortsätter i högskolestudier är dock lägre bland utbildade inom handel och administration än yrkesprogrammen generellt i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁷⁵

Personer som har läst en handels- och administrationsutbildning inom komvux på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁷⁶

75. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

76. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Butikssäljare vanligt yrke bland utbildade inom handel och administration

Tabell. De vanligaste yrkena efter en handels- och administrationsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁷⁷

Skolform	Yrke	Andel
Handels- och administrationsprogrammet i gymnasieskolan	Butikssäljare, dagligvaror	15 %
	Butikssäljare, fackhandel	14 %
	Övriga montörer	14 %
Handels- och administrationsutbildning inom komvux	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	21 %

Källa: SCB

Stabil efterfrågan på försäljnings- och serviceprogrammet

Försäljnings- och serviceprogrammet utgör 5 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.⁷⁸

Lsåret 2022/23 var det 3 procent som sökte till försäljnings- och serviceprogrammet i första hand. Det ligger i linje med det nationella genomsnittet. Andelen förstahandssökande har varit oförändrad sedan läsåret 2017/18.⁷⁹ Cirka 54 procent av de förstahandssökande var kvinnor 2022/23.

Minskat antal elever på försäljnings- och serviceutbildningar inom komvux

Antalet elever inom handel och administration har minskat inom komvux under perioden 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom handel och administration 2 procent av det totala antalet elever 2022.

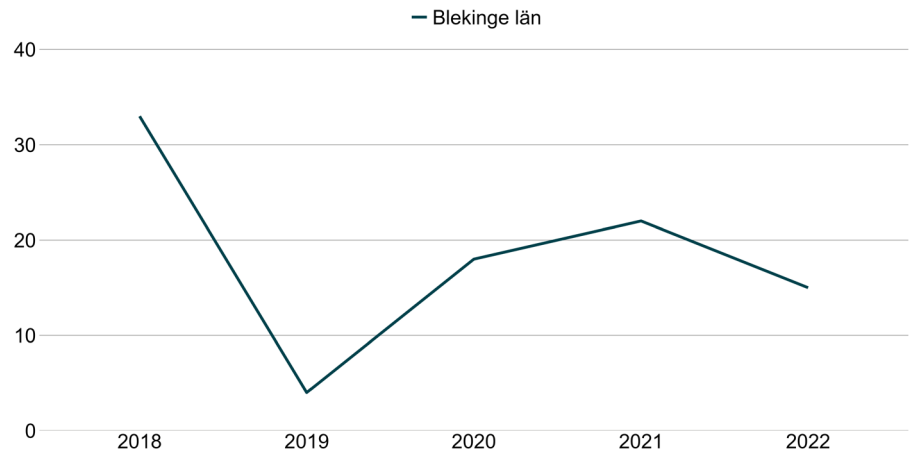
51 elever gick försäljnings- och serviceprogrammet och 117 elever gick handels- och administrationsprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

77. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

78. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

79. Fram till läsåret 2022/23 gäller uppgifterna det tidigare handels- och administrationsprogrammet.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom handel och administration eller försäljning och service inom komvux i länet 2018–2022.

Försäljnings- och serviceutbildning i länet

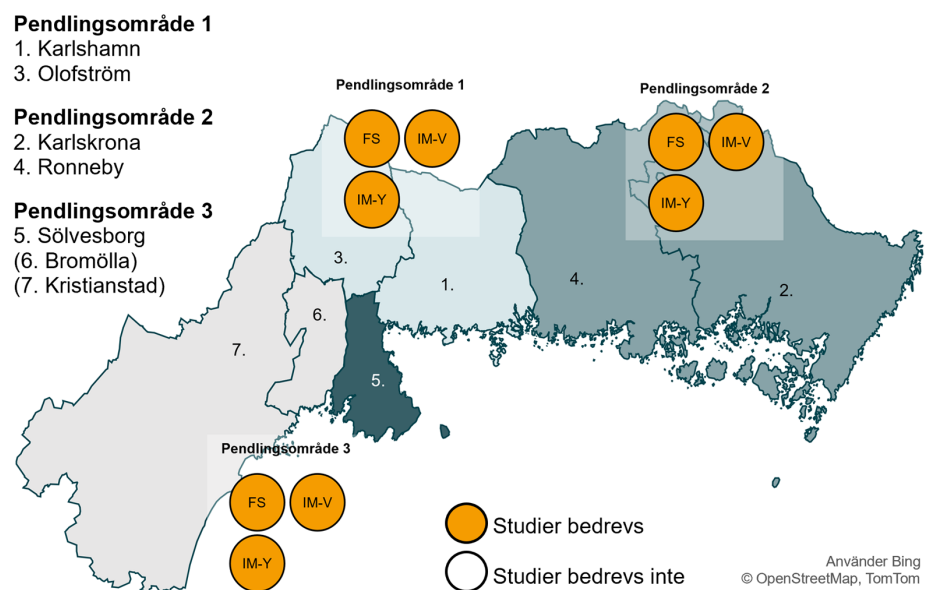
Försäljnings- och serviceprogrammet, programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot försäljning och service bedrevs läsåret 2022/23 i länets samtliga pendlingsområden.

Förklaring av förkortningar

FS	försäljnings- och serviceprogrammet*
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammets två inriktningar, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

Figur. Utbud av försäljnings- och serviceprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.⁸⁰

⁸⁰ Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Tre huvudmän inom komvux bedrev handels- och administrationsutbildning eller försäljnings- och serviceutbildning åren 2020–2022.⁸¹

För huvudmän inom komvux som bedrev sammanhållen yrkesutbildning inom handel och administration under år 2021 fanns yrkespaketen administratör, ekonomi- och redovisningsassistent samt HR-assistent. Sedan 1 juli 2022 har de nationella yrkespaketen inom handel och administration utgått till förmån för tio nya nationella yrkespaket inom försäljning och service.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom handel och administration i länet 2021.⁸²

Yrkespaket	Huvudman
Administratör	Olofström
Ekonomi- och redovisningsassistent	Olofström
HR-assistent	Olofström

81. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

82. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Hantverk

Från och med hösten 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av ett nytt nationellt program som heter frisör- och stylistprogrammet. Programmet motsvarar dagens inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist på hantverksprogrammet. De övriga inriktningarna inom hantverksprogrammet, finsnickeri, florist, textil design och övriga hantverk, har möjlighet att efter godkänd ansökan bedrivs som riksrekryterande utbildningar med egna examensmål.

I dag läser nio av tio elever på hantverksprogrammet i Sverige inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist eller de äldre inriktningarna frisör eller yrkesutgången hår- och makeupstylist inom inriktningen övriga hantverk.

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Hantverksprogrammet upphör och frisör- och stylistprogrammet införs år 2025. Inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist omfattade 90 procent av hantverksprogrammets elever i Sverige läsåret 2022/23. De nationella yrkespaketen inom frisör och barberare utgjorde tillsammans med regionala yrkespaket inom bland annat hår- och makeupstylist en majoritet av de yrkespaket inom hantverk som bedrevs inom komvux år 2021. Skolverket anser därför att bedömningarna gällande utbildningsplatser på hantverksprogrammet och hantverksutbildningar inom komvux kan överföras på planering och dimensionering av frisör- och stylistprogrammet samt motsvarande utbildning inom komvux. För de övriga fyra inriktningarna gör Skolverket ingen bedömning.

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på det kommande frisör- och stylistprogrammet i gymnasieskolan bör vara lägre än nuvarande andel platser på hantverksprogrammet. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

SCB gör ingen prognos över arbetsmarknaden för hantverksutbildade eller frisör- och stylistutbildade. Region Blekinge bedömer att det är svårt att göra en bedömning av behovet av utbildade, men att det finns ett behov. Etableringsgraden bland de som läst hantverksprogrammet är låg jämfört med de som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis liten andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Ungdomars efterfrågan på hantverksprogrammet har legat relativt stabilt under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet utbildningsplatser på en frisör- och stylistutbildningar inom komvux bör vara lägre än nuvarande antal platser på hantverksutbildningar.

SCB gör ingen prognos över arbetsmarknaden för hantverksutbildade eller frisör- och stylistutbildade. Etableringsgraden bland de som läst en hantverksutbildning är låg jämfört med de som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Inom komvux har antalet elever på hantverksutbildningar ökat sedan år 2018.

SCB gör ingen prognos för hantverksutbildade

I SCB:s prognos saknas en utbildningsgrupp som omfattar personer som har läst hantverksprogrammet. Skälet är att utbildningsgruppen är mycket svårångad, inte minst för att de finns i så många olika branscher. Dessutom skapar tidigare förändringar i gymnasieprogrammets inriktningar gränsdragningsproblem mellan industritekniska programmet och hantverksprogrammet.

Regionens inspel

Region Blekinge lyfter i sitt inspel till Skolverket att det behövs ett visst tillflöde av florister, frisörer, smeder, guldsmeder, hovslagare med mera, men inte i någon stor omfattning. Arbetsmarknaden för hantverksutbildade är svårbedömd, men regionen bedömer att det inte är överskott på utbildade inom något hantverksyrke.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av hantverksutbildade

Tre nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om behovet av hantverksutbildade.⁸³ Samtliga branschföreträdare ser att det finns ett stort behov av utbildade inom olika hantverk framöver. Behoven är särskilt stora inom vissa inriktningar och yrkesområden.

Frisörföretagarna bedömer att det behövs fler frisöraspiranter och barberare i flera delar av landet. Frisörföretagarna konstaterar också att antalet stylister och makeupartister är större än vad som efterfrågas i branschen.

Sveriges Hantverksråd anser att det finns för få kvalificerade hantverkare utifrån samhällets behov. Samtidigt är antalet yrkesverksamma få inom flera hantverksyrken. Sveriges Hantverksråd menar att hantverksutbildade har nyckelkompetenser som behövs för olika typer av tjänster i samhället och för omställningen till ett hållbart samhälle. Sveriges Hantverksråd bedömer att behovet av hantverksutbildade kommer att öka framöver. Ett skäl till att efterfrågan ökar är att marknadsefterfrågan på produkter eller tjänster inom nya eller nygamla hantverksyrken ökar.

Sveriges Skrädderiförbundet ser en risk för att den förestående förändringen av hantverksprogrammet kommer att påverka kompetensförsörjningen inom skrädderibranschen negativt. Personer med kunskaper inom textil finns i flera olika branscher och det finns ett behov av fler utbildade med kompetens inom bland annat avancerad sömnadsteknik framåt. Enligt Sveriges Skrädderiförbundet beror det både på en hög medelålder bland dagens yrkesverksamma och på att det finns en ökad efterfrågan på tjänster för att reparera och återvinna kläder, vilket ökar behovet av kompetens.

83. Frisörföretagarna, Sveriges Hantverksråd och Sveriges Skrädderiförbundet.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁸⁴

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas bli låg konkurrens om arbete inom flera yrken inom hantverksområdet år 2026.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom hantverksområdet

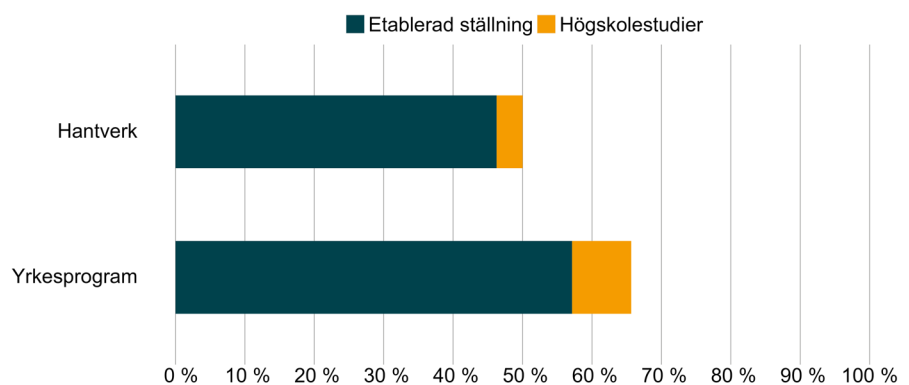
Yrke	Nationell prognos 2026
Fin-, inrednings- och möbelsnickare	Stora möjligheter till arbete
Frisör	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom hantverk

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 46 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, och lägre än det nationella genomsnittet (51 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är lägre bland utbildade inom hantverk än yrkesprogrammen generellt i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁸⁵

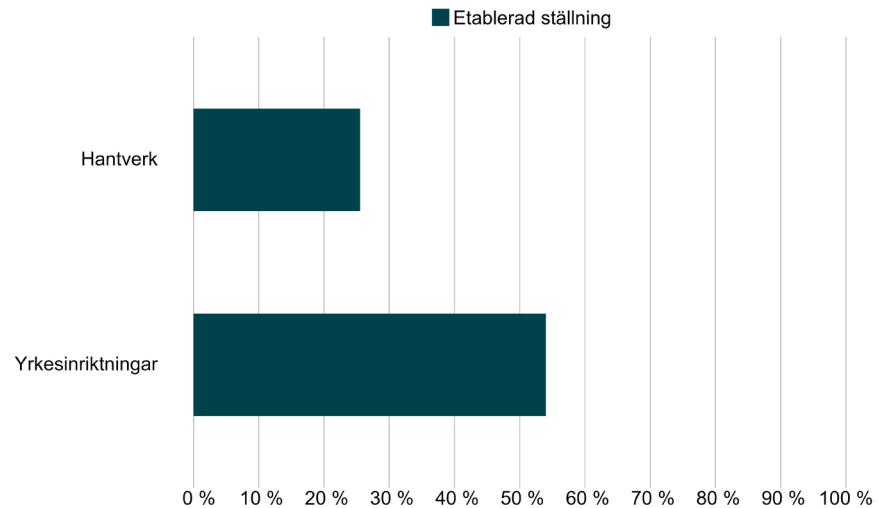

84. Alla yrken finns inte med i yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) eller mycket heterogena yrkesgrupper.

85. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Personer som har läst en hantverksutbildning inom komvux på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁸⁶

Butikssäljare och undersköterska är de vanligaste yrkena bland hantverksutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en hantverksutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet⁸⁷

Skolform	Yrke	Andel
Hantverksprogrammet i gymnasieskolan	Butikssäljare, dagligvaror	11 %
	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	11 %
	Frisör	9 %
Hantverksutbildning inom komvux	Uppgift saknas	-

Källa: SCB

^{86.} Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

^{87.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

76 elever läste hantverksprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

Stabil efterfrågan på hantverksprogrammet

Hantverksprogrammet utgör 2 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.⁸⁸

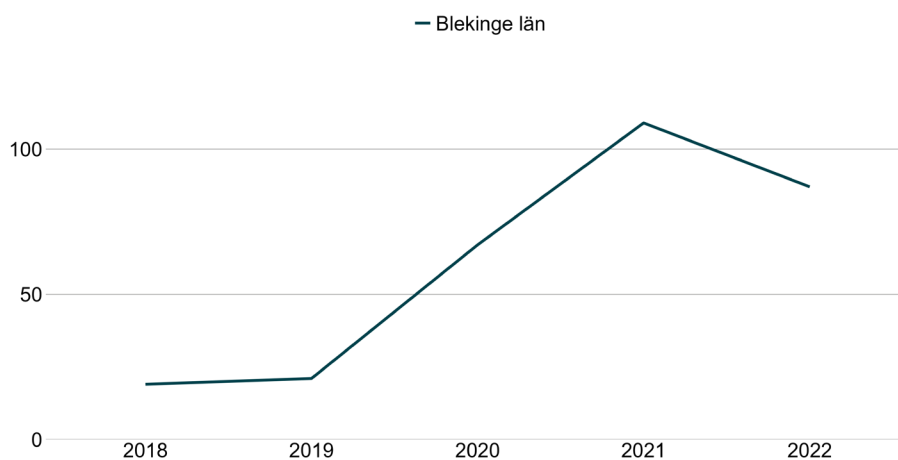
Läsåret 2022/23 var det 2 procent som sökte till hantverksprogrammet i första hand. Det ligger i linje med det nationella genomsnittet. Andelen förstahandsökande har varit oförändrad sedan läsåret 2017/18. Cirka 94 procent av de förstahandssökande var kvinnor 2022/23.

Till läsåret 2021/22 slogs inriktningarna frisör och övriga hantverk: hår- och makeupstylist ihop till inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist. I länet läste 96 procent av eleverna inriktningen mot frisör, barberare och hår- och makeupstylist eller motsvarande äldre inriktningar läsåret 2022/23. Resterande 4 procent läste inriktningen florist.

Ökat antal elever på hantverksutbildningar inom komvux

Antalet elever inom hantverk har ökat inom komvux under perioden 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom hantverk 11 procent av det totala antalet elever 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom hantverk inom komvux i länet 2018–2022.

⁸⁸ Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Hantverksutbildning i länet

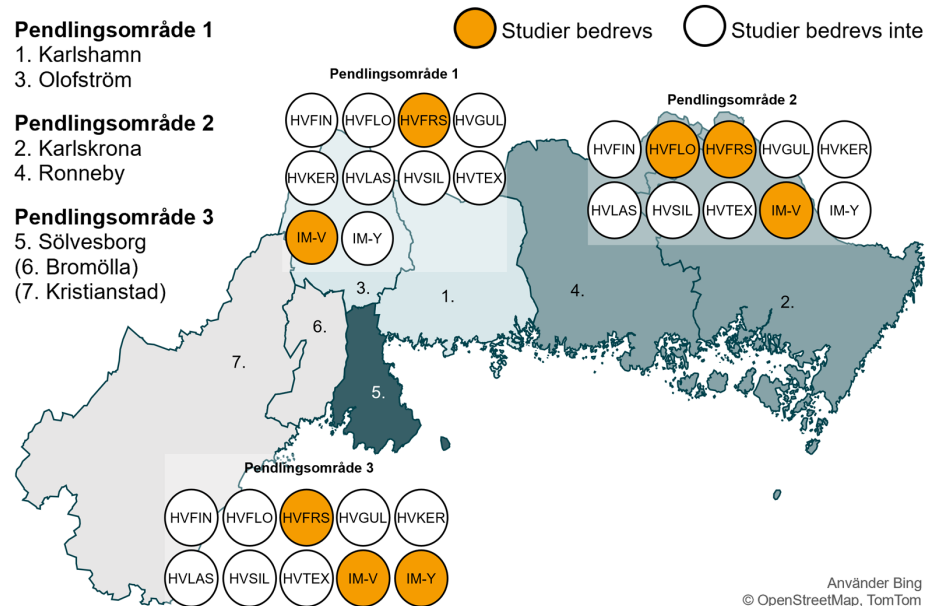
Tillgången till de olika inriktningarna inom hantverksprogrammet skiljde sig något mellan länets pendlingsområden under läsåret 2022/23. I pendlingsområde 1 bedrevs frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt programinriktat val. I pendlingsområde 2 bedrevs frisör, barberare och hår- och makeupstylist, florist och programinriktat val. I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist, samt programinriktat val och yrkesintroduktion.

Figur. Utbud av hantverksprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.⁸⁹

Förklaring av förkortningar

- HVFIN finsnickeri
- HVFLO florist
- HVFRS frisör, barberare och hår- och makeupstylist*
- HVGUL guldsmed
- HVKER keramik
- HVLAS lässmed
- HVSIL silversmed
- HVTEX textil design
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

* I statistiken för inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist ingår även elever som läser de tidigare inriktningarna frisör eller övriga hantverk: hår- och makeupstylist

Två huvudmän inom komvux bedrev hantverksutbildning åren 2020–2022.⁹⁰

För huvudmän inom komvux har ingen sammanhållen yrkesutbildning inom hantverk under 2021 rapporterats in.

⁸⁹. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

⁹⁰. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

Hotell och turism

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på hotell- och turismprogrammet i gymnasieskolan bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

SCB gör ingen prognos över arbetsmarknaden för hotell- och turismutbildade. Region Blekinge bedömer att det kommer bli en brist på utbildade. Etableringsgraden bland dem som läst hotell- och turismprogrammet är låg jämfört med dem som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis stor andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Ungdomars efterfrågan på hotell- och turismprogrammet har varit relativt stabil under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en hotell- och turismutbildning inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

SCB gör ingen prognos över arbetsmarknaden för hotell- och turismutbildade. Region Blekinge bedömer att det kommer bli en brist på utbildade. Inom komvux har antalet elever på hotell- och turismutbildningar varit relativt stabilt sedan år 2018.

SCB gör ingen prognos för hotell- och turismutbildade

I SCB:s prognos saknas en utbildningsgrupp som omfattar personer som har läst hotell- och turismprogrammet. Skälet är att utbildningsgruppen är mycket svårångad, inte minst för att den finns i så många olika branscher. Dessutom skapar tidigare förändringar i gymnasieprogrammets inriktningar gränsdragningsproblem mellan restaurang- och livsmedelsprogrammet och hotell- och turismprogrammet.

Brist på utbildade enligt regionen

Inom hotell och turism ser Region Blekinge att det kommer vara en brist på utbildade. En bidragande orsak till det menar regionen beror på nedstängningarna under pandemin, vilket lett till att många yrkesverksamma lämnat yrket och inte längre är tillgängliga för anställning.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns en stor efterfrågan på utbildade

Skolverket har fått inspel om hotell- och turismutbildning från tre nationella branschföreträdare. Samtliga menar att det finns brist på arbetskraft i branschen.⁹¹

Hotell- och restaurangfacket menar att trots de senaste årens utmaningar för besöksnäringen råder det fortsatt stor brist på kvalificerad kompetens i branschen. Näringen har förändrats de senaste åren, men inget tyder på att behovet av och efterfrågan på medarbetare har minskat. Svenska Resebranschföreningen bedömer att det behövs fler utbildade kockar och receptionister.

Visita anser att antalet som utbildas inom hotell och turism är för litet i förhållande till rekryteringsbehoven, och att relevanta utbildningar saknas på vissa platser där besöksnäringen är en betydande arbetsgivare. Även Hotell och restaurangfacket menar att för få utbildas inom hotell och turism för att möta behovet i besöksnäringen. Visita anser att det är svårt att få fram tillförlitlig statistik på lokal och regional nivå, eftersom hotell- och turismprogrammet är ett av de mindre gymnasieprogrammen. Vidare menar Visita att flera yrkestitlar utesluts i statistiken, till exempel många av de yrkesroller som uppkommit som resultat av den snabba utveckling som sker inom besöksnäringen.

Svenska Resebranschföreningen och Hotell- och restaurangfacket menar att det bör ske samverkan mellan landets kommuner för att förbättra utbudet av hotell- och turismutbildning.

Varierande möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁹²

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom hotell- och turismområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Hotellreceptionist	Små till medelstora möjligheter till arbete
Städare	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

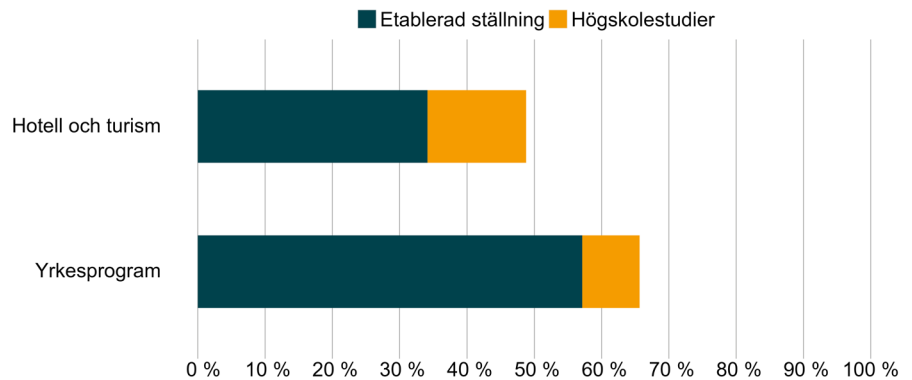
Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom hotell och turism

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 34 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, och lägre än det nationella genomsnittet (48 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är högre bland utbildade inom hotell och turism än yrkesprogrammen generellt i länet.

91. Svenska Resebranschföreningen, Visita, Hotell- och Restaurangfacket.

92. Alla yrken finns inte med i yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) eller mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁹³

Antalet avgångselever från yrkesinriktad komvux inom hotell och turism är för lågt för att presentera. Den genomsnittliga etableringsgraden för hotell och turism i landet låg på 32 procent.⁹⁴

Vanligaste yrken bland utbildade inom hotell och turism

För utbildade inom hotell och turism i gymnasieskolan är det för få personer för att redovisa. För utbildade inom hotell och turism på komvux är det också för få personer för att redovisa.

Tabell. De vanligaste yrkena efter en hotell- och turismutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁹⁵

Skolform	Yrke	Andel
Hotell- och turismprogrammet i gymnasieskolan	Uppgift saknas	-
Hotell- och turismutbildning inom komvux	Uppgift saknas	-

Källa: SCB

Stabil efterfrågan på hotell- och turismprogrammet

Hotell- och turismprogrammet utgör 1 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.⁹⁶

Lsåret 2022/23 var det 1 procent som sökte till hotell- och turismprogrammet i första hand. Det ligger i linje med det nationella genomsnittet. Andelen förstahandssökande har varit oförändrad sedan läsåret 2017/18. Cirka 81 procent

46 elever läste hotell- och turismprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

93. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

94. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

95. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

96. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

av de förstahandssökande var kvinnor läsåret 2022/23. Sedan läsåret 2021/22 har hotell- och turismprogrammet inga inriktningar.

Få elever på hotell- och turismutbildningar inom komvux

Antalet elever inom hotell- och turism inom komvux under perioden 2018–2022 är få för att redovisa. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom hotell- och turism mindre än 1 procent av det totala antalet elever 2022.

Hotell- och turismutbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom hotell- och turismprogrammet skiljde sig något mellan länets pendlingsområden under läsåret 2022/23. I pendlingsområde 3 bedrevs samtliga inriktningar. I pendlingsområde 1 och 2 bedrevs inte programinriktat val och yrkesintroduktion.

Figur. Utbud av hotell- och turismprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.⁹⁷

Förklaring av förkortningar

HT	hotell- och turismprogrammet
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Pendlingsområde 1

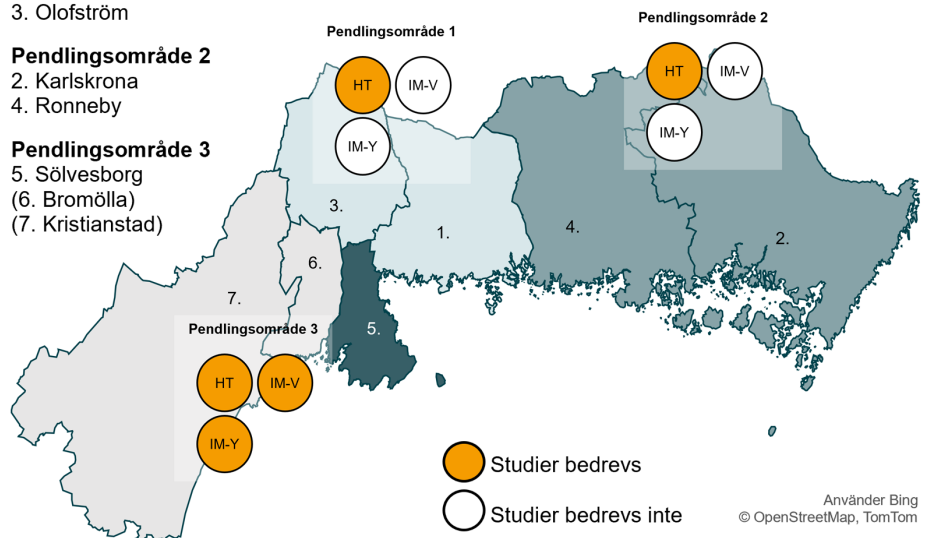
1. Karlshamn
3. Olofström

Pendlingsområde 2

2. Karlskrona
4. Ronneby

Pendlingsområde 3

5. Sölvesborg
6. Bromölla
7. Kristianstad

En huvudman inom komvux bedrev hotell- och turismutbildning åren 2020–2022.⁹⁸

För huvudmän inom komvux har ingen sammanhållen yrkesutbildning inom hotell och turism under år 2021 rapporterats in.

97. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

98. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

Industri teknik

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på det industri tekniska programmet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning finns risk för brist på industri tekniskt utbildade i Blekinge län framöver (regionen delar den bilden). Etableringsgraden bland de som har läst industri tekniska programmet är hög jämfört med de som läst flera andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis liten andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för industri tekniskt utbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på industri tekniska programmet har varit relativt stabil under de senaste åren. Andelen förstahandssökande har varit något större än andelen erbjudna platser de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en industri teknisk utbildning inom komvux bör öka.

Det finns risk för brist på industri tekniskt utbildade på sikt enligt SCB. Antalet avgångselever från yrkesinriktad komvux inom industri teknik är för lågt för att presentera etableringsstatistik. Antalet elever har dock ökat de senaste åren. År 2022 var det 24 elever som läste en industri teknisk utbildning på komvux i länet.

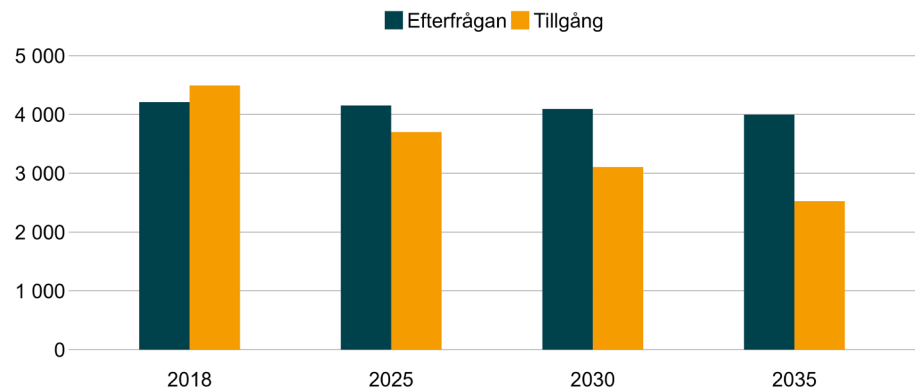
Risk för stor brist på arbetskraft med utbildning inom industri teknik på sikt enligt SCB

SCB bedömer arbetsmarknadsläget för industri tekniskt utbildade på gymnasial nivå. Utbildningsgruppen omfattar inriktningarna mot processteknik, produkt- och maskinteknik och svetsteknik inom industri tekniska programmet i gymnasieskolan. Inriktningen mot driftssäkerhet och underhåll ingår i prognosen för VVS-, drift- och underhållsutbildning samt energiteknisk utbildning (se vidare i avsnittet om VVS och fastighet).

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för stor brist på industri tekniskt utbildade 2035.

Enligt SCB saknas heltäckande information om arbetsgivares efterfrågan på utbildade inom industri teknik på gymnasial nivå i Blekinge län vid prognosens början. Enligt Arbetskraftsbarometern var det dock stor brist på nyutexaminerade i landet. Till 2035 väntas efterfrågan vara betydligt högre än tillgången i länet. SCB gör bedömningen att det finns risk för stor brist 2035, vilket även gäller för Sverige som helhet.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom industriteknik i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

Region Blekinge har inget att tillägga till SCB:s bedömning.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns en brist på arbetskraft

Skolverket har fått inspel från tio branschföreträdare om kompetensbehovet av industritekniskt utbildade.⁹⁹ Samtliga branschföreträdare bedömer, likt SCB, att det finns en brist på arbetskraft med industriteknisk utbildning.

Sveriges Lås- och Säkerhetsleverantörers Riksförbund och Svetskommissionen menar att efterfrågan inom deras branscher kommer öka mer än vad som visas i SCB:s prognos. Teknikföretagen, Industriarbetsgivarna och IF Metall bedömer att läget är mer akut och problematiskt än vad SCB:s statistik visar. Livsmedelsföretagen tycker att statistiken är ”trubbig” då den inte anger något specifikt om kommande behov inom industriell livsmedelsproduktion.

Trä- och Möbelföretagen och Svetskommissionen påtalar att söktrycket till utbildningarna har minskat. Svetskommissionen menar att det låga söktrycket har bidragit till att program läggs ned på flera industriorter. Det har lett till en akut kompetensbristsituation. Även Skärteknikcentrum Sverige lyfter att när utbildningarna inte kan attrahera ungdomar till inriktningar löper dyra industritekniska utbildningar en mycket hög risk att läggas ned, trots att behovet av utbildade är stort. Det finns också en oro för att samverkan mellan kommuner kan göra att inriktningar läggs ned på vissa orter, vilket gör det svårare för elever att nå utbildningarna.

Trä- och Möbelföretagen framhåller att branschen haft svårt att hitta kompetens i tillräcklig omfattning under lång tid. Framför allt behövs fler maskinsnickare och CNC-operatörer. Trä- och Möbelföretagen framhåller att rekryteringsbehovet vida överstiger antalet som utbildas inom dessa utbildningar i dagsläget.

⁹⁹ Trä- och Möbelföretagen, Grafiska företagen, Sveriges Lås- och Säkerhetsleverantörers Riksförbund, Skärteknikcentrum Sverige, Teknikföretagen, IF Metall, Industriarbetsgivarna, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Svetskommissionen och Livsmedelsföretagen.

Flera branschföreträdare, bland annat Sveriges Lås- och Säkerhetsleverantörers Riksförbund, Skärteknikcentrum Sverige, Teknikföretagen, IF Metall och Industriarbetsgivarna tycker att antalet utbildningsplatser inom samtliga inriktningar och yrkesutgångar behöver öka för att möta kompetensbehoven. Skärteknikcentrum Sverige menar att antal utbildningsplatser fördelat över riket och antal sökande elever till gymnasieskolan går åt helt fel håll. Därför finns behov av att samtliga inriktningar inom det industritekniska programmet kvarstår och att dimensioneringen ökar. Även Teknikföretagen, IF Metall och Industriarbetsgivarna bedömer att det råder underskott inom samtliga inriktningar och yrkesutgångar.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁰⁰

Yrkesprognosen visar att det är stora eller mycket stora möjligheter till arbete på nationell nivå för flera yrken inom industriteknik.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom industriteknik.

Yrke	Nationell prognos 2026
Maskinoperatör inom tillverkning	Stora möjligheter till arbete
Processoperatör inom tillverkning	Stora möjligheter till arbete
Lackerare och industrimålare	Stora möjligheter till arbete
Svetsare och gasskärare	Stora möjligheter till arbete
Underhållsmekaniker och maskinreperatör	Mycket stora möjligheter till arbete

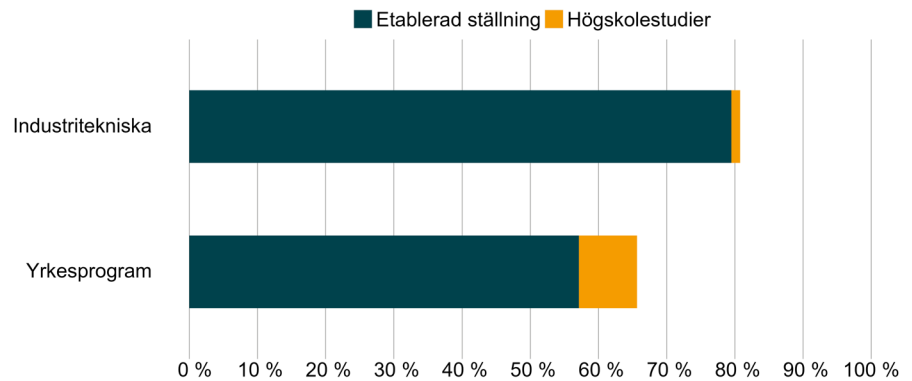
Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt hög etableringsgrad efter utbildning inom industriteknik

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 80 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, och högre än det nationella genomsnittet (65 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är lägre bland utbildade inom industriteknik än yrkesprogrammen generellt i länet.

¹⁰⁰. Alla yrken finns inte med i yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) eller mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁰¹

Antalet avgångselever från yrkesinriktad komvux inom industri teknik är för lågt för att presentera. Den nationella genomsnittliga etableringsgraden för industri teknik låg på 44 procent.¹⁰²

Montör vanligaste yrket för utbildade inom industri teknik

Tabell. De vanligaste yrkena efter en industri teknisk utbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹⁰³

Skolform	Yrke	Andel
Industri tekniska programmet i gymnasieskolan	Övriga montörer	24 %
	Svetsare och gasskärare	8 %
	Smed	6 %
	Stålkonstruktionsmontör och grovplåtsslagare	6 %
Industri teknisk utbildning inom komvux	Ingen uppgift	-

Källa: SCB

101. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

102. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

103. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län

117 elever läste industritekniska programmet i Blekinge län läsåret 2022/23.

Stabil efterfrågan på industritekniska programmet

Industritekniska programmet utgör 1 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.¹⁰⁴

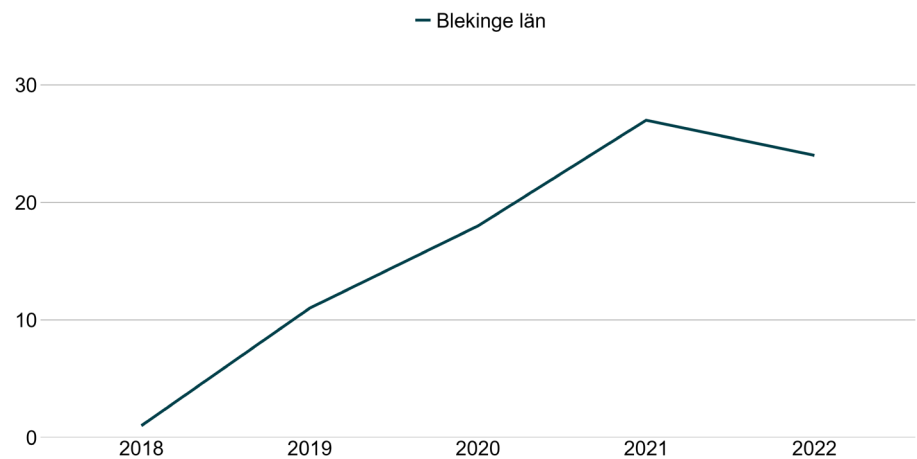
Läsåret 2022/23 var det 2 procent som sökte till industritekniska programmet i första hand. Det är i linje med det nationella genomsnittet. Andelen första-handssökande har varit oförändrad sedan läsåret 2017/18.

Den vanligaste inriktningen bland eleverna på programmet är svetsteknik, följt av produkt och maskinteknik.

Ökat antal elever på industritekniska utbildningar inom komvux

Antalet elever inom industriteknik har ökat inom komvux under perioden 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom industriteknik 3 procent av det totala antalet elever 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom industriteknik inom komvux i länet 2018–2022.

¹⁰⁴. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Industriteknisk utbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom industritekniska programmet skiljde sig något mellan länets pendlingsområden under läsåret 2022/23. I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik, svetsteknik, programinriktat val och yrkesintroduktion. I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna driftsäkerhet och underhåll, produkt och maskinteknik, svetsteknik och programinriktat val. I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningarna svetsteknik, programinriktat val och yrkesintroduktion.

Figur. Utbud av industritekniska programmet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁰⁵

Förklaring av förkortningar

INDRI	driftsäkerhet och underhåll
INPRK	produkt och maskinteknik
INPRO	processteknik
INSVE	svetsteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Pendlingsområde 1

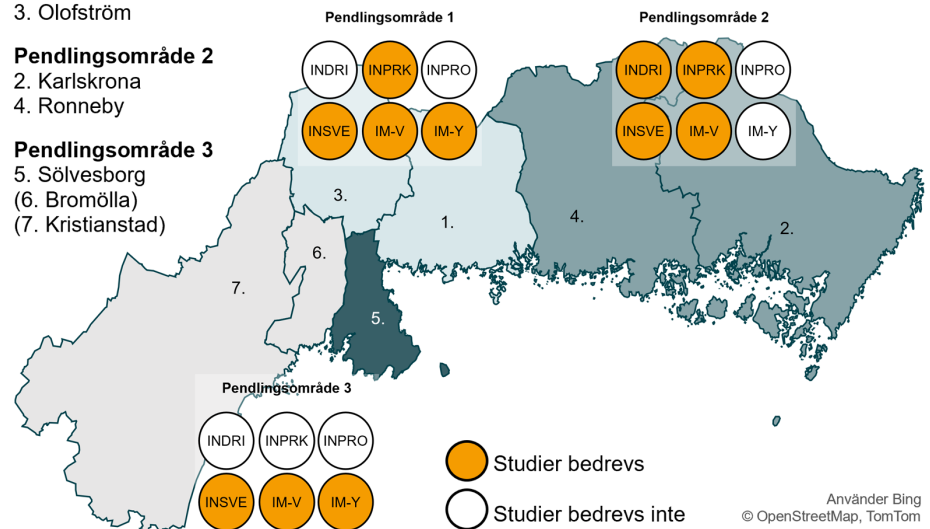
1. Karlshamn
3. Olofström

Pendlingsområde 2

2. Karlskrona
4. Ronneby

Pendlingsområde 3

5. Sölvesborg
6. Bromölla
7. Kristianstad

En huvudman inom komvux bedrev industriteknisk utbildning åren 2020–2022.¹⁰⁶

För huvudmän inom komvux som bedrev sammanhållen yrkesutbildning under år 2021 bedrevs yrkespaketet industriteknik grund.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom industriteknik i länet 2021.¹⁰⁷

Yrkespaket	Huvudman
Industriteknik grund	Olofström

¹⁰⁵. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

¹⁰⁶. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

¹⁰⁷. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Naturbruk

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på naturbruksprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning finns risk för brist på naturbruksutbildade i Blekinge län framöver (en bild regionen delar). Etableringsgraden bland dem som har läst naturbruksprogrammet är låg jämfört med dem som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis stor andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är låg för naturbruksutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på naturbruksprogrammet har ökat under de senaste åren. Andelen erbjudna platser har varit lägre än andelen förstahandssökande de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en naturbruksutbildning inom komvux bör öka.

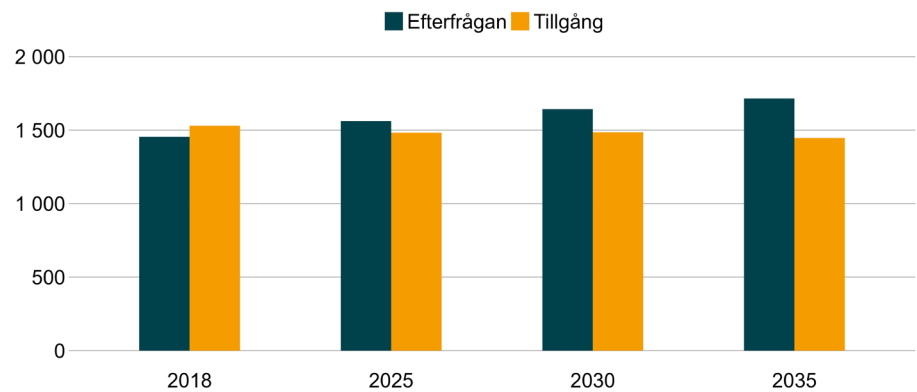
Det finns risk för brist på naturbruksutbildade på sikt enligt SCB. Antalet avgångselever från yrkesinriktad komvux inom naturbruk är för lågt för att presentera etableringsstatistik. Inom komvux har antalet elever på naturbruksutbildningar ökat sedan år 2018 och år 2022 var det 17 elever som läste en sådan utbildning.

Risk för brist på arbetskraft med utbildning inom naturbruk på sikt enligt SCB

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli brist på naturbruksutbildade 2035.

Enligt SCB saknas heltäckande information om arbetsmarknadsläget för utbildade inom naturbruk på gymnasial nivå i Blekinge län vid prognosens början. Enligt Arbetskraftsbarometern var det dock brist på nyutexaminerade i landet. Till 2035 väntas efterfrågan vara betydligt högre än tillgången i länet. SCB gör bedömningen att det finns risk för brist 2035, vilket även gäller för Sverige som helhet.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom naturbruk i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

Region Blekinge har inget att tillägga till SCB:s prognos.

Stort behov av utbildade från vissa inriktningar inom naturbruksutbildning enligt nationella branschföreträdare

Åtta nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om behovet av naturbruksutbildade.¹⁰⁸ Branschföreträdarna delar SCB:s bild av att det framöver finns en risk för brist på arbetskraft med naturbruksutbildning. Flera branschföreträdare lyfter betydelsen av att utbildningen erbjuds i hela landet och att det är viktigt att titta på inriktningsnivå för att förstå behoven.

Naturbrukets Yrkesnämnd (NYN) lyfter att branschen naturbruk är mycket spretig och att alla inriktningar inom naturbruksprogrammet inte speglar branschens behov. Kommunal tycker att inriktningen trädgård är underdimensionerad i förhållande till arbetsmarknadens behov. Samtidigt är inriktningen djurvård överdimensionerad i delar av landet. Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge lyfter att det finns behov av arbetskraft inom djuruppfödning, djurskötsel och djurvård samt förare av jordbruks- och skogsmaskiner. Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge ser en tydlig obalans i efterfrågan och tillgång på trädgårdsinriktningen i gymnasieskolan. Branschen vittnar om stora arbetskrafts- och kompetensbehov på både kort och lång sikt till följd av att den nationella livsmedelsstrategins mål är en ökad livsmedelsproduktion fram till 2030. Även Trädgårdsanläggarna anser att det är svårt att rekrytera ungdomar till trädgårdsinriktningen, men att det förefaller vara lättare att attrahera vuxna till utbildningar inom komvux.

Kommunal menar att bristen på utbildade trädgårdsanläggare främst beror på en kombination av allt för små utbildningsvolymerna i gymnasieskolan, höjda kompetenskrav och en omfattande generationsväxling. GS-facket lyfter att det kommer att ske stora pensionsavgångar för maskinförare och inom skogsvården.

¹⁰⁸. Kommunal, Naturbrukets yrkesnämnd, GS-facket, Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge, Hästnäringens Yrkesnämnd, Trädgårdsanläggarna, Gröna arbetsgivare och Djurbranschens Yrkesnämnd.

Gröna arbetsgivare beskriver att matchningen på arbetsmarknaden i dag är bristfällig och vittnar om att det kommer att finnas stora behov framöver av förare av jordbruks- och skogsmaskiner samt inom djuruppfödning, djurskötsel och djurvård. En majoritet av deras medlemsföretag anger att naturbruksprogrammet med inriktning lantbruk eller trädgård utgör den viktigaste rekryteringsbasen. Även GS-facket ser en stor utmaning i att utbildade elever inte stannar i skogsbranschen, utan väljer att gå vidare till andra branscher efter relativt få år.

Hästnäringens yrkesnämnd ser ett fortsatt behov av arbetskraft inom hästnäringen. NYN menar att kompetensbehovet ser olika ut över landet. Till exempel har skötsel och anläggningar av gröna utemiljöer störst arbetsmarknad kring större städer och tätorter. Djurbranschens Yrkesnämnd ser inte någon direkt brist på gymnasieutbildade, utan menar att bristen ligger i för få platser på högskolenivå och främst rörande djursjukvården.

Varierade möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁰⁹

Yrkesprognosen visar att konkurrensen om jobben beräknas variera mellan olika yrkesgrupper på nationell nivå år 2026. Möjligheterna till arbete väntas bli stora eller mycket stora för förare av jordbruks- och skogsmaskiner, trädgårdsanläggare samt uppfödare och skötare av lantbruksdjur. Samtidigt väntas möjligheterna till arbete bli små till medelstora för odlare av trädgårds- och jordbruksväxter samt skogsarbetare.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom naturbruk.

Yrke	Nationell prognos 2026
Förare av jordbruks- och skogsmaskiner	Mycket stora möjligheter till arbete
Odlare av trädgård- och jordbruksväxter	Små till medelstora möjligheter till arbete
Skogsarbetare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Trädgårdsanläggare	Stora möjligheter till arbete
Uppfödare och skötare av lantbruksdjur	Stora möjligheter till arbete

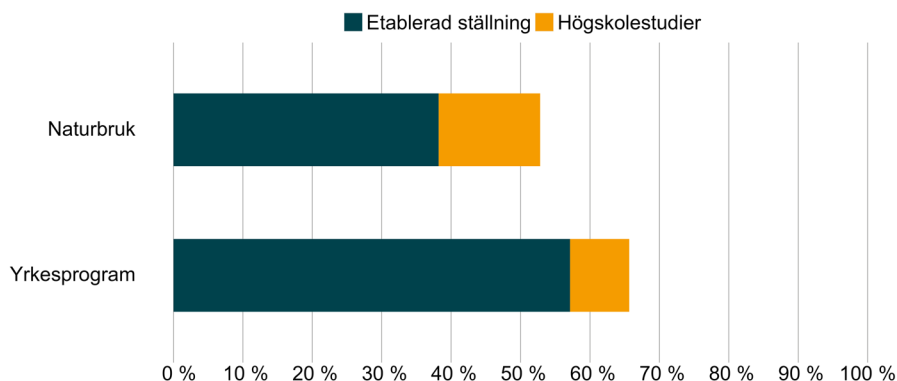
Källa: Arbetsförmedlingen

¹⁰⁹. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Relativt låg etableringsgrad utbildning inom naturbruk

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 38 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, och lägre än det nationella genomsnittet (49 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är högre bland utbildade inom naturbruk än yrkesprogrammen generellt i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹¹⁰

Antalet avgångselever från yrkesinriktad komvux inom naturbruk är för lågt för att presentera. Den nationella genomsnittliga etableringsgraden för naturbruk låg på 37 procent.¹¹¹

Vanligaste yrken bland utbildade inom naturbruk

För utbildade inom naturbruk i gymnasieskolan är det för få personer för att redovisa. För utbildade inom naturbruk på komvux är det också för få personer för att redovisa.

Tabell. De vanligaste yrkena efter en naturbruksutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹¹²

Skolform	Yrke	Andel
Naturbruksutbildning i gymnasieskolan	Uppgift saknas	-
Naturbruksutbildning inom komvux	Uppgift saknas	-

Källa: SCB

^{110.} Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

^{111.} Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

^{112.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län

108 elever läste naturbruksprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

Högre efterfrågan på naturbruksprogrammet

Naturbruksprogrammet utgör 3 procent av de erbjudna platserna på gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.¹¹³

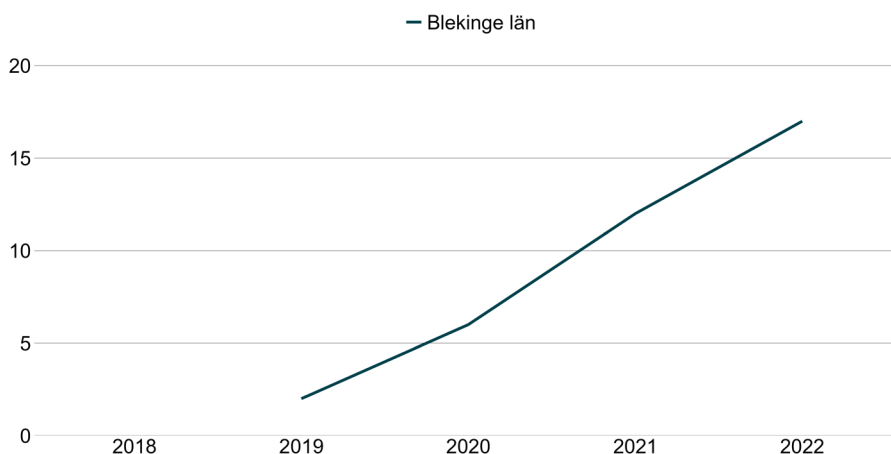
Lsåret 2022/23 var det 4 procent som sökte till naturbruksprogrammet i första hand. Det är något högre jämfört med det nationella genomsnittet där 3 procent sökte i första hand. Andelen förstahandssökande har ökat från 3 procent till 4 procent läsåren 2017/18–2022/23. Cirka 54 procent av de förstahandssökande var kvinnor 2022/23.

De vanligaste inriktningarna bland eleverna på programmet är djurvård och lantbruk.

Ökat elevantal på naturbruksutbildningar inom komvux

Antalet elever inom naturbruk har ökat inom komvux under perioden 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom naturbruk 2 procent av det totala antalet elever 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom naturbruk inom komvux i länet 2018–2022.

Naturbruksutbildning i länet

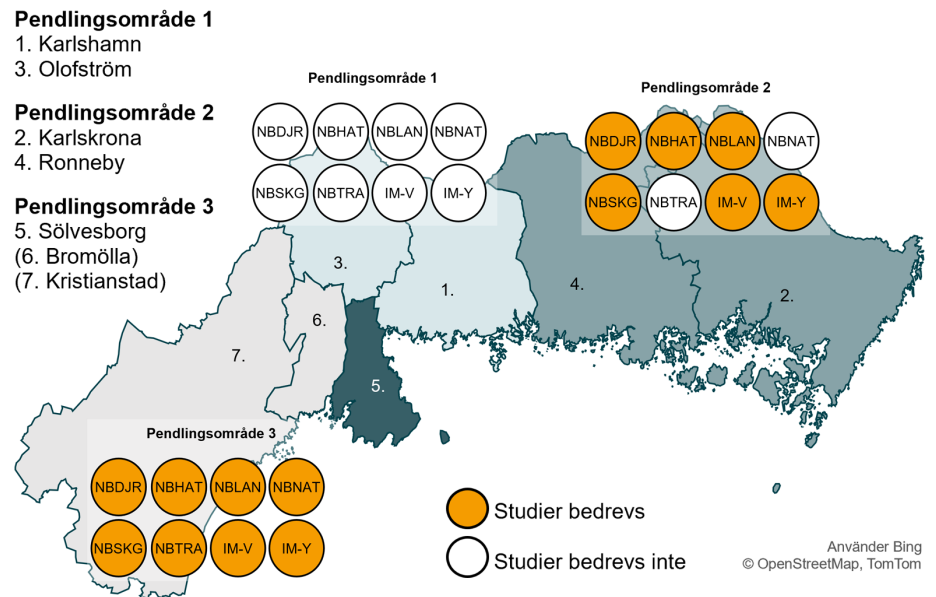
Tillgången till de olika inriktningarna inom naturbruksprogrammet skiljde sig åt mellan länets pendlingsområden under läsåret 2022/23. I pendlingsområde 1 bedrevs inga av inriktningarna. I pendlingsområde 2 bedrevs inte inriktningarna naturturism och trädgård. I pendlingsområde 3 bedrevs samtliga inriktningar. Programinriktat val mot naturbruksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot naturbruk bedrevs i pendlingsområde 2 och 3.

¹¹³. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Förklaring av förkortningar

NBDJR	djurvård
NBHAT	hästhållning
NBLAN	lantbruk
NBNAT	naturturism
NBSKG	skogsbruk
NBTRA	trädgård
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Figur. Utbud av naturbruksprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.¹¹⁴

En huvudman inom komvux bedrev naturbruksutbildning åren 2020–2022.¹¹⁵

För huvudmän inom komvux har ingen sammanhållen yrkesutbildning inom naturbruk under år 2021 rapporterats in.

¹¹⁴. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

¹¹⁵. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022

Restaurang och livsmedel

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på restaurang- och livsmedelsprogrammet i gymnasieskolan bör minska. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för restaurang- och livsmedelsutbildade i Blekinge län framöver. Region Blekinge menar dock att det kommer vara brist på utbildade framöver. Etableringsgraden bland dem som har läst restaurang- och livsmedelsprogrammet är låg jämfört med dem som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis hög andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är låg för restaurang- och livsmedelsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på restaurang- och livsmedelsprogrammet har legat stabilt under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en restaurang- och livsmedelsutbildning inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

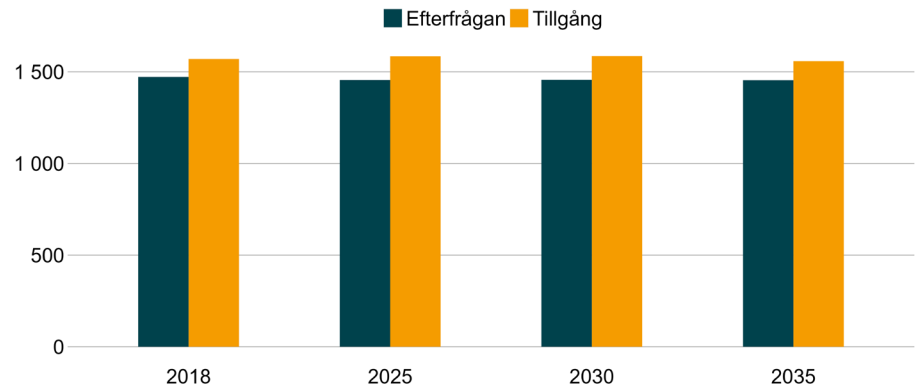
Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för restaurang- och livsmedelsutbildade i Blekinge län framöver. Region Blekinge menar dock att det kommer vara brist på utbildade framöver. Etableringsgraden bland dem som har läst en restaurang- och livsmedelsutbildning inom komvux är låg jämfört med dem som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är låg för restaurang- och livsmedelsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på restaurang- och livsmedelsutbildningar minskat något sedan 2018.

Balanserat arbetsmarknadsläge för restaurang- och livsmedelsutbildade på sikt enligt SCB

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas finnas en risk för brist på restaurang- och livsmedelsutbildade 2035.

Enligt SCB saknas heltäckande information om arbetsmarknadsläget för utbildade inom restaurang och livsmedel på gymnasial nivå i Blekinge län vid prognosens början. Till 2035 väntas efterfrågan och tillgången vara tämligen oförändrade i länet. SCB gör bedömningen att arbetsmarknadsläget är relativt balanserat 2035, vilket inte gäller för landet som helhet där det finns risk för brist 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom restaurang och livsmedel i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Brist på utbildade enligt regionen

Region Blekinge bedömer att det kommer vara brist på utbildade inom restaurang och livsmedel. En bidragande orsak till det menar regionen beror på nedstängningarna under pandemin, vilket lett till att många yrkesverksamma lämnat yrket och inte längre är tillgängliga för anställning.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av arbetskraft

Skolverket har fått inspel från sex branschföreträdare om kompetensbehov av restaurang- och livsmedelsutbildade.¹¹⁶ Samtliga menar att restaurang- och livsmedelsbranschen är i stort behov av arbetskraft. Kött- och Charkföretagen bedömer att läget inom deras område är akut och att branschen behöver hundratals nya gymnasieutbildade medarbetare de kommande åren. Hotell- och Restaurangfacket lyfter att trots de senaste årens utmaningar för besöksnäringen råder det en fortsatt stor brist på kvalificerad arbetskraft i branschen.

Sveriges bagare och konditorer, Kött- och Charkföretagen och Visita lyfter att SCB:s prognoser saknar statistik för vissa yrkesområden och därmed riskerar att underskatta behoven. Visita anger till exempel att vissa yrkesroller som uppkommit som ett resultat av den snabba utvecklingen i besöksnäringen inte är inkluderade.

Hotell- och Restaurangfacket tycker att dagens gymnasieutbildningar och yrkesutbildningar på nationell nivå är otillräckliga för att utbilda det antal som behövs för att möta behovet i besöksnäringen. Visita anser att tillgången till utbildning inom restaurang och livsmedel i landet är bristfällig, samtidigt som företag inom besöksnäring finns i nästintill alla Sveriges kommuner. Visita framför också att yrkesutbildningar inom komvux inte alltid har en inriktning som motsvarar behoven på arbetsmarknaden.

¹¹⁶. Sveriges Bagare och Konditorer, Kött- och Charkföretagen, Visita, Hotell- och Restaurangfacket, Livsmedelsföretagen och Kommunal.

Stora möjligheter till arbete för flera yrken enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹¹⁷

Yrkesprognosen visar att möjligheterna till arbete varierar mellan olika yrken inom restaurang- och livsmedelsområdet på nationell nivå. Medan bartenderar samt restaurang- och kafébiträden bedöms ha små till medelstora möjligheter till arbete år 2026, bedöms andra yrkesgrupper ha stora eller mycket stora möjligheter till arbete.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom restaurang- och livsmedelsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Bagare och konditor	Stora möjligheter till arbete
Bartender	Små till medelstora möjligheter till arbete
Hovmästare och servitör	Stora möjligheter till arbete
Kock, köksmästare och souschef	Stora möjligheter till arbete
Restaurang- och kafébiträde	Små till medelstora möjligheter till arbete
Slaktare och styckare	Mycket stora möjligheter till arbete

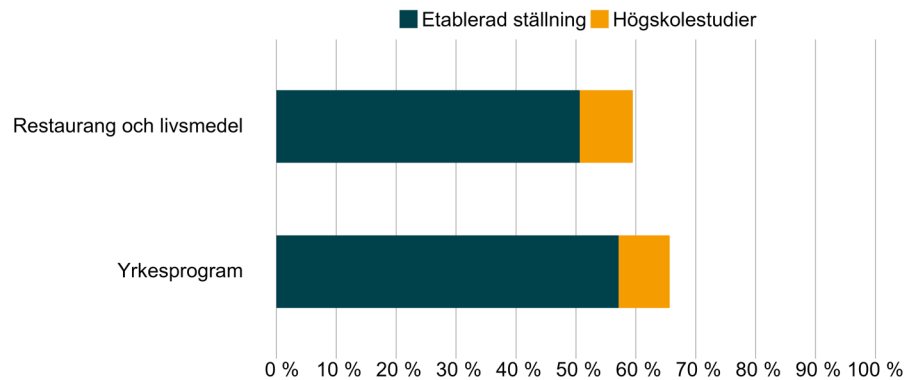
Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom restaurang och livsmedel

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 51 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, och lägre än det nationella genomsnittet (53 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är högre bland utbildade inom restaurang och livsmedel än yrkesprogrammen generellt i länet.

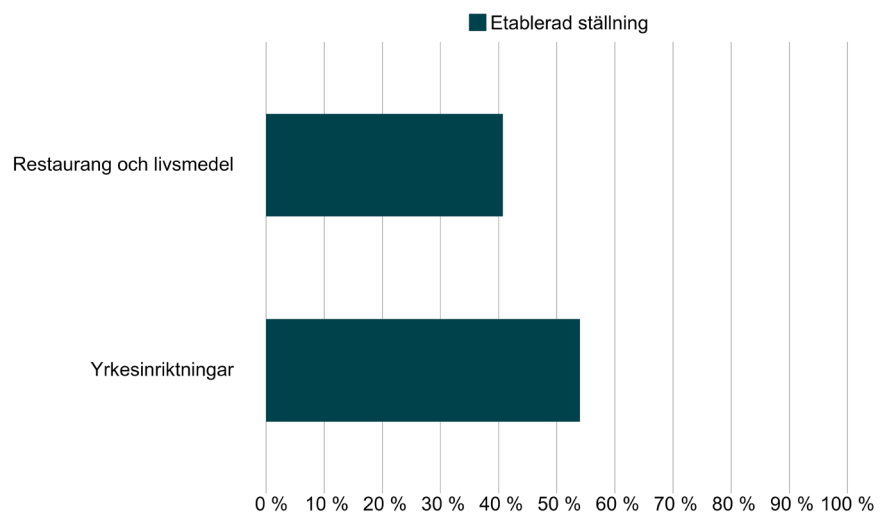
¹¹⁷. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹¹⁸

Personer som har läst en restaurang- och livsmedelsutbildning inom komvux på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹¹⁹

118. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

119. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Kock och kallskänka är de vanligaste yrkena bland restaurang- och livsmedelsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en restaurang- och livsmedelsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹²⁰

Skolform	Yrke	Andel
Restaurang- och livsmedelsprogrammet i gymnasieskolan	Kock och kallskänka	29 %
	Butikssäljare, dagligvaror	10 %
	Hovmästare och servitör	8 %
Restaurang- och livsmedelsutbildning inom komvux	Restaurang- och köksbiträde m.fl.	42 %
	Kock och kallskänka	21 %

Källa: SCB

Stabil efterfrågan på restaurang- och livsmedelsprogrammet

Restaurang- och livsmedelsprogrammet utgör 3 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.¹²¹

Lsåret 2022/23 var det 2 procent som sökte till restaurang- och livsmedelsprogrammet i första hand. Det är i linje med det nationella genomsnittet. Andelen förstahandssökande har varit oförändrad sedan läsåret 2017/18. Cirka 52 procent av de förstahandssökande var kvinnor 2022/23.

Den vanligaste inriktningen bland eleverna på programmet är kök och servering med cirka 70 procent av eleverna, följt av bageri och konditori med resterande cirka 30 procent av eleverna.

96 elever läste restaurang- och livsmedelsprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

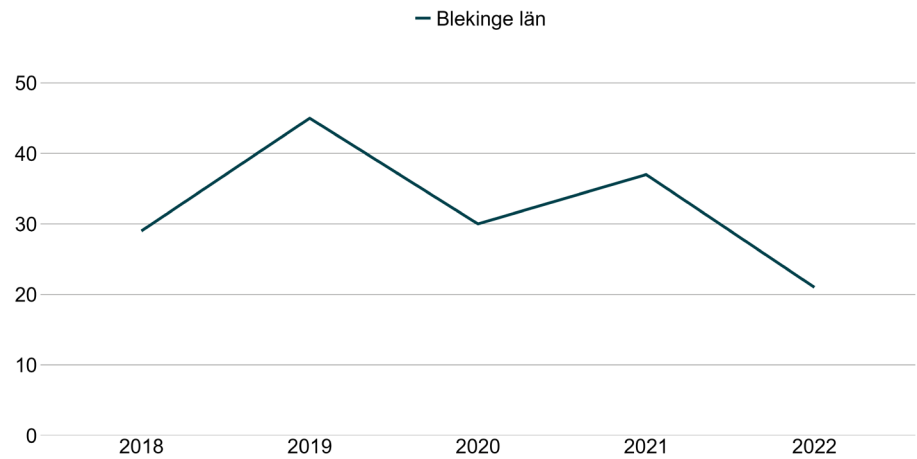
^{120.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

^{121.} Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Minskat antal elever på restaurang- och livsmedelsutbildningar inom komvux

Antalet elever inom restaurang och livsmedel har minskat inom komvux under perioden 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom restaurang och livsmedel 3 procent av det totala antalet elever 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom restaurang och livsmedel inom komvux i länet 2018–2022.

Restaurang- och livsmedelsutbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom restaurang- och livsmedelsprogrammet skiljde sig åt mellan länets pendlingsområden under läsåret 2022/23. Inriktningen kök och servering bedrevs i samtliga pendlingsområden, medan inriktningen bageri och konditori bedrevs i två av tre pendlingsområden. Programinriktat val mot restaurang- och livsmedelsprogrammet bedrevs i två pendlingsområden och yrkesintroduktion med inriktning mot restaurang och livsmedel bedrevs i ett pendlingsområde.

Figur. Utbud av restaurang- och livsmedelsprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.¹²²

Förklaring av förkortningar

RLBAG	bageri och konditori
RLKOK	kök och servering
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Pendlingsområde 1

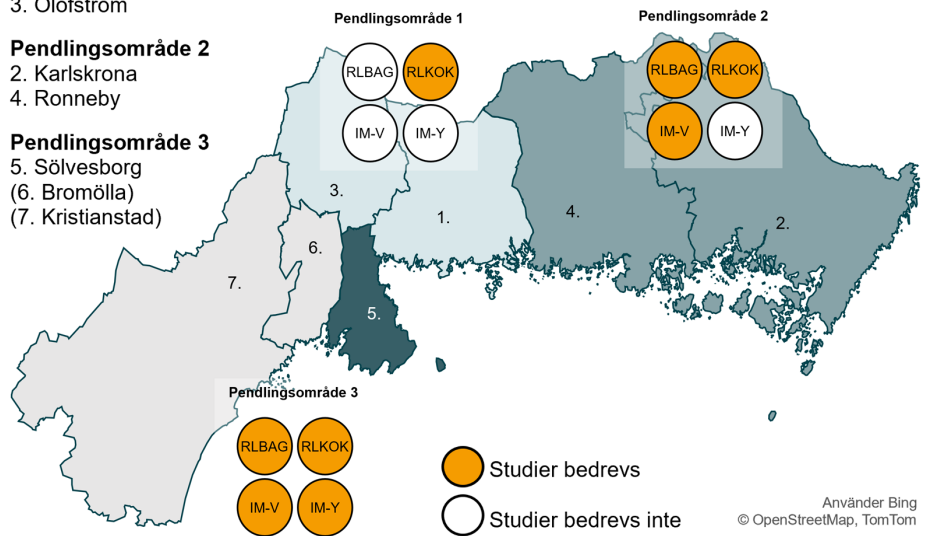
1. Karlshamn
3. Olofström

Pendlingsområde 2

2. Karlskrona
4. Ronneby

Pendlingsområde 3

5. Sölvesborg
6. Bromölla
7. Kristianstad

Två huvudmän inom komvux bedrev restaurang- och livsmedelsutbildning åren 2020–2022.¹²³

För huvudmän inom komvux har ingen sammanhållen yrkesutbildning inom restaurang och livsmedel under år 2021 rapporterats in.

^{122.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{123.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022

VVS och fastighet

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på VVS- och fastighetsprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik. Region Blekinge delar inte SCB:s bedömning. Etableringsgraden bland dem som har läst VVS- och fastighetsprogrammet är hög jämfört med dem som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis liten andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för VVS- och fastighetsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på VVS- och fastighetsprogrammet har varit relativt stabil under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en VVS- och fastighetsutbildning inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli ett balanserat arbetsmarknadsläge för utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik. Region Blekinge delar inte SCB:s bedömning. Etableringsgraden bland dem som har läst en VVS- och fastighetsutbildning inom komvux är hög jämfört med dem som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för VVS- och fastighetsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på VVS- och fastighetsutbildningar legat relativt stabilt sedan år 2018.

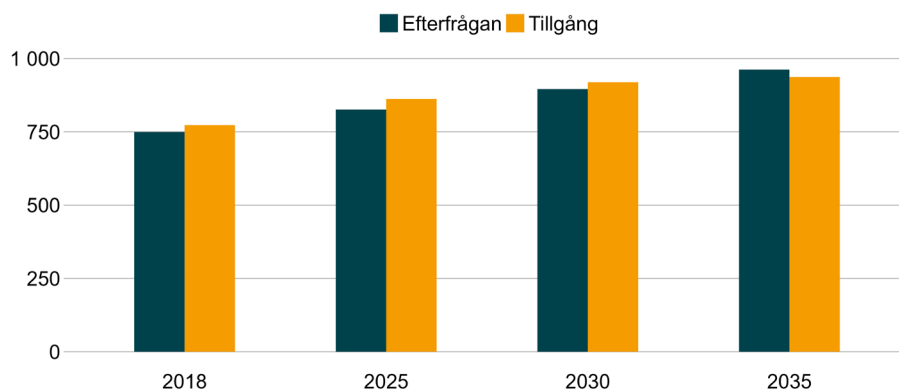
Balanserat arbetsmarknadsläge för utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik på sikt enligt SCB

SCB prognostiserar arbetsmarknadsläget för VVS-utbildade och personer med utbildning inom drift, underhåll och energiteknik på gymnasial nivå. Detta innebär att prognosen även innefattar el- och energiprogrammets inriktning mot elteknik och industritekniska programmets inriktning mot driftsäkerhet och underhåll, samt motsvarande äldre utbildningar. Inriktningen mot fastighet inom VVS- och fastighetsprogrammet ingår i SCB:s prognos för byggt utbildade.

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli ett varierat arbetsmarknadsläge för utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik 2035.

Enligt SCB är det viss brist i dag på utbildade inom VVS och fastighet på gymnasial nivå i Blekinge län. Till 2035 gör SCB bedömningen att arbetsmarknadsläget är relativt balanserat 2035. För landet som helhet väntas arbetsmarknadsläget vara varierat 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom VVS-utbildning samt utbildning inom drift, underhåll och energiteknik i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) är det viss brist i dag på utbildade inom bygg på gymnasial nivå i Blekinge län. Till 2035 gör SCB bedömningen att arbetsmarknadsläget är relativt balanserat 2035. För landet som helhet finns risk för brist 2035.

Regionen delar inte SCB:s bild

Regionen delar inte SCB:s bild av arbetsmarknadsläget. Utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik har hög sysselsättningsgrad, vilket indikerar stor efterfrågan på utbildade enligt Region Blekinge. Även omvärldsläget och den gröna omställningen kommer att påverka efterfrågan i stor omfattning, menar regionen.

Region Blekinge har inget att tillägga till SCB:s prognos för utbildade inom bygg.

Nationella branschföreträdare anser att det finns en stor efterfrågan på utbildade

En nationell branschföreträdare har inkommit med inspel om kompetensbehoven av VVS- och fastighetsutbildade, Fastighetsbranschens utbildningsnämnd (FU).

FU beskriver att deras kompetensbehovsundersökning visar på en mycket hög efterfrågan inom samtliga yrkesroller där arbetsgivarna efterfrågar gymnasial utbildning. FU menar också att det är för få skolor som erbjuder inriktningen fastighet i gymnasieskolan i förhållande till hur behoven ser ut på arbetsmarknaden. Inriktningen fastighet lockar i högre utsträckning kvinnor, vilket också är något som fastighetsbranschen efterfrågar då det traditionellt är en mansdominerad bransch. FU anser också att yrkespaketen inom komvux behöver utökas inom alla regioner.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹²⁴

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas vara stora eller mycket stora möjligheter till arbete inom flera yrken inom VVS och fastighet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom VVS- och fastighetsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Fastighetsskötare	Stora möjligheter till arbete
Kyl- och värmepumpstekniker	Mycket stora möjligheter till arbete
VVS-montör	Mycket stora möjligheter till arbete

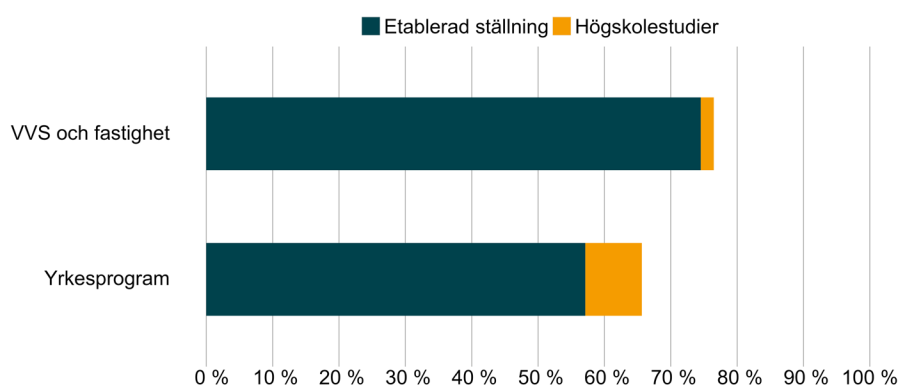
Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt hög etableringsgrad efter utbildning inom VVS och fastighet

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 75 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, och något högre än det nationella genomsnittet (74 procent etablerade).

Andelen som fortsätter med högskolestudier är lägre bland utbildade inom VVS och fastighet än yrkesprogrammen generellt i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹²⁵

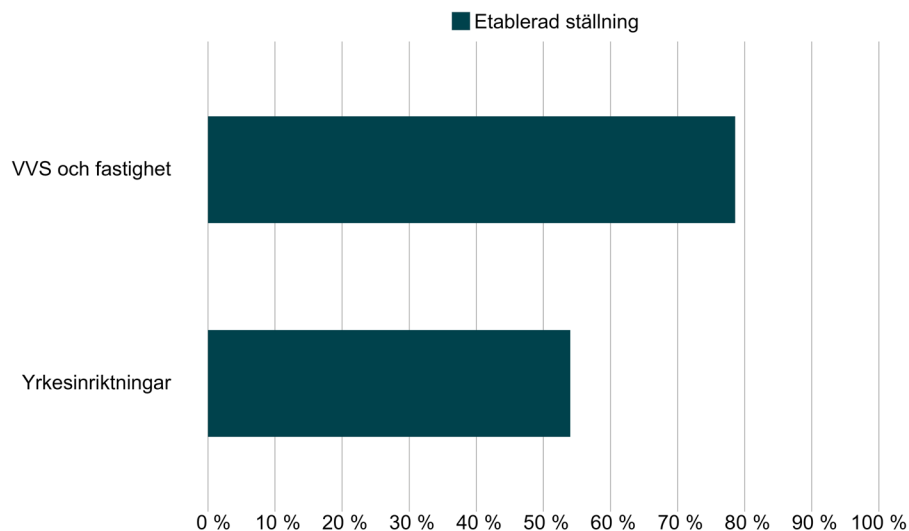

¹²⁴. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

¹²⁵. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Personer som har läst en VVS- och fastighetsutbildning inom komvux på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i högre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹²⁶

VVS-montör och fastighetsskötare är vanliga yrken bland VVS- och fastighetsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en VVS- och fastighetsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹²⁷

Skolform	Yrke	Andel
VVS- och fastighetsprogrammet i gymnasieskolan	VVS-montör m.fl.	47 %
	Svetsare och gasskärare	16 %
VVS- och fastighetsutbildning inom komvux	Fastighetsskötare	73 %

Källa: SCB

^{126.} Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

^{127.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län.

77 elever läste VVS- och fastighetsprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

Minskad efterfrågan på VVS- och fastighetsprogrammet

VVS- och fastighetsprogrammet utgör 2 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.¹²⁸

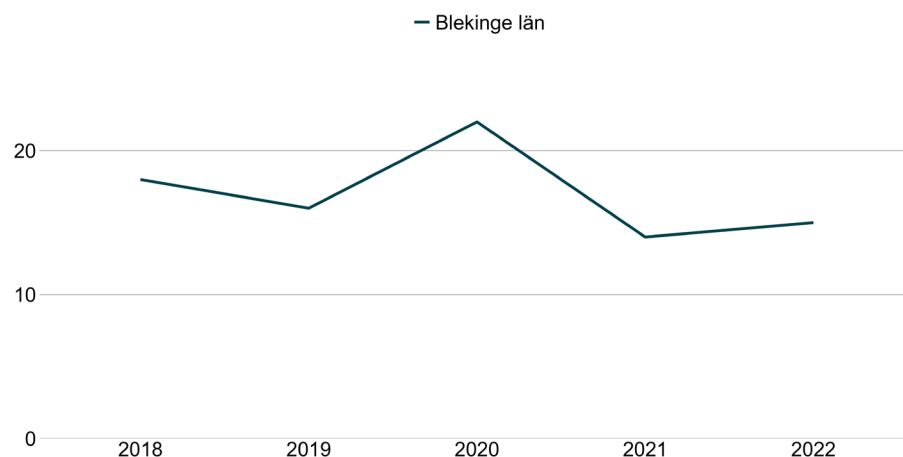
Lsåret 2022/23 var det 1 procent som sökte till VVS- och fastighetsprogrammet i första hand. Det är i linje med hur det ser ut i stort i landet. Andelen förstahandssökande har minskat från 2 procent till 1 procent läsåren 2017/18–2022/23. Av de förstahandssökande var 100 procent män 2022/23.

Den vanligaste inriktningen bland eleverna på programmet är VVS.

Relativt stabilt elevantal på VVS- och fastighetsutbildningar inom komvux

Antalet elever inom VVS och fastighet har varit relativt stabilt mellan 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgjorde eleverna inom VVS och fastighet 2 procent av det totala antalet elever 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom VVS och fastighet inom komvux i länet 2018–2022.

¹²⁸. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

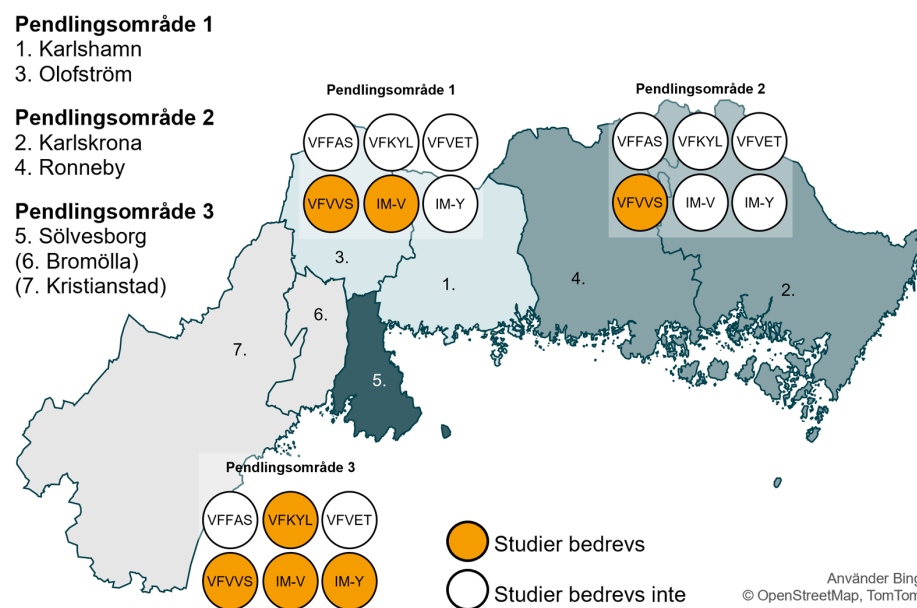
VVS- och fastighetsutbildning i länet

Tillgången till de olika inriktningarna inom VVS- och fastighetsprogrammet skiljde sig åt mellan länets pendlingsområden under läsåret 2022/23. I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna VVS och programinriktat val. I pendlingsområde 2 bedrevs endast VVS. I pendlingsområde 3 bedrevs kyl- och värmepumpsteknik, VVS, programinriktat val och yrkesintroduktion.

Förklaring av förkortningar

VFFAS	fastighet
VFKYL	kyl- och värmepumpsteknik
VFVET	ventilation
VFVVS	VVS
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Figur. Utbud av VVS- och fastighetsprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.¹²⁹

Två huvudmän inom komvux bedrev VVS- och fastighetsutbildning åren 2020–2022.¹³⁰

För huvudmän inom komvux har ingen sammanhållen yrkesutbildning inom VVS och fastighet under år 2021 rapporterats in.

¹²⁹. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

¹³⁰. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

Vård och omsorg

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på vård- och omsorgsprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Enligt SCB:s bedömning finns det risk för brist på vård- och omsorgsutbildade i Blekinge län framöver (en bild regionen delar). Etableringsgraden bland de som har läst vård- och omsorgsprogrammet är låg jämfört med de som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis stor andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för vård- och omsorgsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Ungdomars efterfrågan på vård- och omsorgsprogrammet har legat stabilt under de senaste åren.

Skolverket bedömer att antalet elever som läser en vård- och omsorgsutbildning inom komvux bör öka.

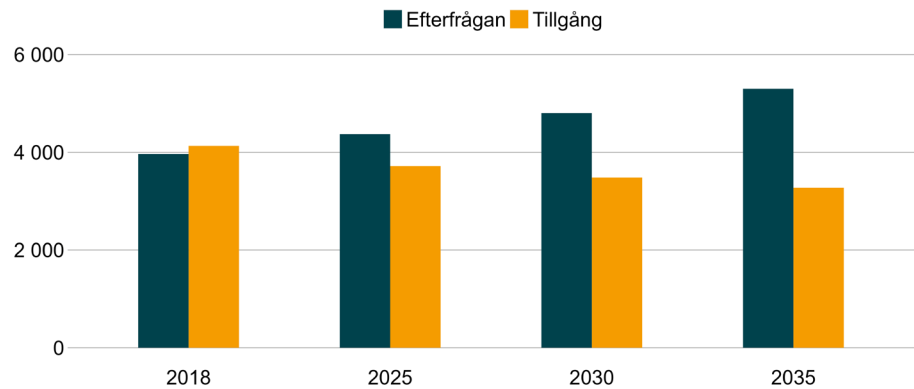
Enligt SCB:s bedömning finns det risk för brist på vård- och omsorgsutbildade i Blekinge län framöver (en bild regionen delar). Etableringsgraden bland de som har läst en vård- och omsorgsutbildning inom komvux är hög jämfört med de som läst andra yrkesinriktningar inom komvux. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är hög för vård- och omsorgsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Inom komvux har antalet elever på vård- och omsorgsutbildningar minskat sedan år 2018.

Risk för stor brist på arbetskraft med utbildning inom vård och omsorg på sikt enligt SCB

Enligt SCB:s prognos väntas det på nationell nivå bli stor brist på vård- och omsorgsutbildade 2035.

Enligt SCB är det viss brist i dag på utbildade inom vård och omsorg på gymnasial nivå i Blekinge län. Till 2035 gör SCB bedömningen att det är risk för stor brist 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom vård och omsorg i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

Region Blekinge har inget att tillägga till SCB:s bedömning av arbetsmarknadsläget för vård- och omsorgsutbildade.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av utbildade

Skolverket har fått två inspel om kompetensbehov av vård- och omsorgsutbildade.¹³¹ Både Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och organisationen Vård- och omsorgscollege bekräftar bilden som ges i SCB:s prognos, det vill säga att det finns ett stort behov av arbetskraft med vård- och omsorgsutbildning både på kort och lång sikt. SKR menar att kompetensbehoven kommer att öka under kommande år till följd av statliga ambitionshöjningar och reformer. SKR lyfter också att SCB:s prognoser från år 2020 delvis behöver kompletteras med en mer aktuell bild av kompetensbehoven.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹³²

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas vara ett varierat arbetsmarknadsläge för yrken inom vård- och omsorgsområdet år 2026. Medan undersköterskor, personliga assistenter samt vårdare och boendestödjare har stora möjligheter till arbete, är möjligheterna små till medelstora för vårdbiträden.

^{131.} Vård- och omsorgscollege och Sveriges Kommuner och Regioner.

^{132.} Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

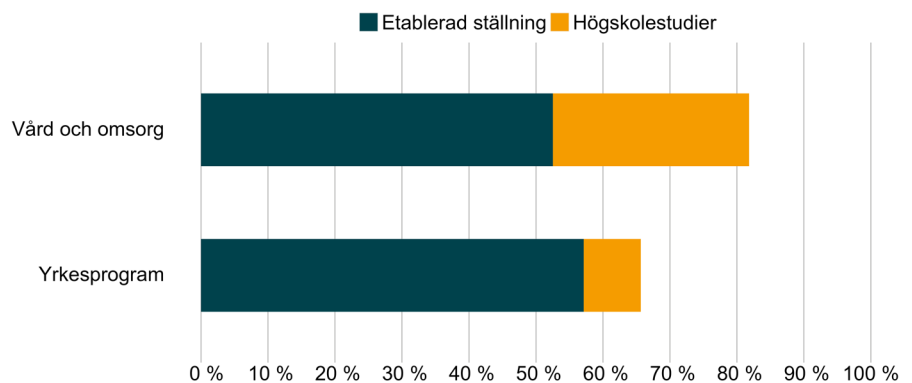
Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom vård- och omsorgsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Undersköterska	Mycket stora möjligheter till arbete
Vårdbiträde	Små till medelstora möjligheter till arbete
Personlig assistent	Stora möjligheter till arbete
Vårdare och boendestödjare	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt hög övergång till högskolestudier efter vård- och omsorgsprogrammet

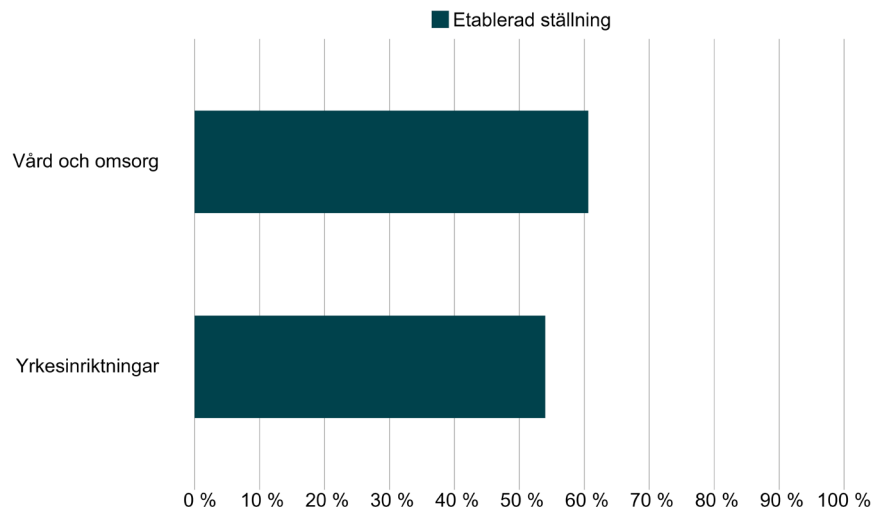
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 53 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än snittet för yrkesprogrammen i länet generellt, men i linje med det nationella genomsnittet (53 procent etablerade). Andelen som fortsätter med högskolestudier är högre bland utbildade inom vård och omsorg än yrkesprogrammen generellt i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹³³

Personer som har läst en vård- och omsorgsutbildning inom komvux på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i högre grad jämfört med samtliga yrkesinriktningar i länet.

¹³³. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹³⁴

Undersköterska är det vanligaste yrket bland utbildade inom vård och omsorg

Tabell. De vanligaste yrkena efter en vård- och omsorgsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet¹³⁵

Skolform	Yrke	Andel
Vård- och omsorgsprogrammet i gymnasieskolan	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	57 %
	Undersköterska, vård- och specialavdelning	18 %
Vård- och omsorgsutbildning inom komvux	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	63 %
	Vårdare, boendestödjare	12 %
	Undersköterska, vård- och specialavdelning	5 %
	Personlig assistent	5 %
	Vårdbiträde	3 %

Källa: SCB

^{134.} Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

^{135.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län

109 elever läste vård- och omsorgsprogrammet i Blekinge län läsåret 2022/23.

Stabil efterfrågan på vård- och omsorgsprogrammet

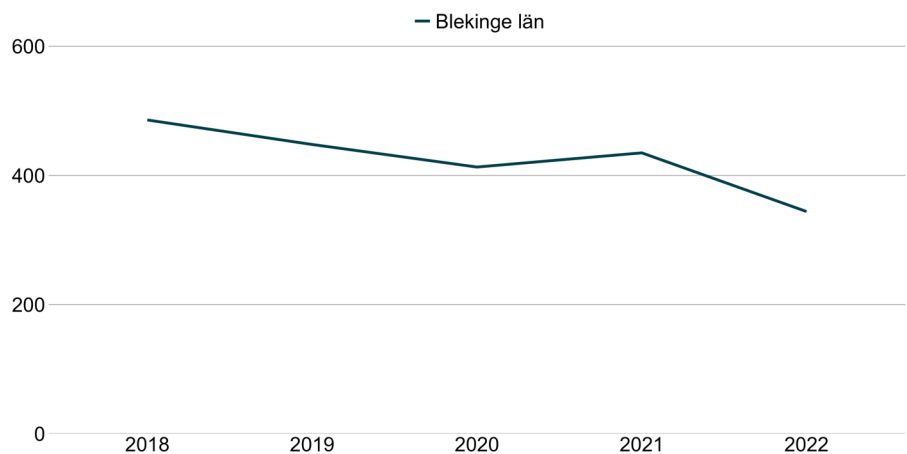
Vård- och omsorgsprogrammet utgör 3 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Blekinge län läsåret 2023/24.¹³⁶

Lsåret 2022/23 var det 3 procent som sökte till vård- och omsorgsprogrammet i första hand. Det är i linje med det nationella genomsnittet. Andelen förstahandssökande har varit oförändrad sedan läsåret 2017/18. Av de förstahands-sökande var 82 procent kvinnor 2022/23.

Minskande antal elever på vård- och omsorgsutbildningar inom komvux

Antalet elever inom vård och omsorg har minskat inom komvux under perioden 2018–2022. Jämfört med andra utbildningar inom komvux i Blekinge län utgör eleverna inom vård och omsorg 44 procent av det totala antalet elever 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom vård och omsorg inom komvux i länet 2018–2022.

¹³⁶. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Vård- och omsorgsutbildning i länet

I pendlingsområde 1 bedrevs inte yrkesintroduktion och i pendlingsområde 2 bedrevs inte programinriktat val. I pendlingsområde 3 bedrevs samtliga inriktningar under läsåret 2022/23.

Figur. Utbud av vård- och omsorgsprogrammet i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.¹³⁷

Förklaring av förkortningar

VO	vård- och omsorgsprogrammet
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Pendlingsområde 1

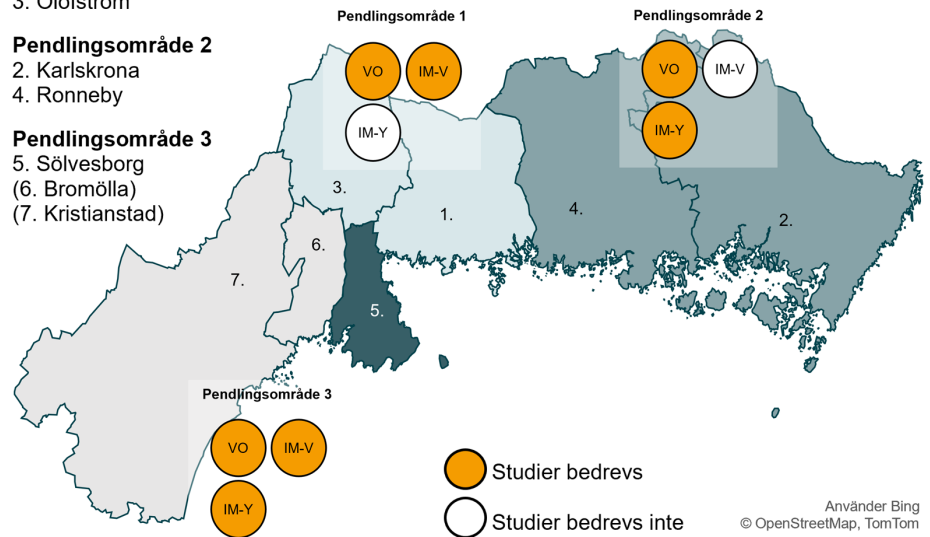
1. Karlshamn
3. Olofström

Pendlingsområde 2

2. Karlskrona
4. Ronneby

Pendlingsområde 3

5. Sölvesborg
6. Bromölla
7. Kristianstad

Använder Bing
© OpenStreetMap, TomTom

Fem huvudmän inom komvux bedrev vård- och omsorgsutbildning åren 2020–2022.¹³⁸ För huvudmän inom komvux som bedrev sammanhållen yrkesutbildning under år 2021 var undersköterska och undersköterska fördjupning de yrkespaket som rapporterats in till Skolverket.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom vård och omsorg i länet 2021.¹³⁹

Yrkespaket	Huvudman
Undersköterska	Olofström
Undersköterska fördjupning	Ronneby

¹³⁷. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

¹³⁸. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

¹³⁹. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Högskoleförberedande program

Det finns sex högskoleförberedande program:

- ekonomiprogrammet
- estetiska programmet
- humanistiska programmet
- naturvetenskapsprogrammet
- samhällsvetenskapsprogrammet
- teknikprogrammet.

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Sammantaget bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser inom högskoleförberedande program bör minska, till förmån för yrkesprogram.

Enligt SCB:s bedömning riskerar det att bli överskott på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå på lång sikt.

Skolverket bedömer att andelen platser inom ekonomiprogrammet bör behållas på nuvarande nivå. Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från ekonomiprogrammet. Ungdomars efterfrågan har ökat under de senaste åren.

Skolverket bedömer att andelen platser inom estetiska programmet bör minska. Övergången till högskola är relativt låg för utbildade från estetiska programmet. Ungdomars efterfrågan har legat relativt stabilt under de senaste åren.

Skolverket bedömer att andelen platser inom naturvetenskapsprogrammet bör behållas på nuvarande nivå. Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från naturvetenskapsprogrammet. Ungdomars efterfrågan har minskat under de senaste åren.

Skolverket bedömer att andelen platser inom samhällsvetenskapsprogrammet bör minska. Övergången till högskola är relativt låg för utbildade från samhällsvetenskapsprogrammet. Ungdomars efterfrågan har minskat under de senaste åren.

Skolverket bedömer att andelen platser inom teknikprogrammet bör öka. Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från teknikprogrammet. Ungdomars efterfrågan har minskat under de senaste åren.

Risk för överskott av arbetskraft med högskoleförberedande utbildning enligt SCB

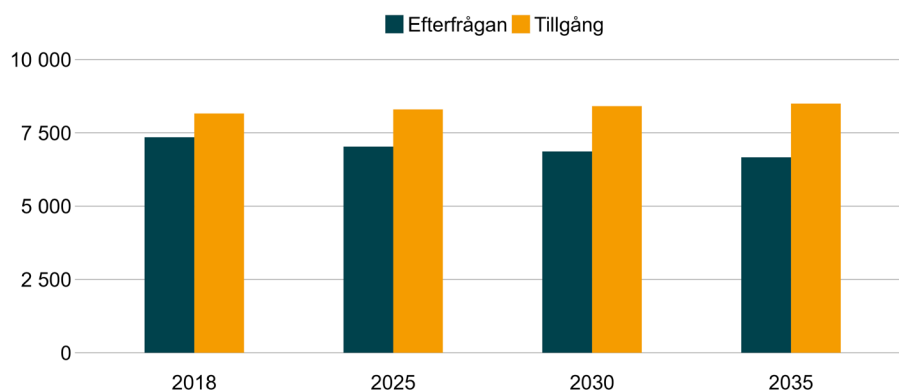
De som har en högskoleförberedande utbildning bidrar till kompetensförsörjningen på två sätt. Dels är de relevanta på den del av arbetsmarknaden där arbetsgivare rekryterar brett och har ett generellt behov av gymnasialt utbildad arbetskraft. Dels utgör de grunden för den del av arbetskraften som

har högskoleutbildning. I denna fördjupningsdel tittar vi därför både på det generella behovet av gymnasialt utbildade och behovet av högskoleutbildade.

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli ett överskott på arbetskraft med högskoleförberedande gymnasieutbildning som högsta utbildningsnivå 2035. Ett undantag är gymnasieingenjörer, där det beräknas bli brist på utbildade på nationell nivå framöver. På nationell nivå väntas det också bli brist på eftergymnasialt utbildade inom flera områden framöver, till exempel utbildade inom pedagogik, hälso- och sjukvård samt teknik och data.

I Blekinge län är det överskott på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning i dag och till 2035 har efterfrågan minskat något och tillgången har ökat något. Det innebär att SCB gör bedömningen att det finns risk för överskott 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå i länet fram till 2035.

Källa: SCB

SCB gör en prognos över utbildningsgruppen YH-tekniker och gymnasieingenjörutbildning. En del av denna utbildningsgrupp är personer med en gymnasieingenjörutbildning. Fram till 2035 är det 1 200 personer som väntas lämna arbetskraften i denna utbildningsgrupp, framför allt till följd av pensionering. Av de som examineras under perioden fram till 2035 väntas 15 procent komma från gymnasieskolans fjärde tekniska år och resterande från yrkeshögskolan. Totalt beräknas 710 personer som är folkbokförda i Blekinge län att examineras fram till 2035. Efterfrågan på YH-tekniker och gymnasieingenjörer i länet beräknas vara relativt konstant. Enligt prognosen finns det risk för brist på personer med denna utbildning eftersom tillgången på utbildade minskar, samtidigt som efterfrågan är konstant.

Regionen delar inte SCB:s bild

Region Blekinge menar att det finns en uppenbar risk att SCB:s prognoser underskattar bristsituationen för specifika inriktningar när det dels saknas nedbrutna prognoser, dels endast innehåller en översiktlig och aggregerad bild över en förväntad framtid.

Flera branschföreträdare framhåller behovet av högskoleutbildade

Skolverket har efterfrågat synpunkter från nationella branschföreträdare om behoven av gymnasialt yrkesutbildade på nationell nivå. I sina inspel kring yrkesprogrammen är det flera branschföreträdare som har framhållit att branschen även behöver högskoleutbildad kompetens. Framför allt är det personer med högskoleutbildning inom teknik och it som efterfrågas, men även personer med högskoleutbildning inom logistik och inköp.

Stort behov av gymnasieingenjörer enligt nationella branschföreträdare

Skolverket har fått fem inspel om kompetensbehovet av utbildade från vidareutbildningen med ett fjärde tekniskt år (TE4).¹⁴⁰

Byggföretagen, Teknikföretagen, Trä- och Möbelföretagen, Svensk Elektronik och Sveriges Ingenjörer delar SCB:s bedömning om att det behövs fler gymnasieingenjörer. Teknikföretagen och Trä- och Möbelföretagen menar att behovet av teknisk kompetens har ökat generellt i industrin. Det beror både på att industriella processer blir alltmer komplexa och på att det är brist på industriutbildad arbetskraft vilket ökar behovet av tekniker.

Svensk Elektronik pekar på att det har blivit allt svårare att hitta rätt kompetens till elektronikbranschen. Sveriges Ingenjörer, Trä- och Möbelföretagen och Teknikföretagen lyfter att etableringsgraden är hög bland gymnasieingenjörer, vilket de menar visar att det finns ett tydligt behov på arbetsmarknaden.

Ytterligare en orsak till att behovet av gymnasieingenjörer kommer att öka är att många av de gymnasieingenjörer som finns på arbetsmarknaden i dag närmar sig pensionsåldern. Flera branschföreträdare konstaterar att dessa personer utgör en betydande del av den tekniska kompetensen i svensk industri, och att det kommer att skapa stora behov i verksamheterna när de försvinner. Enligt Teknikföretagen har det dessutom utbildats för få gymnasieingenjörer och högskoleingenjörer under lång tid, vilket förstärker omfattningen på behoven. Nyexaminerade gymnasieingenjörer kan inte rakt av ersätta personer med lång yrkeserfarenhet, men de kan bidra till täcka delar av behoven.

Flera branschföreträdare framhåller att de utöver gymnasieingenjörer även kommer att finnas behov av fler civil- och högskoleingenjörer. De ser dock ingen konkurrens mellan de olika utbildningsformerna utan beskriver TE4 som ett komplement eller en väg till högskoleutbildningar.

Sveriges Ingenjörer och Svensk Elektronik menar att både potentiella elever och näringslivet behöver mer kunskap om TE4. Många skolor har svårt att attrahera elever. Sveriges Ingenjörer tror att det finns potential att locka fler unga till TE4 genom att öka kunskapen om utbildningen och vad som skiljer den från en högskole- eller civilingenjörsutbildning.

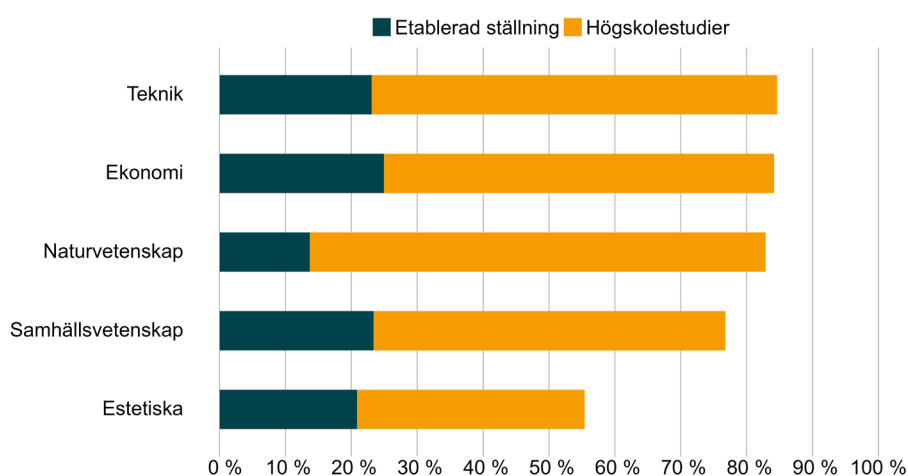
¹⁴⁰ Svensk Elektronik, Teknikföretagen, Trä- och Möbelföretagen, Sveriges Ingenjörer och Byggföretagen.

Etablering efter högskoleförberedande gymnasieutbildning

Naturvetenskapsprogrammet har högst andel som fortsätter vidare till högskolestudier medan estetiska programmet har lägst andel. Störst andel med etablerad ställning på arbetsmarknaden har ekonomiprogrammet och det program med lägst andel etablerad ställning är naturvetenskapsprogrammet.

Det program som totalt sett har högst andel som varken har en etablerad ställning på arbetsmarknaden eller är i högskolestudier är estetiska programmet. Viktigt att notera är dock att många av avgångseleverna från estetiska programmet i länet återfinns inom kategorin ”övriga studier”, vilket kan innebära att de studerar på folkhögskola eller läser andra konstnärliga utbildningar.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁴¹

¹⁴¹. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17

Vanligaste yrkena bland de som har en högskoleförberedande utbildning

För utbildade inom högskoleförberedande program i gymnasieskolan är den vanligaste yrkesgruppen försäljningsyrken inom detaljhandeln för flertalet av de högskoleförberedande utbildningarna.

Tabell. De vanligaste yrkena efter högskoleförberedande program i gymnasieskolan i länet.¹⁴²

Program	Yrke	Andel
Ekonomiprogrammet	Butikssäljare, dagligvaror	7 %
	Butikssäljare, fackhandel	7 %
	Kundtjänstpersonal	5 %
	Övriga montörer	4 %
	Vårdbiträde	3 %
Estetiska programmet	Butikssäljare, dagligvaror	10 %
	Butikssäljare, fackhandel	8 %
	Barnskötare	6 %
Humanistiska programmet	Ingen uppgift	-
Naturvetenskapsprogrammet	Övriga montörer	8 %
	Butikssäljare, fackhandel	6 %
	Processoperatör, papper	6 %
Samhällsvetenskapsprogrammet	Butikssäljare, fackhandel	8 %
	Butikssäljare, dagligvaror	8 %
	Övriga montörer	4 %
	Grundskollärare	3 %
	Soldat m.fl.	3 %
Teknikprogrammet	Övriga montörer	15 %
	Lager- och terminalpersonal	6 %
	Processoperatör, papper	5 %

Källa: SCB

¹⁴². För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Blekinge län

Antal elever på högskoleförberedande program i länet läsåret 2022/23:

Samhällsvetenskapsprogrammet: 1 038

Ekonomiprogrammet: 800

Naturvetenskaps-programmet: 602

Teknikprogrammet: 494

Estetiska programmet: 279

Humanistiska programmet: 0

Samhällsvetenskapsprogrammet hade högst andel förstahandssökande

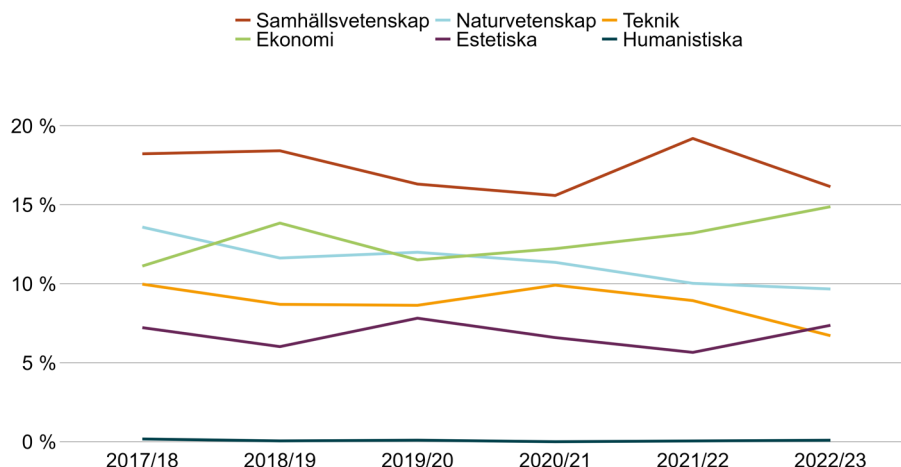
I länet utgjorde de högskoleförberedande programmen tillsammans 59 procent av de erbjudna platserna på nationella program under läsåret 2023/24.¹⁴³

Läsåret 2022/23 sökte 56 procent i länet till något av de högskoleförberedande programmen i första hand. Det är lägre än det nationella genomsnittet (64 procent).

Samhällsvetenskapsprogrammet har haft störst andel förstahandssökande sedan 2017/18. Det program som har lägst andel förstahandssökande är humanistiska programmet. Det största programmet sett till antalet elever som gick programmet 2022/23 var samhällsvetenskapsprogrammet.

Könsfördelningen är relativt jämn mellan programmen, med undantag för teknikprogrammet som är mansdominerat (82 procent män).

Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per högskoleförberedande program i länet.

Andelen förstahandssökande motsvarar andelen erbjudna platser relativt väl. Undantaget är samhällsvetenskapsprogrammet där andelen erbjudna platser är högre än andelen förstahandssökande. För ekonomiprogrammet och estetiska programmet är andelen erbjudna platser lägre än andelen förstahandssökande.

¹⁴³. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023.

Figur. Andel förstahandssökande och andel erbjudna platser per program i länet.

Program	Andel förstahandssökande till läsåret 2022/23	Andel erbjudna platser läsåret 2023/24
Samhällsvetenskapsprogrammet	16 %	22 %
Ekonomiprogrammet	15 %	13 %
Naturvetenskapsprogrammet	10 %	10 %
Teknikprogrammet	7 %	7 %
Estetiska programmet	7 %	6 %
Humanistiska programmet	0 %	0 %

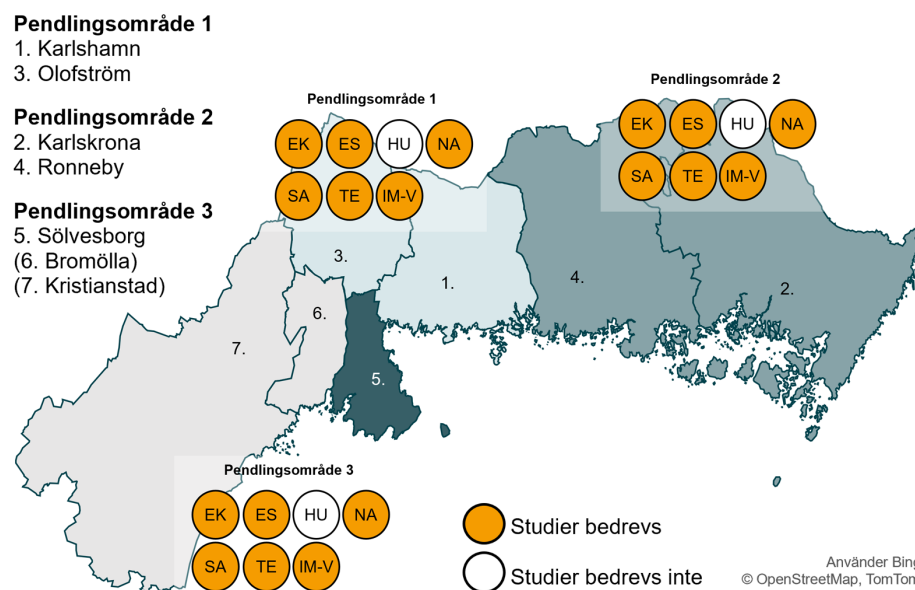
Högskoleförberedande program i länet

I länets samtliga pendlingsområden bedrevs inte det humanistiska programmet under läsåret 2022/23.

Figur. Utbud av högskoleförberedande program i länets pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁴⁴

Förklaring av förkortningar

EK	ekonomiprogrammet
ES	estetiska programmet
HU	humanistiska programmet
NA	naturvetenskapsprogrammet
SA	samhällsvetenskapsprogrammet
TE	teknikprogrammet
IM-V	programinriktat val

Ingen kommun i länet sökte och beviljades statsbidrag för att bedriva ett fjärde tekniskt år mot gymnasieingenjör.¹⁴⁵

^{144.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{145.} Baserat på Skolverkets statistik över skolenheter som har sökt statsbidrag för ett fjärde tekniskt år bidragsåret 2022/23.

Bilaga 1. Yrkesstatistik Blekinge län

Yrkesstatistiken för vanligaste yrken efter gymnasieskolan omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15, 2015/16 och 2016/17, och som 3 år senare har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden.

Yrkesstatistiken för vanligaste yrken efter komvux omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren, och 1 år efter avslutad komvuxutbildning har en osäker eller etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Yrkesuppgifter redovisas endast för de som är förvärvsarbetande enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken RAMS. Både anställda och egenföretagare ingår.

Yrkesstatistiken använder sig av standarden för svensk yrkesklassificering (SSYK) 4. Det är ett system för att gruppera individers yrken eller arbetsuppgifter.

	Gymnasieskolan		Komvux	
	Antal avgångselever med etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden	Andel (%) utan uppgift om yrke	Antal avgångselever med etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden	Andel (%) utan uppgift om yrke
Bygg och anläggning	157	24 %	17	24 %
Barn och fritid	160	14 %	80	6 %
El och energi	173	13 %	24	33 %
Fordon och transport	112	27 %	45	11 %
Handel och administration	59	12 %	19	26 %
Hotell och turism	20	35 %	-	-
Hantverk	47	21 %	25	48 %
Industri teknik	66	18 %	1	0 %
Naturbruk	46	30 %	-	-
Restaurang och livsmedel	48	19 %	19	32 %
VVS och fastighet	43	16 %	51	16 %
Vård och omsorg	60	3 %	466	5 %
Ekonomiprogrammet	133	24 %	-	-
Estetiska programmet	86	20 %	-	-
Humanistiska programmet	-	-	-	-
Naturvetenskapsprogrammet	88	23 %	-	-
Samhällsvetenskapsprogrammet	214	21 %	-	-
Teknikprogrammet	88	24 %	-	-

Bilaga 2. Definitioner och förklaringar

Etablering och vidare studier

Gymnasieskolan

Statistiken om etableringsstatus tre år efter avslutad utbildning omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17. Etableringsstatus för dessa grupper har följts upp 2018, 2019 respektive 2020.

Studieresultat

Slutfört gymnasieskolan med gymnasieexamen:

- För en yrkesexamen ska eleven ha läst 2 500 poäng varav 2 250 ska vara godkända (betygen A–E). Eleven ska ha godkänt i svenska 1, eller svenska som andraspråk 1, engelska 5 och matematik 1. Eleven ska också ha godkänt i 400 poäng av de programgemensamma ämnena. Eleven ska även ha ett godkänt gymnasiearbete.
- För en högskoleförberedande examen ska eleven ha läst 2 500 poäng varav 2 250 ska vara godkända (betygen A–E). Eleven ska ha godkänt i svenska 1, 2 och 3 eller svenska som andraspråk 1, 2 och 3, engelska 5 och 6 samt matematik 1. Eleven ska även ha ett godkänt gymnasiearbete.
- Slutfört gymnasieskolan med studiebevis med minst 2 500 poäng:
- För den elev som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen efter ett nationellt program ska ett studiebevis utfärdas i stället för ett examensbevis. Studiebevisen som redovisas gäller elever som slutfört ett fullständigt nationellt program (2 500 poäng) och blivit betygsatta (A–F) i sammanlagt 2 500 poäng eller fler.

Yrkesutbildning inom komvux

Statistiken om etableringsstatus ett år efter utbildningen omfattar individer som slutförde sin utbildning under 2017, 2018 och 2019. Etableringsstatus för dessa grupper har följts upp 2018, 2019 respektive 2020.

Populationen i statistiken är avgränsad till elever som avslutade sina studier inom komvux på gymnasial nivå under 2017, 2018 och 2019. Populationen ”avgångselever år 2017” definieras som de elever som studerade inom komvux under 2017 och som sedan inte förekommer som registrerade på någon ytterligare kurs under den närmast följande två-årsperioden, det vill säga 2018 och 2019. Samma typ av avgränsning är gjord avgångselever 2018 och 2019. Elevernas kurser tre år före avslutet har räknats in. Till exempel, för en elev som avslutade komvux 2017 har Skolverket räknat de kurser som eleven läst 2015, 2016 och 2017.

När det gäller att klassificera eleverna i olika studieinriktningar finns det vissa svårigheter som särskiljer komvux från gymnasieskolan. Komvux på gymnasial nivå är, till skillnad från gymnasieskolan, inte organiserad i olika program utan utbildningen bedrivs kursvis utifrån en individuell studieplan. Det innebär att även om eleven har för avsikt att läsa in en längre utbildning, till exempel motsvarande vård- och omsorgsprogrammet på gymnasieskolan, kan eleven söka och antas till enstaka kurser.

Huvudmännen rapporterar in uppgifter per läst kurs till Skolverket, de rapporterar inte information om kursen är tänkt att ingå som en del i en mer omfattande utbildning, även om så ofta är fallet. Utifrån uppgifterna om vilka kurser som eleverna har läst kan Skolverket dock i efterhand klassificera eleverna enligt olika studieinriktningar. Det gör Skolverket genom att summera ihop antalet lästa poäng på sådana kurskombinationer som motsvarar innehållet i en viss yrkesinriktning.

I klassificeringen av yrkesinriktningar har elevernas kurser tre år före avslutet räknats in. Till exempel, för en elev som avslutade komvux 2017 har Skolverket räknat de kurser som eleven läst 2015, 2016 och 2017. Klassificeringen har gjorts dels utifrån omfattning, dels utifrån karaktären på studierna, det vill säga om eleverna företrädesvis har läst teoretiska kurser, yrkeskurser eller en sådan specifik kombination av yrkeskurser som ger en yrkesinriktad utbildning liknande de yrkesprogram som ges i gymnasieskolan.

För elever som har läst inom komvux på gymnasial nivå mot en yrkesinriktning gäller att eleven ska ha läst minst 400 verksamhetspoäng yrkeskurser i en sådan kombination som motsvarar innehållet på yrkesprogrammen i gymnasieskolan.

Etableringsstatus

Personernas etableringsstatus är årsbaserad och totalräknad. Den klassificeras i sex olika kategorier utifrån individbaserade uppgifter från flera olika datakällor, till exempel inkomstuppgifter från kontrolluppgiftssystemet, sysselsättningsregistret på SCB och Arbetsförmedlingens sökanderegister.

Tabell. Etableringsstatus 2020.

Etableringsstatus	Definition
Etablerad ställning	Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen* Sysselessatt enligt sysselessättningsregistrets definition (november månad) Ingen förekomst av arbetslöshet på hel-/deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året
Osäker ställning	Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen och upp till den övre inkomstgränsen Inte klassificerad som studerande ELLER Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen och minst ett av följande villkor: a) Under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, upp till 274 dagar, b) Inte klassificerad som sysselessatt enligt sysselessättningsregistrets definition Inte klassificerad som studerande
Svag ställning	Förvärvsinkomst upp till den lägre inkomstgränsen Inte klassificerad som studerande ELLER Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen samt under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, mer än 274 dagar Inte klassificerad som studerande
Högskolestuderande	Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen och har erhållit någon form av studiemedel samma år och/eller har avklarade högskolepoäng samma år Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden ELLER Registrerad på högskolans forskarutbildning vårterminen eller höstterminen Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden
Övriga studier	Erhållit någon form av studiemedel under aktuellt år eller har avklarade poäng från komvux under aktuellt år Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande
Varken arbete eller studier	Avsaknad av förvärvsinkomst aktuellt år Inte klassificerad som studerande

Källa: Skolverket (2022). Beskrivande statistik. Etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2020 efter gymnasieskolan.

Inkomstgränserna för åren 2016, 2018 och 2020:

- 2016: Lägre inkomstgräns 162 300 kr, högre inkomstgräns 191 800 kr
- 2018: Lägre inkomstgräns 171 300 kr, högre inkomstgräns 202 400 kr
- 2020: Lägre inkomstgräns 178 800 kr, högre inkomstgräns 211 200 kr

Hänvisningar

Skolverkets statistik över elever och studieresultat hittar du på Skolverkets webbplats: www.skolverket.se

Arbetsförmedlingens yrkesprognoser hittar du på Arbetsförmedlingens webbplats: <https://arbetsformedlingen.se>

Arbetskraftsbarometern och regionala matchningsindikatorer finns tillgängliga i SCB:s statistikdatabas: <https://www.statistikdatabasen.scb.se>

Trender och prognoser om utbildning och arbetsmarknad finns tillgängliga på SCB:s webbplats: <https://www.scb.se>

Skolverket

www.skolverket.se